

Op 20 juli 2015 ontving de Wob-coördinator van de Korpsstaf uw verzoek om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) van 17 juli 2015, voorzien van uw in het briefhoofd vermelde kenmerk. Uw verzoek heeft betrekking op het rapport: "Etnisch profileren in Den Haag? Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat" (hierna: "het Rapport") van de Universiteit Leiden.

Uw verzoek is ter afhandeling doorgeleid naar de regionale eenheid Den Haag. Bij brief van 13 augustus 2015 is de ontvangst daarvan bevestigd en werd de beslistermijn verlengd tot 14 september 2015.

In uw informatieverzoek heeft u aangegeven alle documenten te willen ontvangen met betrekking tot het Rapport. Het gaat u onder andere om: onderzoeken, ambtsberichten, evaluaties, rapportages, jaarverslagen, overeenkomsten, contracten, toekomstvisies, toekomstplannen, overzichten, lijsten, checklijsten, puntenlijsten, formulieren, processen verbaal, statistieken, beleidsdocumenten, richtlijnen, aanwijzingen, overwegingen, notulen, verslagen, draaiboeken, plannen van aanpak, planningen, concepten, briefings, digitale communicaties, interne communicatie (waaronder e-mail), meldingen, mutaties, databestanden, beelddragende tijdschriften, krantenartikelen, registraties en andere documenten.

Overzicht documenten

Voor wat betreft de onderhavige bestuurlijke aangelegenheid berusten bij de politie de volgende documenten:

1. Vragen van het lid Marcouch aan de minister van Veiligheid en Justitie;
2. Mededeling aan OKD, 14 november;
3. Mail van 14 november 2011;
4. Besluitenformulier Politie Haaglanden met het Voorstel voor samenwerking Universiteit Leiden en Politie Amsterdam-Amstelland en Politie Haaglanden;
5. Besluitenlijst Overleg Korpsdirectie 27 december 2011;
6. Geheimhoudingsverklaring van onderzoekers en Formaliteiten bij externe studentonderzoekers in het korps;
7. Masterscriptie: Vertrouwen in de politie en opvattingen over etnisch profileren (10 juli 2013);
8. Onderzoek naar etnisch profileren in eenheid Den Haag;
9. Persbericht: Politie wijst etnisch profileren af;

10. Omroep West: Opstellen wil onderzoek naar 'etnisch profileren' bij Haagse politie
11. Even een praatje pot maken?
Alledaagse beslissingen van politieagenten op straat en de rol van etniciteit (24 december 2013);
12. Krantenartikel: Politie onterecht beschuldigd van racisme, Universiteit van Twente;
13. Etnisch profileren in Den Haag?
Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat (4 juni 2014);
14. Masterscriptie: De contacten tussen jongvolwassenen en de politie (1 augustus 2013);
15. Factsheet Onderzoek 1 (etnisch profileren);
16. Factsheet Onderzoek 2 (verhouding politie en jongeren);
17. Uitkomst onderzoek naar etnisch profileren in Den Haag;
18. Mails (6 x) in de periode 15 mei tot 23 mei 2014 over de voorbereiding van de bespreking van het rapport in de driehoek;
19. Open brief aan de algemene raadscommissie inzake Etnisch profileren bij de Haagse Politie, 22 juni 2014;
20. Open brief aan de leden van de algemene raadscommissie;
21. Woordvoeringsrichtlijn 4 juni 2014;
22. 'Het rapport van Amnesty is geen aanval op de politie';
23. Mail van 16 juni 2014;
24. Presentatie overzicht Etnisch profileren;
25. Voorlopige agenda van de openbare vergadering van de Algemene raadscommissie van 25 juni 2014, met bijlagen (rapport Etnisch profileren in Den Haag? Een verkennend onderzoek Een verkennend onderzoek naar beslissingen en opvattingen op straat, brief Burgemeester aan de voorzitter van Commissie Bestuur (met bijlage) van 30 december 2013, brief Burgemeester aan de voorzitter van Commissie Bestuur (met bijlage) van 17 februari 2014, Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid de heer Khouliani, Brief Burgemeester aan de voorzitter van de Algemene Raadscommissie van 19 juni 2014;
26. Verslag lokale driehoek van 6 mei 2014;
27. Situationeel handelen in de politiefrontlinie, A. Ramsodit, oktober 2013.

Beoordeling

Voor zover binnen de reikwijdte van uw verzoek vallend, besluit ik de gevraagde informatie openbaar te maken, tenzij in het navolgende anders is aangegeven.

Documenten

De vragen van het lid Marcouch aan de minister van Veiligheid en Justitie over het rapport van Amnesty International over etnisch profileren door de politie en de antwoorden daarop (Overzicht documenten onder 1) zijn openbaar (zie daarvoor:

<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/01/11/antwoorden-kamervragen-over-het-rapport-van-amnesty-international-over-etnisch-profileren/lp-v-j-0000004805.pdf>). Dat geldt ook voor het Rapport (Overzicht documenten onder 13), zie daarvoor bijvoorbeeld <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/gemeente/document/Etnisch-profileren-in-Den-Haag-Een-verkennend-onderzoek-naar-beslissingen-en-opvattingen-op-straat.htm>.

Voor de documenten die betrekking hebben op de openbare vergadering van de Algemene raadscommissie van 25 juni 2014 en de voorbereiding daarvan verwijst ik u naar de website: <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/gemeente/agenda/Algemene-Raadscommissie-40.htm> (Overzicht documenten onder 25).

De open brief aan de algemene raadscommissie inzake Etnisch profileren van 22 juni 2014 is te vinden op de website: denhaagfm.nl/wp-content/uploads/2014/06/politiegeweld-brief-1.pdf en die van 23 juni 2014 op de website: <http://denhaagfm.nl/wp-content/uploads/2014/06/politiegeweld-brief-2.pdf> (Overzicht documenten onder 19 en 20).

'Het rapport van Amnesty is geen aanval op de politie' van Gerbrig Klos (Overzicht documenten onder 22) is te vinden op de website: <http://www.volkskrant.nl/opinie/het-rapport-van-amnesty-is-geen-aanval-op-de-politie~a3537212/>.

In het besluitenformulier Politie Haaglanden wordt onder de kop **Inhoud** verwezen naar een onderzoek dat zich richt op de interactie tussen politie en burger van Ramsodit. Het gaat om

een promotieonderzoek uit 2013 met de titel: Situationeel handelen in de politiefrontlinie. Dit rapport is onder andere te vinden op de website:
https://pure.uvt.nl/portal/.../Ramsodit_situationeel_12-02-2014.pdf (Overzicht documenten onder 27).

Vornoemde documenten zijn openbaar. Hetgeen openbaar is, kan niet nogmaals openbaar worden gemaakt. De Wob is hierop niet van toepassing.

De documenten onder 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 21, 24 en 26 worden u (gedeeltelijk) verstrekt en zijn als bijlagen bij dit schrijven gevoegd.

In de Mededeling aan OKD (Overzicht documenten onder 2) is de naam van het sectorhoofd staf van Politie Den Haag onzichtbaar gemaakt.

In de mail van 14 november 2011 en de mails daaronder zijn de namen van de betrokken medewerkers van de politie weggelaten (Overzicht documenten onder 3).

In het besluitenformulier (Overzicht documenten onder 4) onder de kop **Uitvoering onderzoek** zijn de namen van de onderzoekers en een van de begeleiders weggelaten. Verder is onder de kop **Risico** de naam van een van de begeleiders weggelaten. In de bijlage van het besluitenformulier (Voorstel voor samenwerking Politie Amsterdam-Amstelland en Haaglanden met Universiteit, Criminologie d.m.v. stages Criminologie) is de naam van een van de vertegenwoordigers van de Universiteit van Leiden, de e-mailadressen en een telefoonnummer onleesbaar gemaakt. In het besluitenformulier wordt verwezen naar het verslag OKD van 8 november 2011. Dat verslag heb ik niet in het archief aangetroffen, het berust niet bij de politie en kan u daarom niet worden verstrekt.

In de besluitenlijst Overleg Korpsdirectie van 27 december 2011 (Overzicht documenten onder 5) zijn de namen van de deelnemers aan dat overleg en de gegevens die buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek vallen onleesbaar gemaakt.

Onder de kop **3.2. BF2011.161 Onderzoek Universiteit van Leiden politie en allochtonen** zijn de namen van een van de begeleiders en die van de betrokken studentonderzoekers weggelaten.

In de geheimhoudingsverklaring zijn de namen van de studentonderzoekers en de naam van de Plv. chef Staf Korpsdirectie weggelaten. De naam van de stagecoördinator van de politie is in de Formaliteiten bij externe studentonderzoekers in het korps bij punt 2 onleesbaar gemaakt (Overzicht documenten onder 6).

In de Factsheets en de Uitkomst naar etnisch profileren bij politie Den Haag (Overzicht documenten onder 15, 16 en 17) zijn de namen van de studentonderzoekers weggelaten.

In het verslag lokale driehoek van 6 mei 2014 (Overzicht documenten onder 27) zijn de namen van de ambtenaren die deelnamen aan dat overleg en de gegevens die buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek vallen onleesbaar gemaakt.

Artikel 10 lid 2 sub e Wob: het verstrekken van informatie ingevolge de Wet openbaarheid van bestuur blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Namen, e-mailadressen, handtekeningen en telefoonnummers van ambtenaren en overige personen zijn in de voornoemde documenten op grond van artikel 10 aanhef en lid 2 onder e Wob onleesbaar gemaakt. Het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer weegt naar mijn oordeel zwaarder dan het belang van openbaarmaking daarvan. Opgemerkt dient te worden dat voor zover namen van ambtenaren onleesbaar zijn gemaakt, dit geen medewerkers betreft die uit hoofde van hun functie bekend zijn bij het publiek

(ABRvS 18 juli 2007, LJN BA9807 en ABRvS 17 november 2010, LJN BO4235). Waar namen van ambtenaren en andere personen uit hoofde van hun functie wel openbaar zijn, worden die namen uiteraard niet onleesbaar gemaakt.

Voor wat betreft de bereikbaarheid van een bestuursorgaan als zodanig komt aan een doorkiesnummer een ondergeschikte betekenis toe. In dit kader wordt verwezen naar voornoemde uitspraak van 18 juli 2007.

De masterscripties (Overzicht documenten onder 7 en 14): Vertrouwen in de politie en opvattingen over etnisch profileren en De contacten tussen jong volwassenen en de politie, worden u niet verstrekt met een beroep op artikel 10, lid 2, onder g van de Wob. De bijgevoegde factsheets, de Uitkomst onderzoek naar etnisch profileren bij politie Den Haag (Overzicht documenten onder 15, 16 en 17) en het Rapport bevatten wel een samenvatting van de opzet en conclusies van beide scripties. Met name in de Uitkomst onderzoek naar etnisch profileren bij de politie lichten de studentonderzoekers de bevindingen van het onderzoek toe.

De werkstukken bevatten informatie die is verzameld bij het meelopen met politiefunctionarissen tijdens de dienst. De interviews met politiefunctionarissen en anderen hadden een vertrouwelijk karakter. Openbaarmaking van de masterscripties zou dit vertrouwen schaden, in strijd zijn met de verplichting tot geheimhouding van door de studentonderzoekers verkregen informatie en in de toekomst gevolgen kunnen hebben voor het doen van onderzoek binnen of vanuit de politieorganisatie. De geïnterviewde personen hebben juist meegewerkt vanwege het vertrouwelijke - niet openbare karakter - van het onderzoek. Het belang van openbaarmaking weegt niet op tegen het belang van de universiteit voor het doen van onderzoek, het belang van de geïnterviewden en het belang van de politie ten aanzien van het doen van wetenschappelijk onderzoek in de politieorganisatie.

Artikel 10, lid 2, onder g Wob: het verstrekken van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden.

Ter informatie, oriëntatie en advisering van de eenheidschef over het Rapport is bij de politie een tweetal presentaties opgesteld. Deze documenten zijn bestemd voor intern ambtelijk beraad ter voorbereiding van overlegsituaties en het beantwoorden van vragen. Op basis van deze informatie kan de politiechef een eigen mening over het onderwerp vormen en zijn eigen standpunten over het Rapport innemen. De presentatie Overzicht Etnisch Profileren en de Woordvoeringsrichtlijn 4 juni zijn zoals eerder vermeld verstrekt, met weglating van namen van personen (artikel 10 aanhef, lid 2, onder e Wob: eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer). In die documenten zijn tevens de vertrouwelijke persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren weggelaten, met een beroep op artikel 11 lid 1 van de Wob (Overzicht documenten onder 21 en 24).

De informatie-uitwisseling in de Mail van 16 juni 2014 en de Mails (6 x) in de periode 15 mei tot 23 mei 2014 over de voorbereiding van de bespreking van het rapport in de driehoek (Overzicht documenten 18 en 23) worden u met een beroep op artikel 11 lid 1 van de Wob niet verstrekt. Het vertrouwelijke karakter van het vrijelijk uiten van de persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren moet worden geëerbiedigd. Openbaarmaking van de mailwisselingen zou daar afbreuk aan doen.

Artikel 11, lid 1, Wob: in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Een voorbeeld hiervan is incidenteel advies (in tegenstelling tot algemeen advies). Daarnaast betreft het (onderdelen van) stukken die naar hun aard een persoonlijk karakter hebben.

Wettelijke grondslag

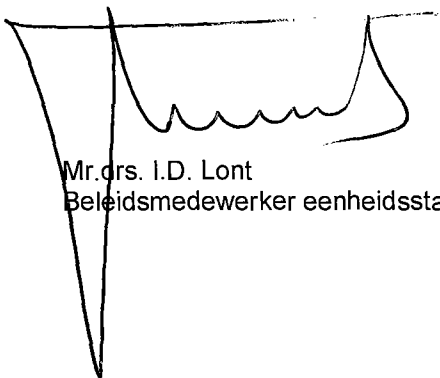
Dit besluit is gebaseerd op de artikelen 2, 10 en 11 van de Wob en artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Tot slot

Mocht u van mening zijn dat er een bepaald document ontbreekt, dan verzoek ik u om contact op te nemen met ondergetekende (tel. 070-4242019), opdat daarover alsnog een (aanvullende) beslissing kan worden genomen.

Hoogachtend,

De korpschef van politie, namens deze
de politiechef van Den Haag,
namens deze,



Mr. drs. I.D. Lont
Beleidsmedewerker eenheidsstaf

Rechtsmiddel

Indien u zich niet kunt verenigen met de inhoud van dit besluit, kunt u overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van dit besluit schriftelijk bezwaar maken. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de korpschef van politie en te worden ingediend bij politie Den Haag, afdeling juridische zaken, postbus 264, 2501 CG Den Haag.

Mededeling aan OKD (14 nov aan)

Het Instituut voor Strafrecht & Criminologie van Universiteit Leiden (Prof. dr. Joanne van der Leun) verzoekt om deelname aan een onderzoek naar de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers. Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autotochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond.

Het is de bedoeling zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van die perceptie voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers.

Om de perceptie van jonge burgers in kaart te brengen worden in elke wijk 50 à 70 straatinterviews gehouden.

Voor de perceptie van de politie en de dynamiek is het de bedoeling dat student-stagiairs in totaal 15 keer meelopen met een dienst, en daarbij de interactie tussen politie en (jonge) burger observeren en politieagenten interviewen.

Ook Amsterdam-Amstelland wordt gevraagd mee te doen aan dit onderzoek. Daar zijn al straatinterviews gehouden in de wijken Jordaan, Slotervaart en Bijlmer.

Het lijkt een interessant onderzoek te zijn dat inzicht kan geven in de stand van het multicultureel vakmanschap van onze mensen. De resultaten van het onderzoek kunnen aanleiding vormen voor interne discussie over bepaalde aspecten van mcv, hetgeen weer past in het programma leiderschap.

Afbreukrisico kan zijn dat het de aandacht kan vestigen op (mogelijke) discriminatie door de politie. Om die reden zal vooraf goed doorgesproken moeten worden met het Criminologisch Instituut, wat de insteek is van het onderzoek: mcv of discriminatie.

Op basis daarvan kan dan ook besloten worden of dit onderzoek naast de gebruikelijke anonimisering van personen ook anonimisering van het korps vereist.

Ook zal in samenspraak met Van der Leun nog gekeken worden bij welke bureaus het onderzoek zou moeten gaan plaatsvinden.

Ik/wij sta(an) op het eerste gezicht positief tegenover dit onderzoek.

Van:
Verzonden: maandag 14 november 2011 13:23
Aan:
Onderwerp: RE: onderzoek

Interessant en nuttig onderzoek, dat afhankelijk van de uitkomst zeker discussie binnen de politie kan bevorderen.

Twee kanttekeningen:

1. anonimisering betekent doorgaans dat de namen van personen die geïnterviewd zijn, niet genoemd worden in de publicatie. Maar in sommige gevallen wordt ook afgesproken dat het korps niet bij name genoemd wordt. Daarover moet van tevoren een besluit worden genomen. Mag het korps wel genoemd worden, dan is het risico dat in de krant komt te staan: politie Den Haag discrimineert, al dan niet meer of minder dan politie Amsterdam. Het onderzoek lijkt niet die insteek te hebben, maar eerder een van multicultureel vakmanschap. Niettemin kan dat wel een van de uitkomsten zijn. Het is raadzaam daarover van tevoren te praten met Joanne van der Leun. Als de onderzoekers zich daarvan tevoren bewust zijn, kan dat uitmaken voor de inhoud en toon van eventuele publicaties. We moeten tenslotte ook niet te bang zijn voor publicaties. We zijn immers trots op ons multicultureel vakmanschap, dus het kan ook een positieve boost geven.
2. telt voor drie zware binnenstadsbureaus te nemen. Ik zou op eerste gezicht denken aan Schilderswijk (Marokkaanse allochtonen en criminele groepen) gekoppeld aan Hoefkade (want Trouw heeft net een serie publicaties over Heemstraat gehad), Laak (Antilliaanse allochtonen en criminele groepen) en Zuiderpark (grote diversiteit, hoge criminaliteit en met bijvoorbeeld zware wijken als Moerwijk (allerlei allochtone pluimage). Er moeten ook autochtonen in een wijk wonen, waardoor JanHen minder in aanmerking komt, hoewel JanHen wel weer interessant is vanwege uitgaansgeweld van o.m. Antillianen (die in verzorgingsgebied van Overbosch wonen), dus wellicht zullen daar Antillianen eerder gecontroleerd worden dan autochtonen. Ben erg benieuwd welke wijken Joanne vd Leun zelf op het oog heeft.

Ook zal even gekeken moet worden welke bureaus 'ruimte' hebben. Eerder is Hoefkade vanwege verbouwing niet benaderd, maar dat zal inmiddels klaar zijn, neem ik aan.

Groet,

Van:
Verzonden: vrijdag 11 november 2011 17:38
Aan:
Onderwerp: Fw: onderzoek

Svp maandag je reactie.

Gr

Hugo

Van:
Verzonden: Friday, November 11, 2011 05:21 PM
Aan:
Cc: Essen, H.P. van (Henk) [Korpschef Haaglanden]
Onderwerp: onderzoek

Hugo,

Onze klankbordgroep is nog niet eens geformeerd en zie hier een prachtig aanbod van Prof. Joanne vd Leun waar wij als politie ook geweldig ons voordeel mee zouden kunnen doen. Kijk jij aub even

naar het onderzoeksvoorstel. Mijn eerste indruk is dat we hieraan meewerken vanuit de zware binnenstadbureaus. Het kost ons nauwelijks iets en het rendement kan heel aardig zijn, ook om te bezien hoe wij acteren als politie. Past ook weer in leiderschapsprogramma.

Graag op heel korte termijn jouw mening. Dan kan ik in okd de rondvraag stellen hieromtrent en terugkoppelen.

Thx alvast

BESLUITENFORMULIER

Nr BF 2011.161

Datum: 27-12-2011

Onderwerp: **Onderzoek interactie politie – jonge allochtone (vs. autochtone) burger**

Aangeboden door

☐ KC ☒ Dir. Handhaving
☐ Dir. HRM/BV ☐ Dir. Opsporing en Informatie

☐ Ter informatie ☐ Opiniëvormend ☒ Ter besluitvorming

Proces(sen): ☐ Intake ☐ Opsporing ☒ Handhaving ☐ HRM
☐ Noodhulp ☐ Informatie ☐ CCB ☐ Bedrijfsvoering

Beoordeling proceseigenaar: ☐ ja ☒ nee

Voortraject voor OKD

☐ BC ronde langs alle directoraatsoverleggen
☐ Platform
☐ Handhavingsoverleg
☐ Opsporing en Informatie overleg
☐ Proceseigenarenoverleg
☐ Overig

Samenvatting notitie/voorstel

Onderwerp:

Op verzoek van prof. Joanne van der Leun, Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden, wordt medewerking gevraagd aan een onderzoek naar de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers. Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond. Het is de bedoeling het onderzoek ook uit te voeren in Amsterdam-Amstelland. (Zie ook verslag OKD van 8 nov 2011.)

Achtergrond: In Engeland en de VS is veel onderzoek gedaan naar verhoudingen politie- migranten. Veel van deze literatuur gaat in op *racial profiling*, *ethnic profiling* en discriminatie. De studies zijn doordeesemd van slechte verhoudingen tussen politie en gemeenschappen van zwarten en migranten. Voor Nederland is de traditie een andere. In Nederland is de laatste tijd weinig onderzoek gedaan naar deze verhoudingen, maar is er wel veel aandacht voor de oververtegenwoordiging van bepaalde etnische groepen in overlast en criminaliteit. Volgens de onderzoekers is het goed denkbaar dat het veranderende klimaat t.a.v. migratie, de beleidsprioriteiten en de sterke aandacht voor Marokkanen, Antillianen en criminaliteit de politie ook veel gevoeliger maakt voor deze groepen, zodat ze vaker worden gecontroleerd. Wettelijk gezien zijn de mogelijkheden daar ook voor toegenomen, alleen is niet duidelijk wat dat in de praktijk betekent. Oudere studies lieten zien dat de politie op straat juist ook het belang benadrukte van het goed houden van verhoudingen in buurten en wijken. Ook wijzen politieagenten er vaak op dat jongeren van allochtone herkomst extreem gevoelig zijn voor hoe ze behandeld worden, los van de vraag of ze nou wel of niet vaker worden aangesproken.

Inhoud:

Het is de bedoeling zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van die perceptie voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers, waarbij kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek zal worden gekeken. De perceptie van de politie wordt expliciet in het onderzoek betrokken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

N.B. Het onderzoek richt zich op de *interactie* tussen politie en burger en de invloed van percepties (aan beide kanten) op die interacties. Het onderzoek van Ramsdijt (zie ander BF via dir Opsporing en Informatie) is gericht op het lerend vermogen van de politie en is intern gericht.

Uitvoering onderzoek: De uitvoering van het onderzoek in Den Haag vindt plaats door twee master studenten,

(), onder begeleiding van prof Van der Leun en dr.

. Het betreft het Mastervak Stadscriminologie.

Onderzoeksmethode:

Het onderzoek in Den Haag zal plaatsvinden in de verzorgingsgebieden van Hoefkade, Laak en Scheveningen. Om de perceptie van jonge burgers in kaart te brengen worden in elke wijk 50 à 70 straatinterviews gehouden.

Voor de perceptie van de politie en de dynamiek is het de bedoeling dat student-stagiairs in totaal 15 keer meelopen met een dienst, en daarbij de interactie tussen politie en (jonge) burger observeren en politieagenten interviewen.

Planning

In Amsterdam zijn de straatinterviews reeds gehouden. Het is de bedoeling dat het onderzoek in Den Haag de tweede helft van januari 2012 van start gaat met de onderzoekstages aan de wijkbureaus. Eind juni worden de twee scripties verwacht.

Risico

Afbreukrisico kan zijn dat het de aandacht kan vestigen op (mogelijke) discriminatie door de politie. Dit risico is met prof. Van der Leun besproken. Zij begrijpt de onwenselijkheid hiervan en heeft aangegeven dat zij en dit punt expliciet zal bespreken met de studenten en dat ze hierop zal letten bij de tussentijdse besprekingen van de (concept-)scripties. Het is niet de bedoeling van het onderzoek om een vergelijking te maken tussen politie Amsterdam-Amstelland en politie Haaglanden.

Opbrengst voor het korps

Voor de Nederlandse politie zijn thema's als diversiteit, multicultureel vakmanschap, omgangsvormen en integriteit van groot belang. Houding en gedrag van de politieman- of vrouw op straat ten aanzien van autochtonen en allochtonen is mede-bepalend voor de veiligheidsbeleving van de burger en het imago van en vertrouwen in de politie. Het onderzoek kan daarvoor kennis en inzicht leveren.

Indien door ons gewenst schrijven de stagiairs evt. samen met de begeleiders een toegankelijke samenvatting voor de politie om discussie in de organisatie te kunnen bevorderen.

Publicatie: De scripties zullen niet worden gepubliceerd. De scripties zouden wel mede als basis kunnen dienen voor wetenschappelijke artikelen, maar dat zal dan gebeuren in overleg en geanonimiseerd.

Anonimiteit: Alle gegevens worden geanonimiseerd en niet herleidbaar opgeschreven.

Bijlage: Voorstel tot samenwerking politie Amsterdam-Amstelland en Haaglanden met universiteit Leiden.

Personeel:	In elk van de drie genoemde wijken ongeveer vijf diensten meelopen. (Mogelijk wordt in de ene wijk een dienst vaker meegelopen dan in de andere.)
Informatie:	
Organisatie:	De bureauchefs van Hoefkade, Laak en Scheveningen zijn enthousiast en hebben ruimte om de onderzoekers in 2012 te faciliteren. Contactpersoon voor de universiteit is Mieke van Tankeren (BKI).
Financiën:	Geen kosten voor ons korps.
Aanschaf/Inkoop:	

Huisvesting:

Communicatie: Zie Organisatie

Gevraagde beslissing: <amendeerbaar besluit>

De directie wordt gevraagd:

In te stemmen met de medewerking aan dit onderzoek. In concreto gaat het om het meelopen door student-onderzoekers met in totaal vijftien diensten van agenten van de bureaus Hoefkade, Laak en Scheveningen.

Advisering

KMT:

Beslissing <in te vullen door secretaris OKD>

☒ De directie gaat akkoord, met dien verstande dat de onderzoeksresultaten uitsluitend voor intern gebruik zijn.

WOR-status

☒ ter informatie

☐ voor instemming

☐ voor advies

Instemmingpunten OR

Traject na besluit door OKD



OR

KB/KC



RD

BC's



RC

Inhoudelijk

OR d.d. 16 januari 2012

In agendatie van 16 januari 2012 BF 2011.161 afgedaan

RD d.d.

RC d.d.

Besluit Korpschef

Conform



Mr. H.P. van Essen

Datum: 20-1-2012

Implementatie

Uitvoering

- ☐ betrokken adjunct-directeur
- ☐ betrokken proceseigenaar
- ☐ anders

Vorm

- ☐ Korpsvoorschrift
- ☐ Bekendmaking directie
- ☐ Brief volgens vaste verzendlijst
- ☐ Anders, ...

Ondersteuning

- ☐ Communicatie
- ☐ BKI
- ☐ HRM
- ☐ Staf KD
- ☐ Bedrijfsvoering
- ☐ Anders, ...

Borging

<gevraagde wijze van terugkoppeling na implementatie, bv a.d.h.v. een datum waarop een besluit uitgevoerd/geïmplementeerd moet zijn>

Voorstel voor samenwerking Politie Amsterdam Amstelland en Haaglanden met
Universiteit Leiden, Criminologie d.m.v. stages Criminologie.

Prof. dr. Joanne van der Leun

Universiteit Leiden
Instituut voor Strafrecht & Criminologie
Steenschuur 25
2311 ES Leiden
Tel: _____

Diversiteit en de politie

Voor de Nederlandse politie zijn thema's als diversiteit, multicultureel vakmanschap, omgangsvormen en integriteit van groot belang. Houding en gedrag van de politieman- of vrouw op straat ten aanzien van autochtonen en allochtonen is mede-bepalend voor de veiligheidsbeleving van de burger en het imago van en vertrouwen in de politie. Dat geldt zeker in de grote steden. Met ons onderzoek willen we daarvoor kennis en inzicht leveren, waarbij we kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek. Daarbij willen we de perceptie van de politie expliciet in ons onderzoek betrekken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

Onderzoek buitenland

In Engeland en de VS is veel onderzoek gedaan naar verhoudingen politie- migranten. Veel van deze literatuur gaat in op *racial profiling*, *ethnic profiling* en discriminatie. De studies zijn doordeesemd van slechte verhoudingen tussen politie en gemeenschappen van zwarten en migranten. Voor Nederland is de traditie een andere. De vragen zijn daarom wel interessant, maar de antwoorden kunnen wel eens heel anders zijn.

Onderzoek Nederland

In Nederland is al heel lang niet veel onderzoek gedaan naar deze verhoudingen, wel is er veel aandacht voor de oververtegenwoordiging van bepaalde etnische groepen in overlast en criminaliteit. Het is goed denkbaar dat het veranderende klimaat t.a.v. migratie, de beleidsprioriteiten en de sterke aandacht voor Marokkanen, Antillianen en criminaliteit de politie ook veel gevoeliger maakt voor deze groepen, zodat ze vaker worden gecontroleerd. Wettelijk gezien zijn de mogelijkheden daar ook voor toegenomen, alleen is niet duidelijk wat dat in de praktijk betekent. Oudere studies lieten zien dat de politie op straat juist ook het belang benadrukte van het goed houden van verhoudingen in buurten en wijken. Ook wijzen politieagenten er vaak op dat jongeren van allochtone herkomst extreem gevoelig zijn voor hoe ze behandeld worden, los van de vraag of ze nou wel of niet vaker worden aangesproken.

De vragen zouden ongeveer de volgende zijn: Hoe zijn anno 2011 de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond? Hoe kijken burgers en

politieagenten daar tegenaan? In hoeverre is sprake van een sterke gerichtheid van de politie op bepaalde groepen? En zo ja, wat ligt daaraan ten grondslag en tot wat voor dynamiek leidt dit? Gezien de criminaliteitscijfers en gezien onze onderzoeksinteresses ligt de nadruk op autochtonen, personen met een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond.

Ons voorstel:

Op zeer korte termijn hebben we vanuit het Mastervak Stadscriminologie (UL) beschikking over naar schatting 150- 200 straatinterviews met jong volwassenen uit drie Amsterdamse wijken: de Jordaan, Slotermeer en de Bijlmer.

Ons voorstel is een zelfde methode te hanteren in Den Haag. We kiezen dan drie wijken met een verschillende bevolkingssamenstelling en twee studenten verrichten net zoveel straatinterviews als in Amsterdam zijn gehouden, met dezelfde vragenlijst.

- Dit levert gegevens over de perceptie van 300-400 (jonge) burgers in Haagse en Amsterdamse wijken over aanwezigheid en optreden van de politie in de betreffende wijken.

Daarnaast is ons voorstel de perceptie van de kant van de politie in beeld te brengen. In hoeverre let men specifiek meer of minder op personen of groepen van allochtone herkomst? Hoe reageert men daarop? Levert dit een bepaalde dynamiek op en hoe staat de politieagent op straat daarop? Wat is de rol van klachten/ meldingen van burgers in dezen? Dergelijke vragen zouden vooral aan bod moeten komen door met diensten mee te draaien en met agenten te spreken. Ons voorstel is dat een student in Amsterdam met de politie meedraait, bij voorkeur in de drie zelfde wijken als waar eerder de straatinterviews zijn gedaan, terwijl de andere student een vergelijkbare aanpak in Den Haag hanteert. Het streven zou zijn in elke stad 15 keer een (deel van) een dienst mee te draaien en daarbij te interviewen.

- Dit levert informatie op over de perceptie van de politie en dit levert observaties op van concrete interacties. Vervolgens kunnen de gegevens van beide methoden worden vergeleken.

Stagiair 1 zou stage lopen in Amsterdam en daar meedraaien. Hij/zij helpt ook met de straatinterviews in Den Haag.

Stagiair 2 zou stage lopen in Den Haag en meedraaien en tevens de helft van de Haagse straatinterviews doen.

De stagiairs zouden hun data delen, maar wel elk hun eigen scriptie schrijven. Alle gegevens worden geanonimiseerd en niet herleidbaar opgeschreven.

De scripties zouden mede als basis kunnen dienen voor wetenschappelijke artikelen, maar dat gebeurt dan in overleg en geanonimiseerd. Denkbaar is ook dat de stagiairs evt. samen met de begeleiders een toegankelijke samenvatting schrijven voor de politie om discussie in de organisatie te kunnen bevorderen.

3.2 BF2011.161 Onderzoek universiteit Leiden politie en allochtonen

Op verzoek van prof. Joanne van der Leun, Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden, wordt medewerking gevraagd aan een onderzoek naar de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers. Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autotochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond. Het is de bedoeling het onderzoek ook uit te voeren in Amsterdam-Amstelland.

In Engeland en de VS is veel onderzoek gedaan naar verhoudingen politie- migranten. Veel van deze literatuur gaat in op *racial profiling*, *ethnic profiling* en discriminatie. De studies zijn doordeesemd van slechte verhoudingen tussen politie en gemeenschappen van zwarten en migranten. Voor Nederland is de traditie een andere. In Nederland is de laatste tijd weinig onderzoek gedaan naar deze verhoudingen, maar is er wel veel aandacht voor de oververtegenwoordiging van bepaalde etnische groepen in overlast en criminaliteit. Volgens de onderzoekers is het goed denkbaar dat het veranderende klimaat t.a.v. migratie, de beleidsprioriteiten en de sterke aandacht voor Marokkanen, Antillianen en criminaliteit de politie ook veel gevoeliger maakt voor deze groepen, zodat ze vaker worden gecontroleerd. Wettelijk gezien zijn de mogelijkheden daar ook voor toegenomen, alleen is niet duidelijk wat dat in de praktijk betekent. Oudere studies lieten zien dat de politie op straat juist ook het belang benadrukte van het goed houden van verhoudingen in buurten en wijken. Ook wijzen politieagenten er vaak op dat jongeren van allochtone herkomst extreem gevoelig zijn voor hoe ze behandeld worden, los van de vraag of ze nou wel of niet vaker worden aangesproken. Het is de bedoeling zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van die perceptie voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers, waarbij kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek zal worden gekeken. De perceptie van de politie wordt expliciet in het onderzoek betrokken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

N.B. Het onderzoek richt zich op de *interactie* tussen politie en burger en de invloed van percepties (aan beide kanten) op die interacties. Het onderzoek van Ramsodit (zie ander BF via dir Opsporing en Informatie) is gericht op het lerend vermogen van de politie en is intern gericht.

De uitvoering van het onderzoek in Den Haag vindt plaats door twee master studenten, onder begeleiding van prof Van der Leun en

Het betreft het Mastervak Stadscriminologie.

Het onderzoek in Den Haag zal plaatsvinden in de verzorgingsgebieden van Hoefkade, Laak en Scheveningen. Om de perceptie van jonge burgers in kaart te brengen worden in elke wijk 50 à 70 straatinterviews gehouden.

Voor de perceptie van de politie en de dynamiek is het de bedoeling dat student-stagiairs in totaal 15 keer meelopen met een dienst, en daarbij de interactie tussen politie en (jonge) burger observeren en politieagenten interviewen.

In Amsterdam zijn de straatinterviews reeds gehouden. Het is de bedoeling dat het onderzoek in Den Haag de tweede helft van januari 2012 van start gaat met de onderzoekstages aan de

wijkbureaus.

Eind juni worden de twee scripties verwacht.

Afbreukrisico kan zijn dat het de aandacht kan vestigen op (mogelijke) discriminatie door de politie. Dit risico is met prof. Van der Leun besproken. Zij begrijpt de onwenselijkheid hiervan en heeft aangegeven dat zij en dit punt expliciet zal bespreken met de

studenten en dat ze hierop zal letten bij de tussentijdse besprekingen van de (concept-)scripties. Het is niet de bedoeling van het onderzoek om een vergelijking te maken tussen politie Amsterdam-Amstelland en politie Haaglanden.

Voor de Nederlandse politie zijn thema's als diversiteit, multicultureel vakmanschap, omgangsvormen en integriteit van groot belang. Houding en gedrag van de politieman- of vrouw op straat ten aanzien van autochtonen en allochtonen is mede-bepalend voor de veiligheidsbeleving van de burger en het imago van en vertrouwen in de politie. Het onderzoek kan daarvoor kennis en inzicht leveren.

Indien door ons gewenst schrijven de stagiairs evt. samen met de begeleiders een toegankelijke samenvatting voor de politie om discussie in de organisatie te kunnen bevorderen.

De scripties zullen niet worden gepubliceerd. De scripties zouden wel mede als basis kunnen dienen voor wetenschappelijke artikelen, maar dat zal dan gebeuren in overleg en geanonimiseerd.

Alle gegevens worden geanonimiseerd en niet herleidbaar opgeschreven.

De directie wordt gevraagd:

In te stemmen met de medewerking aan dit onderzoek. In concreto gaat het om het meelopen door student-onderzoekers met in totaal vijftien diensten van agenten van de bureaus Hoefkade, Laak en Scheveningen.

De directie gaat akkoord, met dien verstande dat de onderzoeksresultaten uitsluitend voor intern gebruik zijn.

OR: ter info

GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

Ik verklaar dat ik,

gedurende mijn onderzoek bij Politie Haaglanden naar de perceptie van politie en jonge burgers ten aanzien van elkaar, zaken waarvan ik als onderzoeker kennis draag en die mij als geheim zijn toevertrouwd of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet begrijpen, niet zal openbaren aan anderen dan aan hen, aan wie ik volgens de wet of ambtsalfve tot mededeling ben verplicht.

Ik heb deze geheimhoudingsverklaring getekend in aanwezigheid van de plaatsvervangend chef Staf Korpsdirectie,

Den Haag, 21 februari 2012,

De eerste ondergetekende,

De tweede ondergetekende,

Plv. chef Staf/Korpsdirectie,

Formaliteiten bij externe student-onderzoekers in het korps (scriptieonderzoeken en promotieonderzoeken)

1. Student / promovendus wordt voorafgaand aan het onderzoek **gescreend**
2. Gaat het om een stage, dan loopt een en ander via an Bureau Burgersamenwerking (voorheen Bureau Vrijwilligers). Daarvoor dient een **'aanvraagformulier stage'** door de student / promovendus te worden ingevuld en ondertekend. Het formulier moet voor verdere verwerking (aanvraag screening en afsluiten WA) naar (Bureau Vrijwilligers, Zuiderpark) worden gestuurd.
3. Student / promovendus dient een **geheimhoudingsverklaring** te ondertekenen, in aanwezigheid van en mede ondertekend door de bureauchef van het bureau waar het onderzoek plaatsvindt.
4. In de rapportage dient de **privacy** van de betrokkenen gewaarborgd te zijn.
5. **Promotieonderzoek:** De onderzoeksresultaten zijn in principe openbaar, maar onderzoekers dienen ermee akkoord te gaan dat publicatie pas plaatsvindt nadat de korpsdirectie van de onderzoeksrapportage of het onderzoeksartikel heeft kennisgenomen. De directie beslist in dit verband over mogelijke kennisname door de korpsbeheerder of het driehoeksoverleg.
6. **Scriptieonderzoek** is in principe niet openbaar. Met toestemming van de korpsdirectie kan hiervan worden afgeweken.
7. Van tevoren dienen heldere afspraken te worden gemaakt wie minimaal in het korps de **rapportage** ontvangt. In ieder geval een **papieren versie** voor de betrokken bureauchef. Daarnaast ontvangt BKi graag een **digitale versie van het onderzoeksrapport**. BKi beoordeelt of de kwaliteit van het rapport en de uitkomsten van dusdanig niveau zijn dat de directie ervan in kennis gesteld wordt. De student-onderzoeker spreekt zelf met eventueel geïnterviewde personen binnen het korps af of en in welke vorm zij de rapportage zullen krijgen.

BKi wil graag een **akkoordverklaring** van de student / promovendus met deze uitgangspunten.

Onderzoek naar etnisch profileren in eenheid Den Haag

Politie Den Haag neemt multicultureel vakmanschap serieus. Om die reden heeft zij meegewerkt aan onderzoek van prof. Joanne van der Leun, Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden, naar de verhoudingen tussen de politie en (jonge) burgers met een verschillende achtergrond (zowel autochtoon als allochtoon). Dit onderzoek vindt overigens ook in andere regio's plaats. In dat kader hebben studenten meegelopen aan Haagse wijkbureaus. Het onderzoek is bedoeld om zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken welke uitwerking die perceptie heeft op de interactie tussen politie en (allochtone) burgers en het wederzijdse vertrouwen.

De publicatie van de uitkomsten van het onderzoek kan in de tweede helft van volgend jaar worden verwacht.

Dat etnisch profileren door de politie, ook in Den Haag, wel eens voorkomt, is bekend. Op basis van de ervaringen tot dusverre, wijst ook volgens de onderzoekers er echter tot nog toe niets op, dat het een *structureel* probleem is. Het wetenschappelijk onderzoek in Nederland laat gemengde conclusies zien en onderbouwt zeker niet eenduidig dat etnisch profileren structureel voorkomt. Ook het onderzoek dat in Den Haag plaatsvindt, wijst daar niet op. De conclusie dat het wel een structureel probleem zou zijn, komt geheel voor rekening van Amnesty.

Politie Den Haag zal de resultaten van het onderzoek dat in de eenheid heeft plaatsgevonden, zeker serieus nemen. In het kader van multicultureel vakmanschap zal met de uitvoerende politieambtenaren het onderwerp etnisch profileren en de uitkomsten van het onderzoek t.z.t. worden besproken.

(Voor eventuele informatie m.b.t. wetenschappelijk onderzoek naar etnisch profileren door de Nederlandse politie: Instituut voor Strafrecht & Criminologie van Universiteit Leiden, Prof. dr. Joanne van der Leun.)

Persbericht

EMBARGO TOT MAANDAG 28 OKTOBER 2013 22.00 UUR

Politie wijst etnisch profileren af

De korpsleiding van de nationale politie is het oneens met Amnesty International dat etnisch profileren bij de Nederlandse politie verder strekt dan incidenten. De politie wijst etnisch profileren nadrukkelijk af. De korpsleiding benadrukt de complexiteit van het politiewerk, waarin veel verschillende factoren een rol spelen bij de beoordeling van elke situatie. De aanname van Amnesty International dat de Nederlandse politie meer dan incidenteel en in toenemende mate etnisch profileert, is ongegrond en onjuist. Dit standpunt doet politiemensen ernstig tekort. Met alle bijbehorende risico's strijden zij dagelijks tegen elke vorm van onrecht.

Korpschef Gerard Bouman: "De kern van het politiewerk is onderscheid maken tussen goed en fout. Tussen wat wel en niet klopt. Een politieagent op straat kijkt daarom naar afwijkend gedrag. Zulke afwegingen hangen samen met veel factoren, zoals locatie, tijdstip of leeftijd, maar ook het uiterlijk en gedrag van personen of bijvoorbeeld het type voertuig. Recente gebeurtenissen en veiligheidsontwikkelingen in een specifieke wijk zijn eveneens van belang. Vanzelfsprekend tellen ook de professionele ervaringen van de agent mee. Al dit soort factoren kunnen doorslaggevend zijn bij het besluit om de ene persoon wel aan te spreken en een ander niet. De politie wijst etnisch profileren volledig af. Wij zoeken voortdurend verbinding met alle burgers. Ieders vertrouwen in het korps en de medewerkers is voor ons van groot belang."

De opleiding van politiemensen besteedt specifiek aandacht aan het zo neutraal mogelijk kijken naar en beoordelen van situaties. Multicultureel Vakmanschap is een vaste module in de opleiding. Daarbij komen diversiteit en discriminatiebestrijding aan de orde. Ook het Landelijk Expertisecentrum voor Diversiteit – een onderdeel van de politieorganisatie – werkt doelgericht aan bewustwording van en kennisvergroting over etnisch profileren, om te voorkomen dat politiemensen zich hieraan onbewust schuldig maken. Alle klachten over etnisch profileren en discriminatie bespreekt en evalueert de politie intern.

Dat blijft onverminderd de lijn nu de hele Nederlandse politie sinds 1 januari 2013 één korps vormt, benadrukt korpschef Gerard Bouman. "In het recente verleden bood de politie een onderzoeker de ruimte om onafhankelijk onderzoek te verrichten naar selectiemechanismen. Dit voorbeeld onderstreept dat wij het onderwerp serieus nemen en zonder terughoudendheid hierover intern en extern in gesprek gaan."

"Agenten werken veelal onder moeilijke omstandigheden en moeten soms in een fractie van een seconde lastige afwegingen maken, die je later pas kunt verifiëren. Iedereen die meent slachtoffer te zijn van etnisch profileren roep ik op om zich te melden bij ons. Als politiemensen in de praktijk dit soort fouten blijken te maken, dan nemen we maatregelen en leren we ervan."

In de afgelopen drie jaar ontving de politie gemiddeld slechts enkele tientallen klachten per jaar over discriminatie door de politie terwijl de politie jaarlijks miljoenen malen mensen staande houdt of aanspreekt.

Opstelten wil onderzoek naar 'etnisch profileren' bij Haagse politie (aldus Omroepwest)

DEN HAAG - Minister Ivo Opstelten wil laten onderzoeken hoe vaak etnisch profileren, dus iemand aanhouden op basis van uiterlijk of afkomst, voorkomt bij de politie in Den Haag. Dat zei hij vanmiddag tijdens de behandeling van de begroting van de politie.

Amnesty International concludeerde in een rapport dat etnische minderheden in Nederland veel vaker worden gecontroleerd door de politie dan autochtone Nederlanders. Dat is discrimineren en in strijd met de mensenrechten, aldus Amnesty. De mensenrechtenorganisatie baseerde zich onder meer op geluiden van anti-discriminatiebureaus.

Ook de politie kon geen harde cijfers produceren. 'Komt het voor? Ja', stelde Henk van Essen van de Nationale Politie vorige week bij Nieuwsuur. 'Maar we hebben het over miljoenen staandehoudingen per jaar. Dat valt niet te meten.'

Onduidelijkheid wegnemen

Tweede Kamerlid Ahmed Marcouch (PvdA) vroeg de minister maandag om de onduidelijkheid weg te nemen. 'Anders blijft het een spelletje welles-nietes.' Hij vroeg om een duidelijk onderzoek hoe vaak etnisch profileren gebeurt.

Op dit moment loopt er al een onderzoek door de Universiteit Leiden bij de politie in Den Haag en Amsterdam. Zij onderzoeken, op eigen initiatief, de contacten tussen agenten en mensen die ze aanhouden. Minister Opstelten zal hen vragen of daarin ook de vraag kan worden meegenomen hoe vaak sprake is van etnisch profileren.

Focus op Den Haag

De kwestie spitst zich toe op Den Haag omdat de discussie over discriminatie door agenten daar de laatste weken extra in het nieuws is geweest. Half oktober al vertelden oud-agenten van politiebureau De Heemstraat bij Omroep West dat agenten in de Schilderswijk discrimineren en veel geweld gebruiken.

Marcouch denkt dat het gaat om een landelijk probleem. Maar als er nu bij Den Haag en Amsterdam naar wordt gekeken, omdat daar al onderzoeken lopen, is dat voorlopig voldoende. 'Onderzoek is geen doel op zich, maar een middel om uit te vinden hoe het zit. Als het in dit onderzoek kan worden meegenomen is dat goed.'

Klachtenprocedure

Marcouch vroeg ook om een aanpassing van de klachtenprocedure, omdat mensen nu niet zouden durven klagen bij de politie. Daar gaat de minister niet in mee. Hij vindt het juist goed om een klacht direct bij de organisatie in te dienen, zodat die ervan kan leren.

De politie in Den Haag liet eerder vandaag al weten dat de klachtenprocedure transparant is. 'Klagers kunnen ook terecht bij een ander wijkbureau of op internet', aldus een woordvoerder. 'Het is voor ons ook belangrijk dat mensen een klacht indienen, want dan kunnen we niet alleen herleiden wat mis is gegaan maar ook het vertrouwen herstellen.'

Marcouch zou graag zien dat klagen ook buiten de politie om kan. 'Klachten kunnen nu alleen aan de onafhankelijke klachtencommissies worden voorgelegd via een klacht bij de politiechef', aldus Marcouch. Hij ziet dat als een drempel. 'Het zou mooi zijn als mensen rechtstreeks bij de klachtencommissie terecht kunnen. Het kan de politie ook nuttige informatie opleveren. Daarnaast kan ik me omgekeerd voorstellen dat ze aan de balie ook moeite hebben klachten over collega's op te nemen.'

Even 'n praatje pot maken?

Alledaagse beslissingen van politieagenten op straat en de rol van etniciteit.

Joanne van der Leun, Avalon Leupen, Rogier Vijverberg, Robin Vrijhoef¹

Trefwoorden: politie, interactie politie-burger, etnisch profileren, allochtonen, discretionaire bevoegdheid

Samenvatting

De aandacht omtrent beslissingen die politieagenten tijdens hun werk op straat nemen, is recentelijk toegenomen. Daarbij worden de gronden van de beslissingen tot staande houden, en in het bijzonder de rol van factor etniciteit daarbinnen, ter discussie gesteld. In deze verkennende studie wordt aan de hand van ruim 150 uur kwalitatieve observaties en aanvullende interviews tijdens het meelopen met diensten in drie grootstedelijke buurten inzicht geboden in beslissingsprocessen van agenten. Hierdoor wordt duidelijk dat de samenkomst van factoren binnen een multiculturele context en de professionele intuïtie van agenten ten grondslag liggen aan het beslissingsproces. Etniciteit speelt daarbij een veel kleinere rol dan vaak wordt gesuggereerd.

Summary

The decision making of Dutch police officers in their day-to-day street-level work has recently gained more interest. In particular ethnicity is widely discussed as a contributing factor in the decision-making process to stop a citizen. To be able to get a better understanding of this process, more than 150 hours of qualitative observations were conducted during shifts in three different urban areas within a large city and additional interviews were held with police officers. By means of these we conclude that decision-making is based on the concentration of several factors within a multicultural context and the professional intuition of the officers. Moreover, this explorative study shows that ethnicity as a factor is less important than is suggested before.

Inleiding

Een politieagent op straat beslist soms in een *split second* om iemand te stoppen en te bevragen. Waar die agent dat ervaart als een legitieme en noodzakelijke routinehandeling kan de persoon die gestopt wordt de situatie beleven als zeer ingrijpend. Gevoelens van oneerlijke behandeling, individueel of collectief, kunnen de legitimiteit van de politie en daarmee ook haar effectiviteit schaden (Brown & Benedict, 2002; Hough et al., 2010; Sunshine & Tyler, 2003; Tyler, 2001, 2011; Tyler & Wakslak, 2004; Weitzer & Tuch, 2005;). Alledaagse beslissingen van de politie worden in toenemende mate ter discussie gesteld. De gezagsverhouding tussen de mondige burger en politie is veranderd (Rood, 2013). De burger is ook zelf reporter geworden. Met mobiele telefoons gemaakte opnamen van situaties binnen de alledaagse politiepraktijk duiken op in het journaal en online fora en geven een al dan niet eerlijk beeld van beslissingen die voorheen vaak verborgen bleven. Ooit benoemde Lipsky (1980) dit als een specifiek kenmerk van het werk van deze *street-level* bureaucraten: zij doen hun moeilijk-te-standaardiseren werk buiten het gezichtsveld van het grote publiek en van hun eigen leidinggevers.

Het samenleven in een multi-etnische samenleving geeft een extra lading aan politiebeslissingen. Kritiek is er vooral op 'disproportioneel' politieoptreden ten aanzien van bepaalde groepen burgers met een niet-Nederlandse etnische achtergrond. Een tegenwerping is dan al snel dat deze groepen burgers zichzelf verdacht hebben gemaakt omdat zij oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteitscijfers. Het taboe rond criminele oververtegenwoordiging is in Nederland al enige tijd

¹ De auteurs staan op alfabetische volgorde en hebben gelijkelijk bijgedragen aan de totstandkoming van dit artikel. De auteurs bedanken de politie-eenheid waar het onderzoek werd uitgevoerd en hun collega's Maartje van der Woude en Arjan Blokland voor de samenwerking.

doorbroken (Bovenkerk, 1992; de Haan & Bovenkerk, 1992, 1993). De aandacht is mede gevoed door onderzoeksuitkomsten en de berichtgeving daarover (Sibon, 2005). Vele wetenschappelijke studies hebben door de jaren heen de oververtegenwoordiging van bepaalde groepen allochtonen of personen met een migratie-achtergrond in alle fasen van het strafrechtelijk systeem geconstateerd (zie onder andere Blom ea., 2005; Jennissen & Blom, 2007; Engbersen, van der Leun & de Boom, 2007; Blokland ea., 2010; de Boom ea., 2011). Samenvattend wijzen van der Leun, Kromhout, Easton en Weerman (2010) op verschillende verklaringen voor deze oververtegenwoordiging. Zij merken daarbij op dat de gedachte dat mogelijk selectief optreden van de politie bijdraagt aan de hoge criminaliteitscijfers meer aandacht zou behoeven.

Die aandacht is er recentelijk. Volgens een spraakmakend rapport van Amnesty International zou de politie zich bij controles schuldig maken aan discriminatie. In het rapport 'Proactief politieoptreden vormt risico voor mensenrechten' dat eind oktober 2013 verscheen, wordt beschreven dat de politie vaker allochtonen dan autochtonen controleert en daarbij een selectie maakt op basis van uiterlijk. Volgens Amnesty International, dat zich baseert op bestaand onderzoek, is hierbij sprake van etnisch profileren, er wordt niet objectief gekeken naar de gedraging van een burger maar naar zijn of haar uiterlijke – raciale of etnische – kenmerken. De nationale ombudsman kwam daarnaast in het nieuws met de toevoeging dat discriminatie in de politiecultuur zou zitten (zie o.a. de Volkskrant, 28 oktober 2013). Eerder brachten internationale organisaties waarschuwendende rapporten uit (European Union Agency for Fundamental Rights, 2009; Open Society Justice Initiative, 2009), die voorzichtiger van toon waren. Opmerkelijk is dat in het aangezwengelde debat vaak voorbij gegaan wordt aan de specifieke kenmerken van politiewerk, waarbij altijd wordt gecategoriseerd. Uiterlijke kenmerken zoals etnische kenmerken², zouden in politiewerk waarbij geen signalementen worden gevolgd, geen rol mogen spelen. Zodra dit wel het geval is, worden de woorden discriminatie en racisme in de mond genomen en lijkt het gedrag van de politie bij voorbaat al verklaard zonder dat gekeken wordt naar mogelijke rechtvaardiging daarvoor. Ook worden in het debat percepties en feiten nauwelijks uit elkaar gehouden.

Het doel van het voorliggende onderzoek is om inzicht te bieden in deze blinde vlek van de complexiteit van en afwegingen binnen de huidige alledaagse interacties tussen agent en burger op straat. Hierbij staat de concrete dynamiek op straat en de visie van agenten daarop centraal. In het voorliggende artikel zullen de volgende onderzoeksvragen worden beantwoord: 1. Welke factoren spelen een rol bij de beslissingen van agenten in de dagelijks politiepraktijk op straat? 2. In hoeverre speelt etniciteit daarbinnen een rol? Aan de hand van open observaties tijdens diensten en interviews gaan we na welke factoren een rol spelen bij de totstandkoming van het besluit om te handelen en de mogelijke rol van etnische achtergrond daarbij. In het navolgende zullen allereerst de veranderingen binnen het debat over criminaliteit, etniciteit en politiewerk worden besproken.

Een blik op het debat

Het debat in Nederland is sterk beïnvloed door studies uit het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten waar uitdrukkingen als *driving while black* ingeburgerd zijn en waar een sterke onderzoekstraditie op dit punt bestaat (Lundman & Kaufman, 2003; Meeks, 2010; Harris, 2002; van der Woude ea., 2011). Maar, zoals Junger ook eind jaren tachtig aangaf, zijn de politie-burger verhoudingen in die landen slecht te vergelijken met die in Nederland (Junger, 1989). Nederland kent immers geen geschiedenis van rassenrellen tussen minderheidsgroepen en de politie zoals in het VK en de VS, en de verhoudingen tussen minderheidsgroeperingen en de autoriteiten zijn van oudsher beduidend positiever (Adang, van der Wal & Quint, 2010). De Britse onderzoeker Bowling liet overigens merken het redeneren van Junger en veel Nederlandse onderzoekers te zien als een staaltje naïviteit (Bowling, 1990).

² Feitelijk gaat het om de inschattingen van een etnische achtergrond op basis van uiterlijke kenmerken.

De thematiek van selectiviteit is binnen de Nederlandse criminologie gekomen en gegaan. In 1978 stond tijdens het congres van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie het onderwerp 'beslissingsmomenten in het strafrechtelijke systeem' centraal als thema. Ook hier werd gesproken over de invulling van discretionaire bevoegdheden in de dagelijkse politiepraktijk. In de congresbundel is terug te lezen over verschillende experimentele onderzoeken (zie bijvoorbeeld ook Bovenkerk & Luning, 1979). Begin jaren negentig werd onderzoek gedaan naar allochtonen en criminaliteit, maar daarbij was er nog veel gevoeligheid voor de mogelijkheden dat selectief optreden van politie en justitie vertekenend werkten (de Haan & Bovenkerk, 1992, 1993). Vanaf halverwege de jaren negentig verdween het thema van selectieve aandacht goeddeels van het toneel (Rovers, 1999) en werd vervangen door de oververtegenwoordiging van (bepaalde) etnische groepen in criminaliteitscijfers.

Door de veranderende Nederlandse context op sociaal, politiek en juridisch terrein werd de discussie en het onderzoek rondom dit onderwerp vanaf 2000 hervat en verruimd en kwam ook het mogelijke etnisch profileren in zicht (Eijkman, 2010). Dit had mede te maken met de uitbreiding van preventieve controlebevoegdheden op verschillende terreinen en de toepassing daarvan in de praktijk, waardoor de wettelijke ruimte werd opgerekt met een grotere kans op selectief optreden (van der Leun & van der Woudè, 2011; van der Woude & van der Leun, 2013).

Bestaande studies

Stereotyperingen en categorisering zijn inherent aan politieoptreden (Brown, 1988; Van der Torre, 1999; Wilson, 1989; Bowling & Philips, 2007; Miller, 2010). Het is noch logisch noch haalbaar om altijd random te handelen in situaties waarbij men gericht op zoek is naar informatie en daarbij burgers op straat worden gestopt en gevraagd om informatie te geven (inmiddels internationaal aangeduid als stop & search). De uitvoering van de algemene politietaak, de zorg voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven (zie voor Nederland art. 3 Politiewet), wordt bovendien uitgevoerd binnen een ingewikkelde maatschappelijke context. Iedere agent heeft daarbij een discretionaire beslissingsruimte en kan hierbij zelf bepalen op welke wijze hij gegeven de situatie optreedt (Lipsky, 1980; van der Torre, 1999, 2007). Dit is geen vrijbrief om naar believen mensen staande te houden, dat is wettelijk ook niet toegestaan, maar het betekent wel dat goed gekeken moet worden naar het cruciale beslissingsproces, namelijk hoe een agent beslist te interveniëren in een bepaalde situatie en welke afwegingen en kaders daarbij een rol spelen.

Regelmatig worden conclusies over etnisch profileren getrokken op basis van percepties van groepen burgers, terwijl politieoptreden bijna per definitie niet door iedereen gewaardeerd wordt.³ Opvattingen van burgers zijn belangrijk, maar zijn niet genoeg om te zeggen of er daadwerkelijk sprake is van etnisch profileren: ze geven aanwijzingen dat er iets aan de hand zou kunnen zijn. Ook worden de percepties, overwegingen en visie van de belangrijkste actoren, namelijk politieagenten, onvoldoende in ogenschouw worden genomen. Dit geldt niet alleen voor het maatschappelijk debat, maar zoals Sollund (2005) ook aangeeft, ook voor een belangrijk deel van de wetenschappelijke literatuur. Recentelijk werpen in Nederland de waardevolle antropologische studies van Cankaya (2012) en Kleijer-Kool (2013) naar politiewerk op straat echter licht hierop. Beiden laten zien hoe complex vooral het werk in multi-etnische wijken is en hoe agenten beslissen de ene persoon wel en de ander niet te controleren. Op grond van leeftijd, geslacht, een niet-blanke huidskleur, een bepaalde stijl van kleden, type auto's of scooters en concrete gedragingen spelen hierbij allemaal een rol. Kleijer-Kool (2013) beschrijft daarbij hoe agenten zich erg bewust zijn van het feit dat ze op discriminatie kunnen worden aangekeken en er geen problemen met de leiding en met het publiek over willen, waardoor ze ongefundeerd controleren van minderheden expliciet vermijden. Haar

³ Het is onmogelijk deze omvangrijke literatuur hier te behandelen, daarvoor verwijzen we naar Rice en White (2010).

actuele bevindingen zijn sterk in lijn met ouder onderzoek dat vooral inging op vreemdelingentoezicht (Aalberts, 1990; Van der Leun, 2003). De Twentse onderzoekers Svenson, Sollie en Saharso (2011) verrichten eveneens tamelijk recent een onderzoek op basis van observatie en interviews naar de proactieve handhaving bij jongerenoverlast in een middelgrote gemeente in het westen van het land. Zij schetsten een beeld van relatief gemoedelijke interacties tussen groepen jongeren en de politie. Een kanttekening is dat zij vooral keken naar jongeren in de schoolleeftijd, terwijl de leeftijd van personen waar de politie in haar reguliere werk sterk op let veelal in de leeftijdscategorie daarboven zit. Ook maakten zij geen onderscheid naar type wijken, terwijl we zouden kunnen aannemen dat de echte gevoeligheden zich afspelen in de sterk multi-etnische grootstedelijke wijken. Samenvattend geeft het bestaande onderzoek wel enige indicaties van mogelijk incidenteel etnisch profileren, maar blijft het algemene beeld onduidelijk en is weinig gekeken naar concrete interacties, beslissingen en afwegingen daarbinnen. Hierdoor hebben we geen zicht op de rechtvaardiging voor staandehoudingen, hetgeen essentieel is bij de vraag of we over etnisch profileren kunnen spreken. Het voorliggende onderzoek tracht deze leemtes op verkennende wijze te vullen.

Methoden van onderzoek

De data die voor het voorliggende onderzoek zijn gebruikt, vormen een onderdeel van een groter onderzoek dat is uitgevoerd van 2011 tot 2013 door de Universiteit Leiden, deels in samenwerking met het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR), naar de relatie tussen de politie en burgers met verschillende etnische achtergronden in twee grote Nederlandse steden (van der Leun ea., 2013). Het onderzoek heeft middels een *mixed-method* geresulteerd in een grote hoeveelheid kwalitatieve en kwantitatieve gegevens over percepties ten aanzien van politie-burger verhoudingen (vgl. Sollund, 2005). Voorliggende deelstudie ziet op concrete contacten tussen politiefunctionarissen en burgers in drie buurten van verschillend karakter binnen een van de grote Nederlandse steden⁴. Door het uitvoeren van observaties tijdens het meedraaien van diensten en afnemen van interviews is de visie van politiefunctionarissen in kaart gebracht.

De dataverzameling van deze deelstudie is uitgevoerd in twee werkgebieden die gekenmerkt worden door een grote etnische diversiteit van de bewoners (A en B) en een werkgebied waarin de meerderheid van de bewoners autochtoon is (C). De onderzoekers wilden zich richten op een wijk met veel autochtonen, een wijk met relatief veel inwoners met een Marokkaanse achtergrond en een wijk met relatief veel inwoners met een Antilliaanse achtergrond⁵. In overleg met de politie en de gemeentelijke gegevens in ogenschouw nemend, zijn bureaus gekozen waarvan de werkgebieden hier zoveel mogelijk aan voldoen. Twee junior onderzoekers (een man en een vrouw, beiden blank en zonder migratie-achtergrond) hebben onder begeleiding van de twee mede-auteurs in de periode maart tot en met juni 2012, gedurende vijf maanden, in de werkgebieden van drie politiebureaus gesproken met 39 politiefunctionarissen en gebeurtenissen tijdens surveillancediensten geobserveerd. De onderzoekers waren gemiddeld 20 uur per week aanwezig op de drie bureaus en in de geselecteerde wijken. Politiefunctionarissen op de bureaus en de onderzoekers raakten zo tot op zekere hoogte met elkaar bekend.

Het meelopen van politiediensten: agenten en observaties

Een waardevol aspect van dit onderzoek is dat er 17 politiediensten zijn meegelopen (totaal ongeveer 153 uur) om de visie van agenten in kaart te brengen en gebeurtenissen en interacties te observeren. Tijdens deze diensten was een onderzoeker gedurende negen uren gekoppeld aan een

⁴ Zowel de stad als de werkgebieden zijn geanonimiseerd omdat het gaat om de processen en niet om het aanwijzen van betrokkenen.

⁵ Dit zijn de groepen die het meest in de belangstelling staan als het gaat om criminaliteit en de onderzoekers wilden aansluiten bij een grootschalig surveyonderzoek onder deze groepen dat deels parallel liep.

eenheid, meestal bestaande uit twee agenten. In totaal deden acht vrouwelijke en 23 mannelijke agenten mee. De interviews vonden plaats tijdens de diensten in de politieauto. Dit bood een vertrouwde interviewsetting, waardoor de kans op sociaalwenselijke antwoorden werd verkleind en bovendien kon meteen op de praktijk worden ingehaakt. De keerzijde was dat niet altijd de diepte in kon worden gegaan. De onderzoeker stelde zoveel mogelijk open vragen van een vooraf opgestelde itemlijst. De antwoorden werden niet opgenomen om de situatie niet te verstoren, maar door de onderzoeker meegeschreven en samengevat. Naast de open vragen zijn aan de agenten korte inventariserende vragenlijsten met enkele meerkeuzevragen voorgelegd. Gedurende een hectische dienst konden minder vragen gesteld worden dan tijdens een rustige. Daarom zijn soms enkele vragen alsnog per e-mail toegezonden, en in de meeste gevallen ook beantwoord. In een klein aantal gevallen gebeurde dit niet, waarschijnlijk als gevolg van de werkdruk.

Een onderzoek als het voorliggende staat of valt bij het winnen van vertrouwen. De onderzoekers kregen dit vertrouwen en kregen niet de indruk dat politieagenten hun handelen tijdens dagelijkse werkzaamheden lieten beïnvloeden door de aanwezigheid van de onderzoeker(s). Naast gesprekken met agenten is ook geobserveerd zodat de politiepraktijk beter kan worden geduid en gecontroleerd. Waddington (1999) zegt daarover: 'If we wish to *explain* (and not just condemn) police behaviour on the streets, then we should look not in the remote recesses of what officers say in the canteen or privately to researchers, but in the circumstances in which they act.' (p.302). Tijdens de ruim 150 uur observaties, werden gebeurtenissen die tijdens de dienst plaatsvonden geregistreerd. Gebeurtenissen waarbij beide onderzoekers aanwezig waren, zijn door beide onderzoekers opgetekend zodat ook de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid meegewogen kon worden. Hierbij liepen bevindingen nauwelijks uiteen. Tijdens de observaties werd gelet op de situatie, betrokkenen en eventuele omstanders, gedragingen en gemoedstoestanden, initiatiefnemer, uitkomst en duur van de interactie. Er kan echter ook worden gedacht aan situaties waarbij enkel een voertuig werd nagevolgd en geen contact volgde. Tijdens de dienst werden deze gegevens zoveel mogelijk genoteerd. De gebeurtenissen werden op een redelijk 'vrije' manier geobserveerd en geregistreerd. Daarom zijn ze niet met het oog op kwantitatieve analyses verwerkt, zoals bijvoorbeeld Mastrofski ea. (1998) in hun rapport over observatieonderzoek wel aanbevelen. Gezien de situatie was het niet mogelijk bij elke handeling van agenten gestructureerd te vragen waarom zij handelden. Vaak kregen de onderzoekers uit de situatie en toelichting achteraf goed zicht op welke factoren in beslissingen hebben meegespeeld, maar enige voorzichtigheid blijft altijd op zijn plaats. Van elke dienst werd een verslag gemaakt waarin de interviews en observaties zijn verwerkt en de agenten zijn geanonimiseerd. In dit artikel wordt elke agent, onafhankelijk van zijn of haar rang, aangeduid met 'agent(e)' of bijvoorbeeld 'A25C' (hetgeen betekent 'agent 25, werkzaam op bureau C').

Diepte-interviews met wijkagenten en diversiteitsdeskundigen

Tot slot zijn diepte-interviews afgenomen met zes wijkagenten en twee deskundigen op het gebied van etnische minderheden (hierna 'diversiteitsdeskundigen' genoemd). De wijkagenten zijn geselecteerd omdat de onderzoekers voornamelijk in hun wijken met veel jongvolwassenen hebben gesproken. Vijf interviews zijn opgenomen waarna deze deels zijn getranscribeerd en deels zijn samengevat, van het andere werden notities gemaakt. Bij het verwijzen naar de wijkagenten wordt hun werkgebied vermeld met A, B of C (bijvoorbeeld W5C). De twee diversiteitsdeskundigen (D1 en D2) werden benaderd vanwege hun kennis en expertise op het gebied van etnische minderheden in de wijken.

Doorgronden van factoren en in het bijzonder de rol van etniciteit in beslissingsprocessen

In het navolgende worden op basis van gesprekken met respondenten en observaties van de onderzoekers factoren aangewezen die in beslissingsprocessen een rol spelen en die soms wel, soms niet expliciet zijn benoemd. In het bijzonder wordt gelet op de mogelijke rol van etniciteit. In navolging van het onderzoek van Reitzel en Piquero (2006) kregen de agenten en wijkagenten de volgende tekst voorgelegd: 'Er wordt gezegd dat sommige politieagenten, mensen van bepaalde etnische groepen staande houden omdat zij denken dat deze groepen eerder bepaalde vormen van

criminaliteit zouden plegen dan andere groepen'. Deze tekst geeft een omschrijving van etnisch profileren. In de gegeven omschrijving is sprake van een generalisatie; er wordt een algemeen idee toegepast op specifieke individuen, terwijl dat idee niet hoeft te gelden voor die individuen. Tevens wordt hier over staandehouden gesproken. Juridisch betekent dit het aanspreken van iemand, te wiens aanzien uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit voortvloeit, om zijn identiteit vast te stellen door naar zijn personalia te vragen (art. 52 jo. art. 27a, eerste lid, eerste volzin jo. art. 27 lid 1 WvSv). Politiefunctionarissen werden gevraagd of ze dachten dat de praktijk zoals weergegeven in de geschreven tekst, voorkomt in hun werkgebied en stad. Daarnaast is gemeten in hoeverre zij denken dat jongvolwassenen het idee hebben dat etnisch profileren voorkomt en er persoonlijke ervaringen mee hebben. Waar het in de beschreven tekst om staandehoudingen gaat, gaat het in de observaties om zowel staandehoudingen (opsporingsbevoegdheid) als om identiteitscontroles (controlebevoegdheid) te gaan.

Resultaten

Initiatief tot handelen en de rol van het beslissingsproces

Tijdens een dienst kan een agent op verschillende manieren in contact komen met burgers. Enerzijds als reactie op meldingen (veelal in het kader van haar eerste hoofdtaak: hulpverlening) en anderzijds door zelf contact aan te gaan met burgers (meestal in het kader van de overige twee hoofdtaken: handhaving van de openbare orde en strafrechtelijke handhaving, zie ook Buruma, 2007). In de observaties bij surveillancediensten bleek dat het initiatief tot handelen in een situatie op eigen initiatief en in alle vrijheid kan worden genomen. Het handelen wordt dan vooraf gegaan door een afweging tussen het moment dat de betreffende agenten iets hebben waargenomen tot en met de daadwerkelijke beslissing (bijvoorbeeld tot staande houden, identiteitscontrole, gegevens natrekken, niet staande houden). In andere gevallen handelen agenten minder vrij. Soms moeten zij eerst toestemming krijgen om te mogen handelen. Zo kan het zijn dat agenten over de radio een melding voorbij horen komen en contact opnemen met de meldkamer om aan te geven dat zij voor die melding ook beschikbaar zijn ('koppelen'). Het initiatief ligt hier weliswaar bij de agenten, maar toestemming om te handelen ligt formeel bij de meldkamer. Hierbij is dus sprake van een beperkt beslissingsproces bij de agenten; het gaat om de beslissing om wel of niet contact met de meldkamer op te nemen. In andere gevallen wordt het initiatief tot handelen door anderen genomen en worden de agenten als het ware aangestuurd. Ten eerste kan het gaan om gevallen waarin een burger het initiatief neemt en direct contact zoekt door de agenten te wenken of aan te spreken. Hierop reageert de eenheid vervolgens en hier speelt een beslissingsproces nauwelijks een rol. In feite heeft dit proces zich afgespeeld bij de burger. Ten tweede zijn er gevallen waarbij de meldkamer of het bureau de eenheid naar een melding stuurt of waarbij een collega de eenheid om ondersteuning vraagt. In alle situaties waarbij het initiatief bij de ander ligt vindt nauwelijks een beslissingsproces plaats bij de agenten, er wordt slechts verwacht dat ze reageren. Ten aanzien van etnisch profileren is dit interessant, als het namelijk zo is dat burgers meer meldingen maken over mensen met een buitenlands voorkomen kan dat namelijk ook tot etnisch profileren leiden, maar dan geïnitieerd door burgers (Caillaut, 2011).

Hier besteden we aandacht aan de situaties waarbij de eenheid volledig zelf heeft bepaald om wel of niet te handelen. De factoren die een rol spelen bij de totstandkoming van het besluit om te handelen, worden analytisch ingedeeld aan de hand van een gradatie van objectief waarneembare feiten (van een heel objectieve tot een meer subjectieve rechtvaardiging), waarna nader wordt ingegaan op de mogelijkheid van etnisch profileren.

Een waargenomen strafbaar feit of een vermoedelijk strafbaar feit

De meest objectief gerechtvaardigde beslissing om te handelen wordt genomen in situaties waarin agenten daadwerkelijk zien dat de betrokken burger een strafbaar feit begaat of heeft begaan. Dit

kwam veelvuldig voor tijdens de observaties. Hoewel niet is geteld, is de indruk van de onderzoekers dat dit de helft of meer van de gevallen betreft. Vaak gaat het om verkeersovertredingen, doch kunnen overtredingen als hangen, alcohol drinken en wildplassen voorkomen. Het strafbare feit is hier vaak de enige aanwijsbare factor die leidt tot het besluit de burger te benaderen. In enkele gevallen lijkt er echter meer mee te spelen. Zo is er een situatie waarbij enkele hangjongeren benaderd worden, niet zozeer vanwege het hangen, maar meer omdat A17B en A18B de namen willen noteren voor het geval er op een later moment een overlastmelding binnenkomt. Bij dit voorbeeld spelen naast de overtreding (hangen) dus ook andere beweegredenen (namelijk het willen 'volgen' van de jongeren) aanwijsbaar een rol. Door verschillende respondenten wordt erop gewezen dat er een aanleiding moet zijn om een identiteitsbewijs te vragen. Een strafbaar feit is zo'n aanleiding. Het is voor hen een manier om achter de persoonsgegevens te komen en het heeft volgens sommige respondenten een preventieve werking.

Een sterk vermoeden dat een burger een strafbaar feit heeft begaan lijkt te ontstaan door (indirecte) signalen of factoren die in die richting wijzen. Dat door rood of tegen de richting in is gereden, wordt bijvoorbeeld afgeleid uit de positie van een voertuig op de weg. Eveneens illustratief is het voorbeeld waarbij de agenten het vermoeden hadden dat een jongen op een gestolen scooter rijdt. Achteraf hebben A6A en A7A uitgelegd dat de jongen werd gestopt omdat bekend was dat in de omgeving een sterk gelijkende scooter was gestolen met een sterk gelijkend kenteken en de jongen naar de politie keek en een zenuwachtige indruk maakte. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat ook in het geval van een tamelijk objectieve rechtvaardiging ook meerdere factoren een rol kunnen spelen. Hierna gaan we in op situaties waarin iets minder sterke objectieve aanwijzingen meespelen.

De professionele intuïtie: een verscheidenheid aan onderliggende factoren

Regelmatig wordt de aandacht van agenten getrokken, omdat zij de situatie opvallend vinden of niet helemaal lijken te vertrouwen, zonder dat de daaraan ten grondslag liggende factoren per se wijzen op een strafbaar feit. Vaak lijken meerdere factoren gecombineerd een rol te spelen; soms is het slechts een enkele factor. Het gaat om zaken als het gedrag, het voorkomen of het signalement, het (type) voertuig en de weggedragingen van de burger, maar ook het tijdstip en de locatie waar de gedraging plaatsvindt.

Een concreet voorbeeld is dat een persoon wordt aangesproken omdat hij (enigszins) aan een signalement voldoet of een voertuig krijgt een stopteken omdat de bestuurder de politie leek te ontwijken. Als verdachte omstandigheden worden bijvoorbeeld ook gezien het rondhangen op bepaalde locaties (bij portieken of auto's, of op bedrijventerreinen) of het 's avonds laat over straat rennen. Een ander voorbeeld is het geval waarin A1A 's nachts besluit om de identiteit van twee getinte, mogelijk Marokkaanse, jongens in een busje te controleren. In reactie op de vraag waarom werd besloten om de jongens aan te spreken vertellen A1A en A2A dat dit kwam door een combinatie van factoren. Zo gaat het om een busje met daarin twee personen, naast een donker pleintje en voor een pand waar momenteel een onderzoek naar loopt. A1A vertelde verder dat het nog van pas kan komen dat ze de namen van de jongens en het kenteken van het busje heeft genoteerd. Mocht er bijvoorbeeld morgen een melding binnenkomen van een inbraak door twee mannen in een busje, zo vertelde A1A: 'Dan hebben we mogelijk al wat informatie'. Voorts moet worden opgemerkt dat een situatie kan opvallen zonder dat het -van de agenten- een negatieve duiding krijgt. Een voorbeeld hiervan is dat A21B en A22B zien dat een oude man met een onverzorgd uiterlijk af en toe in prullenbakken graait. De man wordt aangesproken voor een 'praatje pot'. Achteraf legde A21B uit dat het goed is om contact te houden met dit soort mensen. Het is fijn voor hen en ook kunnen zij informatie geven als zij iets verdachts zien. Vooral wijkagenten werken door middel van korte gesprekjes aan de relatie tussen burgers en politie.

Eveneens blijkt dat eerdere ervaringen van de agent(en) een rol kunnen spelen in het beslissingsproces. Zo is er een situatie waarin agenten in een prostitutiestraat een dure zwarte Mercedes geparkeerd zien staan, waarvan de eigenaar niet aanwezig is. Eén van de agenten trekt het kenteken na. Op de vraag waarom het voertuig werd nagetrokken antwoordde A9A: 'Omdat het een dure auto is. En heel veel pooiers hier rijden in dikke bakken. Met pooiers is regelmatig wat aan de

hand. Het komt voor dat zij bijvoorbeeld niet rechtmatig in Nederland verblijven of dat er andere problemen zijn.'

Enkele keren verwijzen agenten specifiek naar hun (onderbuik)gevoel of intuïtie. In reactie op de vraag wat verdachte omstandigheden zijn antwoordt een agent: 'Wanneer zich ergens een zeer kort contact tussen mensen voordoet. Bij wijze van alleen kort begroeten met handdruk, dan kan het om een drugsdeal gaan; dan wordt de drugs zo doorgegeven. Ook bellen in portiek valt op en is verdacht alsof iemand iets te verbergen heeft. Op een bedrijventerrein om drie uur 's nachts heeft niemand iets te zoeken. Je onderbuikgevoel zegt dat het niet klopt.' (A14B) Illustratief is ook het geval waarin een agent het kenteken en de bestuurder van een Suzuki Swift natrekt. Op de vraag waarom zegt de agent, A3A, dat het om 'een oude auto met een jonge gast gaat.' Ook instinct speelt volgens A3A een rol. Bovendien is het rustig op het kanaal van de portofoon, dus het kan (er volgt geen stopteken). In een andere situatie met dezelfde eenheid worden het kenteken en de bestuurder van een grijze Audi nagetrokken (wederom geen stopteken). Op de vraag waarom antwoordt A3A: 'Het was een sportieve auto. De persoon zag ik niet.' A4A vult aan: 'Dat is deels ook een gevoel. Een dikke auto in de A-wijk (geanonimiseerd) valt op.'

De laatste opmerking wijst op *out of place* zijn. Een dure auto past niet in de betreffende wijk. Een andere agent zegt hierover 'Als je in deze wijk in een dure auto rijdt word je sowieso gecontroleerd.' (A6A) Waaraan A7A toevoegt: 'Het is apart als je een sociale huurwoning hebt en wel een dure auto, 85 procent hier is sociale huurwoning. Vaak kan je de bestuurder in een auto niet goed zien, dus dan selecteer je op het voertuig.' Out-of-placeness komt ook naar voren in het beslissingsproces tijdens een andere situatie. In dat geval werd een lichtgetinte man die midden op straat een papiertje opraapte om zijn identiteitsbewijs gevraagd. Na de interactie is aan de agenten gevraagd waarom de man de aandacht trok. A5A zegt: 'Hij trok de aandacht omdat hij midden op de weg stond. Bovendien had hij een junkachtig uiterlijk en het leek alsof hij op iemand stond te wachten.' A3A voegt toe: 'Hij paste niet in het straatbeeld. We kenden hem ook niet.' Ook in deze situaties spelen dus meerdere factoren een rol.

De rol van etniciteit of huidskleur

Tijdens de observaties lijken stereotypering en vooroordelen gekoppeld aan huidskleur of etniciteit nauwelijks een rol te spelen. Er is slechts een evidente uitzondering. Van een Porsche controleert A9A het kenteken van het voertuig. Op de vraag waarom de agent besloot het voertuig na te trekken wordt geantwoord: 'De grootte van de auto viel op in combinatie met de persoon die erin zat. Ik had een beetje een onderbuikgevoel. De bestuurder was mogelijk een Hindoestaan. Hindoestanen drinken al gauw te veel.' De persoon werd overigens niet gestopt. Een situatie waarin het gebruik van etniciteit als factor bij selectie heeft meest is gelegitimeerd, is wanneer etniciteit of huidskleur onderdeel is van een signalement. A14B zegt hierover: 'Ik hoor soms wel eens dat ze zeggen dat ze gecontroleerd worden omdat ze een bepaalde afkomst hebben. Ik leg ze dan uit dat het niet aan de afkomst ligt, maar aan een bepaalde situatie. Mogelijk dat het een melding betrof, of dat de persoon of personen lijken op een opgegeven signalement, e.d.' Deze laatste woorden vinden enige ondersteuning in de geobserveerde situaties. In het beperkte aantal situaties waarbij etniciteit of huidskleur een rol speelt of lijkt te spelen, wordt dit meestal veroorzaakt door een overeenkomst met een bij de agenten bekend signalement. Dat etniciteit niet een noodzakelijke rol speelt, blijkt ook uit het feit dat verschillende respondenten benadrukken dat etniciteit wel een rol kan spelen, maar altijd naast andere factoren. Zo zegt A24C, nadat hij meerdere de factor verdacht(e) gedrag/omstandigheden heeft benoemd: 'Ik selecteer nooit alleen op etniciteit. Het is altijd in combinatie met andere factoren.' En A27C meldt: 'Er spelen altijd andere factoren mee, bijvoorbeeld verdacht gedrag.' W5C, die overigens ook zegt dat een aantal etnische groepen zich bezighoudt met specifieke criminaliteit, stelt tevens: 'Er moeten wel feiten en omstandigheden zijn die dingen en mensen verdacht maken. Je bent natuurlijk pas, ja, dat zijn gewoon een aantal factoren. Het is niet één ding van "Oh er rijdt een Bulgaar, laten we hem controleren."'' Juist door te verwijzen naar verdacht gedrag en verdachtmakende feiten en omstandigheden blijkt dat er mogelijk sprake is van een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit en dus een rechtvaardiging voor

staandehouding. De tamelijk consistente observaties gaven geen aanleiding te denken dat agenten dergelijke rechtvaardigingen er later bij bedenken.

Op basis van de antwoorden op de vragen van de vragenlijst die specifiek gingen over etniciteit, de daarbij gegeven toelichtingen, andere relevante uitspraken over etniciteit en de observaties van concrete situaties, wordt duidelijk dat etniciteit en huidskleur binnen afwegingen in de dagelijkse politiepraktijk op straat wel een rol kunnen spelen, maar dat er in vrijwel alle gevallen een specifieke rechtvaardiging een rol bij speelt. Zoals beschreven, is overeenkomstig met Reitzel en Piquero (2006), een korte tekst aan agenten en wijkagenten voorgelegd over etnisch profileren. Bijna alle respondenten zeggen dat de beschreven praktijk voorkomt, zowel in de betreffende stad als in het werkgebied van hun bureau. Hierbij valt vooral op dat meerdere respondenten toelichten dat bepaalde etnische groepen ook daadwerkelijk (bepaalde vormen van) criminaliteit plegen. Zij baseren zich naar eigen zeggen op 'onderzoeken', 'cijfers' en ervaringen, waaruit dit zou blijken. Enkele citaten maken dit duidelijk, bijvoorbeeld A26C: 'Het is bijna een feit te noemen dat bepaalde etnische groepen bepaalde vormen van criminaliteit plegen'. Ook A15B zegt: 'Ik denk dat het vaak voorkomt dat bepaalde etnische groepen staande worden gehouden omdat zij eerder verdacht worden. Echter blijkt ook uit onderzoeken dat bepaalde etnische groepen veelal een bepaalde vorm van criminaliteit uitoefenen.' Verder stelt A8A: 'Bepaalde etnische groepen houden zich binnen het werkgebied veelvuldig bezig met criminaliteit. Het is dan ook logisch dat dit soort groepen vaker worden gecontroleerd.' Veel hangt af van de interpretatie van deze citaten. Vooral de citaten van A15B en A8A maken dit duidelijk. Bij A15B wijst de zinsnede 'omdat zij eerder verdacht worden' mogelijk op de aanwezigheid van een redelijk vermoeden van schuld aan een strafbaar feit. In dat geval is een staandehouding wel gerechtvaardigd. Bij A8A is het de vraag of het vaker controleren van bepaalde etnische groepen een logisch gevolg is van hun vermeende grote betrokkenheid bij criminaliteit of dat door dit idee meer op deze groepen wordt gelet. Dit laatste kan wijzen op etnisch profileren. Duidelijk wordt dat een aantal respondenten veel nadruk legt op dat bepaalde etnische groepen daadwerkelijk meer (straat)criminaliteit plegen. Dit idee wordt in hun dagelijks werk in de wijk ook steeds weer bevestigd. Dat zij dit echter zonder verdere rechtvaardiging vertalen in individuele staandehoudingen, is niet gebleken.

In het bovenstaande blijkt etniciteit op verschillende manieren een rol te spelen in het beslissingsproces van agenten. Er zijn ook enkele respondenten die menen dat etniciteit geen rol speelt, zoals A4A: 'Als er tien blanke jongens op de A-straat (geanonimiseerd) staan dan zullen we hen ook staande houden. Het gaat om het groepsverband, het hangen en de overlast. En dus niet om de etniciteit.' Ook A1A vertelt: 'Ik krijg dit inderdaad vaak te horen van mensen, echter is 80 procent van mijn werkgebied een etnische groep. We houden alleen mensen staande als daar een aanleiding voor is, onafhankelijk wat de komaf is.' In toelichtingen bij vragen over het voorkomen van etnisch profileren wordt ook door een aantal respondenten gewezen op de etnische samenstelling van de wijk. Het is lastig om dit argument op waarde te schatten omdat er verschillende redeneringen aan ten grondslag zouden kunnen liggen. Het lijkt logisch dat in een wijk met veel etnische minderheden en weinig autochtonen in verhouding ook meer burgers van een niet-Nederlandse komaf gecontroleerd worden. Echter, deze redenering verklaart niet *waarom* deze burgers gecontroleerd worden. Met andere woorden: dit argument kan niet verklaren op basis van welke factoren die burgers worden staande gehouden of gecontroleerd. De vraag is hoe de respondenten de aangereikte omschrijving van etnisch profileren hebben begrepen. Het lijkt erop dat een aantal respondenten in deze tekst leest dat bepaalde etnische groepen relatief veel worden gestopt, maar voorbij gaan aan de daadwerkelijke reden van staandehouding. Hebben ze het niet begrepen en verklaren ze de oververteenwoordiging in staandehoudingen door te wijzen op de buurtsamenstelling? Of hebben ze de tekst begrepen maar geven ze geen valide argument, een drogreden namelijk de samenstelling van de buurt? Er zijn zeker ook signalen dat ze het wel hebben begrepen. Zo zegt een agente over etnisch profileren: 'Het gebeurt wel, maar het selecteren van mensen die staande gehouden worden komt meer door de houding. Je houdt iemand staande als je hem verdacht vindt. En in veel gevallen is dit iemand van een andere etniciteit maar ook omdat die er meer zijn. Dus het komt veel voor

omdat die er ook veel zijn. De fotootjes met overlastgevende of hinderlijke jongeren zijn in 95% van de gevallen van allochtone afkomst. Maar in feite is dit dus ook, omdat etnische bevolkingsgroepen simpelweg meer aanwezig zijn.' (A17B) In de praktijk loopt dit kennelijk voor respondenten door elkaar. Niettemin geven zowel de observaties als de interviews een tamelijk genuanceerde praktijk weer, ook in twee grootstedelijke multi-etnische probleemwijken, die veraf staat van de discussie die de afgelopen tijd in de media is gevoerd.

Conclusie: de rechtvaardiging van etniciteit

Het veldwerk dat voor deze verkennende kwalitatieve studie gedurende vijf maanden is verricht in drie verschillende wijken in een grote Nederlandse stad met een multi-etnische bevolking schetst een complex beeld van de beslissingen die worden gemaakt tijdens het dagelijkse politiewerk op straat. In de meeste gevallen ligt de keuze om een burger te benaderen, staande te houden en dus in te grijpen in een bepaalde situatie, bij de agenten zelf. Zij kunnen daarbij reageren op de waarneming van een strafbaar feit of een concreet vermoeden dat een strafbaar feit plaats vindt of heeft gevonden. Daarnaast kunnen zij binnen hun discretionaire beslissingsruimte al dan niet gehoor geven aan hun onderbuikgevoel, dat zij zien als onderdeel van hun professionele intuïtie. Agenten blijken over het algemeen doordrongen van het belang om te kijken naar de gehele situatie waarin ze iemand besluiten te stoppen in plaats van naar uiterlijke kenmerken. Ze zeggen dat een selectie wordt gemaakt van bekende groepen omdat zij oververtegenwoordigd zijn binnen bepaalde delicttypen over het algemeen of specifiek in hun werkgebied. Etniciteit kan daarbij een rol spelen, maar is vaak niet de doorslaggevende factor, het gaat om een combinatie van factoren in een gegeven situatie.

Daarnaast vraagt het type wijk om een bepaald type politiewerk (zie ook Kleijer-Kool, 2013). Sommige agenten plaatsen daarom een belangrijke kanttekening bij het begrip etnisch profileren omdat binnen hun werkgebied enkel burgers met een migratie-achtergrond op straat zijn en er in die zin dus niet geselecteerd kan worden op basis van enkel etniciteit. Als het gaat om rechtvaardigingen om in bepaalde gevallen de etnische achtergronden wel mee te laten spelen, wordt ook vaak verwezen naar een hoge betrokkenheid bij (straat)criminaliteit. Criminele oververtegenwoordiging is een *social fact* geworden, zeker voor agenten in de grote stad. Zij komen veel in aanraking met jonge mannen afkomstig uit migrantengroepen, met een lage sociale status. Deze personen zijn veel op straat aanwezig, waardoor er objectief gezien ook een grotere kans is dat ze met de politie in aanraking komen, zeker in probleemwijken met een zware politie-inzet. Een deel van de selectiviteit zit daarnaast in het feit dat iemand met een gekleurd voorkomen in een witte wijk gezien wordt als potentieel verdachte terwijl dat met een blank iemand in een migrantenwijk dat niet snel geldt. Dit soort zaken, in combinatie met een overwegend blanke politie en een overwegend gekleurd publiek in bepaalde wijken⁶, kan het gevoel van discriminatie voeden, al is het geenszins bewijs voor etnisch profileren of het ongerechtvaardigd mee laten wegen van etniciteit.

Dat beslissingen in de dagelijkse politiepraktijk op straat op de agenda staan is terecht, mits er een open debat over wordt gevoerd en niet de ene stereotypering wordt ingeruild door de andere. Anders dan de laatste tijd gesuggereerd, is er bijzonder weinig onderzoek dat de gedachte ondersteunt dat de politie structureel etnisch profileert. Het voorliggende onderzoek ondersteunt die uitspraak ook niet. De werkelijkheid van het multi-etnische politiewerk is veel complexer dan veel uitspraken over etnisch profileren doen vermoeden.

Wel is uit het maatschappelijk debat duidelijk geworden dat sommige burgers wel *menen* dat er sprake is van etnisch profileren en discriminatie. Alleen dat al is niet alleen voor veel burgers onaanvaardbaar, het is ook slecht de relatie van de politie met buurtbewoners, juist ook in buurten

⁶ De vraag of een meer diverse samenstelling van de politie de verhoudingen met burgers in multi-etnische wijken zou kunnen verbeteren valt buiten het bestek van ons onderzoek.

waar zij voortdurend hard aan de slag moeten. De oplossing van deze onder druk staande legitimiteit lijkt enerzijds gelegen in de bewustwording: agenten moeten ten allen tijde kritisch blijven op het feit dat ze letten op gedrag in de context en dat ze dat niet gaandeweg gaan vertalen in het letten op bepaalde groeperingen, waarmee ze nu eenmaal veel in aanraking komen en vaak niet in positieve zin. Dat mensen - en ook agenten - dat onbewust wel snel doen moet men zich al tijdens de opleiding leren realiseren en er moet ook door leidinggevendenden op gelet worden, zeker nu de wettelijke ruimte groter is geworden. Ten tweede is het cruciaal om burgers te informeren en dus openheid en uitleg te betrachten omtrent beslissingen. De realisering dat de suggestie van etnisch profileren al ondermijnend kan zijn voor de legitimiteit van de politie leeft zeker niet bij alle respondenten even sterk. Ook wordt soms in het geheel geen uitleg gegeven aan burgers die gestopt worden, ook niet als ze daarom vragen. Meer uitleg vanuit de politie, zowel in individuele gevallen als burgers daarom vragen en in algemene zin aan het grotere publiek, lijkt van groot belang. Ook klachtenprocedures moeten nog eens goed bekeken worden: in hoeverre functioneren deze naar behoren in de huidige samenleving? Zijn ze voldoende aansprekend en toegankelijk voor de burgers die zich onterecht bejegend voelen of is een modernisering op zijn plaats?

Tot slot kan ook het wetenschappelijk onderzoek op dit gebied een bijdrage leveren aan een beter geïnformeerd debat. De voorliggende verkenning heeft inzicht geboden in de factoren die ten grondslag liggen aan dagelijkse complexe beslissingsprocessen en de rechtvaardiging daarvoor, maar er is niet op systematische manier bij iedere interactie gevraagd en geteld wat gebeurt tussen waarneming en het toepassen van een bevoegdheid. Bovendien is slechts binnen een stad onderzoek gedaan. Een voortzetting met meer gestructureerde observaties in meerdere steden ligt daarom in de rede.

Literatuurlijst

- Aalberts, M. (1990). *Politie tussen discretie en discriminatie*. Arnhem: Gouda Quint.
- Adang, O., Wal, R. van der & Quint, H. (2010). *Zijn wij anders? Waarom Nederland geen grootschalige etnische rellen heeft*. Apeldoorn: Politieacademie.
- Amnesty International (2013). *Proactief politieoptreden vormt risico voor mensenrechten. Etnisch profileren onderkennen en aanpakken*. Amsterdam: Amnesty International.
- Blokland, A., Grimbergen, K., Bernasco, W. & Nieuwbeerta, P. (2010). Criminele carrières van autochtone en allochtone jongeren uit het geboortecohort 1984. *Tijdschrift voor Criminologie*, 52(2), 122-152.
- Blom, M., Oudhof, J., Bijl, R.V. & Bakker, B.F.M. (2005). *Verdacht van criminaliteit. Allochtonen en autochtonen nader bekeken*. Voorburg/Den Haag: CBS/WODC.
- Boom, J. de, Wensveen, P. van, Weltevrede, A., Hermus, P., Seidler, Y. & San, M. van (2011). *Marokkaanse Nederlanders 2011. De positie op terreinen van onderwijs, arbeid en uitkering en criminaliteit in 22 gemeenten (meting 2)*. Rotterdam: Risbo, Erasmus Universiteit.
- Bovenkerk, F. (1992). *Hedendaags kwaad. Criminologische opstellen*. Amsterdam: Meulenhoff.
- Bovenkerk, F. & Luning, M. (1979). *Veldexperiment kon discriminatie Surinaamse 'bak'-berijder niet aantonen*. Algemeen politiebld, 128(7), 158-161.
- Bowling, B. (1990). Conceptual and methodological problems in measuring race differences in delinquency - a reply to Marianne Junger. *British Journal of Criminology*, 30(4), 483-492.
- Bowling, B. & Phillips, C. (2007). Disproportionate and discriminatory: reviewing the evidence on police stop and search. *The Modern Law Review*, 70(6), 936-961.
- Brown, M.K. (1988). *Working the street. Police discretion and the dilemmas of reform*. New York: Russell Sage Foundation.
- Brown, B. & Benedict, W.R. (2002). Perceptions of the police. Past findings, methodological issues, conceptual issues and policy implications. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 25(3), 543-580.
- Buruma, Y. (2007). Formele bevoegdheden. In C.J.C.F. Fijnaut, E.R. Muller, U. Rosenthal, & E.J. van

- der Torre (eds.). *Politie. Studies over haar werking en organisatie*. Deventer: Kluwer, 525-558.
- Caillault, C. (2011). *Ethnicity and policing in France and the Netherlands*. Ongepubliceerde Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam.
- Çankaya, S. (2012). *De controle van marsmannetjes en ander schorriemorrie: Het beslissingsproces tijdens proactief politiewerk*. Den Haag: Boom Lemma.
- de Volkskrant (28 oktober 2013). *Ombudsman: discriminatie zit in politiecultuur*.
- Eijkman, Q. (2010). Has the genie been let out of the bottle? Ethnic profiling in the Netherlands. *Public Space: The Journal of Law and Social Justice*, 5, 27-48.
- Engbersen, G., Leun, J.P. van der & Boom, J. de (2007). The fragmentation of migration and crime in the Netherlands. *Crime and Justice*, 35(1), 389-452.
- European Union Agency for Fundamental Rights (2009). *Annual Report 2009 of the European Union Agency for Fundamental Rights*. Wenen: FRA.
- Haan, W.J.M. de & Bovenkerk, F. (1992). *Onveiligheid, criminaliteit en registratie naar etnische afkomst*, in: *Maatschappelijk Debat Integratie*. Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- Haan, W.J.M. de & Bovenkerk, F. (1993). Moedwil en misverstand; Overschatting en onderschatting van allochtone criminaliteit in Nederland. *Tijdschrift voor Criminologie*, 35, 277-300.
- Harris, D.A. (2002). *Profiles in injustice: Why police profiling cannot work*. New York: The New Press.
- Hough, M., Jackson, J., Bradford, B., Myhill, A. & Quinton, P. (2010). Procedural justice, trust, and institutional legitimacy. *Policing*, 4(3), 203-210.
- Jennissen, R.P.W. & Blom, M. (2007). *Allochtone en autochtone verdachten van verschillende delicttypen nader bekeken*. Den Haag: WODC/CBS.
- Junger, M. (1989). Discrepancies between police and self-report data for Dutch racial minorities. *British Journal of Criminology*, 29(3), 273-284.
- Kleijer-Kool, L. (2013). *Multicultureel politiewerk*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Leun J.P. van der (2003). *Looking for Loopholes. Processes of incorporation of illegal immigrants in the Netherlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Leun, J.P. van der, Kromhout, M. Easton, M. & Weerman, F. (2010). Criminaliteit, migratie en etniciteit. Nieuwe richtingen binnen een complex en beladen onderzoeksterrein. *Tijdschrift voor Criminologie*, 52(2), 107-121.
- Leun, J.P. van der & Woude, M.A.H. van der (2011). Ethnic profiling in the Netherlands? A reflection on expanding preventive powers, ethnic profiling and a changing social and political context. *Policing and Society*, 21(4), 444-455.
- Leun, J.P. van der, Woude, M.A.H. van der, Leupen, A.J. & Blokland, A.A.J. (2013). *Country profile: The Netherlands – An exploratory quantitative and qualitative research into perceptions on policing & ethnic profiling*. Raadpleegbaar via: <http://ssrn.com/abstract=2358040>
- Lipsky, M. (1980). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public services*. New York: Russell Sage Foundation.
- Lundman, R.J. & Kaufman, R.L. (2003). Driving while black: effects of race, ethnicity, and gender on citizen self-reports of traffic stops and police actions. *Criminology*, 41(1), 195-220.
- Mastrofski, S.D., Parks, R.B., Reiss, A.J., Worden, R.E., Jong, C. de, Snipes, J.B. & W.Terrill (1998). *Systematic observation of public police: Applying field research methods to policy issues*. Washington, DC: U.S. Department of Justice, National Institute of Justice.
- Meeks, K. (2010). *Driving While Black: Highways, shopping Malls, taxi cabs, sidewalks: How to fight back if you are a victim of racial profiling*. New York: Broadway Books.
- Miller, J. (2010). Stop and search in England: A reformed tactic or business as usual? *British Journal of Criminology*, 50(5), 954-974.
- Nederlandse Vereniging voor Kriminologie (1978). *Congresbundel NVK – Beslissingsmomenten in het strafrechtelijk system*. Maarssen: Ars Aequi.
- Open Society Justice Initiative (2009). *Addressing ethnic profiling by the police: A report on the strategies for effective police stop and search project*. New York: Open Society Institute.

- Reitzel, J. & Piquero, A.R. (2006). Does it exist? Studying citizens' attitudes of racial profiling. *Police Quarterly*, 9(2), 161-183.
- Rice, S.K. & White, M.D. (2010). *Race, ethnicity, and policing: New and essential readings*. New York: NYU Press.
- Rood, J. (2013). *Wat is er mis met gezag?* Rotterdam: Lemniscaat.
- Rovers, B. (1999). *Klassenjustitie: Overzicht van onderzoek naar selectiviteit in de Nederlands strafrechtketen*. Rotterdam: Erasmus Universiteit.
- Sibon, S. (2005). *Berichtgeving over allochtonen en criminaliteit*. Afstudeeropdracht in het kader van de studie Toegepaste Communicatiewetenschap aan de Universiteit Twente, Enschede, zie: <http://www.publistat.nl/site/nieuws/pdf/berichtgeving-over-allochtonen-en-criminaliteit.pdf>
- Sollund, R. (2005). Obstacles and possibilities in police research. *Outlines*, 7(2), 43-62.
- Sunshine, J. & Tyler, T.R. (2003). The role of procedural justice and legitimacy in shaping public support for policing. *Law & Society Review*, 37(3), 513-547.
- Svensson, J., Sollie, H. & Saharso, S. (2011). *Proactief handhaven en gelijk behandelen*. Amsterdam: Reed Business.
- Torre, van der, E.J. (1999). *Politiewerk. Politiestijlen, community policing, professionalisme*. Alphen aan den Rijn: Samsom.
- Torre, van der, E.J. (2007). Politiecultuur. In: C.J.C.F. Fijnaut, E.R. Muller, U. Rosenthal & E.J. van der Torre (eds.). *Politie: Studies over haar werking en organisatie*. Deventer: Kluwer, 917-935.
- Tyler, T.R. (2001). Public trust and confidence in legal authorities: what do majority and minority group members want from the law and legal institutions? *Behavioral Sciences and the Law*, 19(2), 215-235.
- Tyler, T.R. (2011). Trust and legitimacy: Policing in the USA and Europe. *European Journal of Criminology*, 8(4), 254-266.
- Tyler, T.R. & Wakslak, C.J. (2004). Profiling and police legitimacy: procedural justice, attributions of motive, and acceptance of police authority. *Criminology*, 42(2), 253-281.
- Waddington, P.A.J. (1999). Police (canteen) sub-culture: An appreciation. *British Journal of Criminology*, 39(2), 287-309.
- Weitzer, R. & Tuch, S.A. (2005). Determinants of Public Satisfaction with the Police. *Police Quarterly*, 8(3), 279-297.
- Wilson, J.Q. (1989). *Bureaucracy. What government agencies do and why they do it*. New York: Basic Books.
- Woude, M.A.H., van der & Leun, J.P. van der (2013). De Nederlandse veiligheidscultuur als katalysator voor etnisch profileren? *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit*, 3(2), 123-136.
- Woude, M. van der, Leun, J. van der, Barneveld, F. van, Eijk, Y. van, Holman, R. & Mooijer, M. (2011). Door een gekleurde bril? Bespreking van een verkennend onderzoek naar de percepties en ervaringen van allochtone en autochtone jongeren ten aanzien van oneigenlijk selectief politiewerk. *Proces*, 90(2), 334-348.

Politie onterecht beschuldigd van racisme

12

Politiecontact met jongeren hangt vooral samen met buurt en gedrag, niet met etniciteit, ontdekten *Sawitri Saharso* en *Jörgen Svensson*.

Amnesty International stelde onlangs dat de Nederlandse politie etnisch profileert. Bij het zomaar staande houden en controleren van burgers die niets hebben misdaan zou de politie discrimineren. Het is goed dat het rapport de aandacht vestigt op een fundamenteel recht in onze rechtsstaat: het recht op gelijke behandeling. Het mag niet zo zijn dat agenten proactieve bevoegdheden als fouilleren en ID-controle misbruiken om minderheden te discrimineren. Maar, is de politie als instituut racistisch en moeten deze bevoegdheden worden ingeperkt? Nee.

In de afgelopen jaren hebben we samen met studenten onderzoek verricht naar ongelijke behandeling bij het gebruik van proactieve bevoegdheden door de politie. Ons onderzoek bestond onder meer uit een kwantitatieve studie naar de ervaringen van jongeren van verschillende afkomst met de politie. Ook wij constateerden dat migrantenjongeren vaker contact hebben met de politie en zich daarbij soms minder goed behandeld voelen.

Wij gingen in ons onderzoek nog een stap verder. We vroegen ons af waarom migrantenjongeren vaker contact hebben met de politie dan hun autochtone leeftijdsgenoten, en waarom die jongeren negatiever over die contacten oordelen. We enqueteerden jongeren op scholen, op straat en in jongerencentra. We vroegen naar hun contacten met de politie. Daarnaast stelden we vragen over hun eigen gedragingen, die van invloed konden zijn op hun politiecontacten. Hoeveel tijd brachten de jongeren door op straat, waardoor ze vaker politie konden tegenkomen? In hoeverre maakten de jongeren zich naar eigen zeggen schuldig aan normoverschrijdend gedrag, waardoor de politie meer reden had om ze aan te pakken? Trokken ze regelmatig op in grotere overlastgevende vriendengroepen? We onderzochten vervolgens in hoeverre de ervaringen met de politie samenhangen met etnische achtergrond en uiterlijk, en in hoeverre die ervaringen samenhangen met de eigen gedragingen.

Wanneer we de antwoorden van jongeren over hun politiecontacten

corrigeren voor de door de jongeren zelf gerapporteerde gedragingen, verdwijnt het beeld dat agenten systematisch discrimineren. De politiecontacten blijken vooral samen te hangen met geslacht (jongens hebben meer en meer negatieve ervaringen met de politie), met de buurten waarin zij op straat zijn, met de tijd die ze er doorbrengen en bovenal met normoverschrijdend gedrag van de jongeren zelf en hun vrienden. Wij vonden geen bewijs voor stelselmatige discriminatie. Op grond van onze studies denken wij ook positiever over proactieve bevoegdheden. Er zijn wel risico's: de vergrote vrijheid om naar eigen inzicht te handelen kan misbruikt worden. Maar proactieve contacten kunnen ook helpen om discriminatie te voorkomen. Het contact van buurtagenten met jongeren bestaat niet alleen uit controleren en fouilleren. Vaak genoeg maken agenten ook zomaar een praatje. Onderdeel van hun taak is namelijk te weten wat er leeft in de buurt. Juist door hun regelmatige contacten met normale jongeren van Turkse, Marokkaanse, Antilliaanse en andere komaf leren agenten die jongeren kennen en voorbij stereotypen te kijken.

Hoe komt het nu dat wij tot zulke andere conclusies komen dan Amnesty? Een verklaring is dat Amnesty zich vooral baseert op kwalitatieve studies aangezien kwantitatieve studies nagenoeg ontbreken. Daarnaast is het beeld dat Amnesty scheist vooral gebaseerd op onderzoek in de twee grootste steden: Amsterdam en Rotterdam. Maar op grond van ons onderzoek zeggen wij vooralsnog: er is onvoldoende grond om de hele politie van discriminatie te beschuldigen.



Sawitri Saharso is hoogleraar intercultureel bestuur aan de Universiteit Twente.



Jörgen Svensson is universitair docent bestuurskunde aan de Universiteit Twente.

FACTSHEET ONDERZOEK

Wat

Onderzoek van twee master studenten van de universiteit Leiden naar de verhoudingen tussen de politie en (jonge) burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers. Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond.

Het onderzoek bracht zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart, als de perceptie van de kant van de politie. Er is onder meer gevraagd naar percepties van etnisch profileren. Ook is gekeken welke uitwerking de percepties hebben op de interactie tussen politie en (allochtone) burgers en op het wederzijdse vertrouwen.

Hoe

De onderzoeksmethoden waren straatinterviews met jongeren, participerende observatie en interviews met politiemedewerkers.

Wie

Masterstudenten

Kader

De onderzoeken vonden plaats in het kader van het *criminal justice* programma van prof. dr. Joanne van der Leun en dr. Maartje van der Woude van het Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden. Het programma *Criminal Justice* richt zich op de vraagstukken *legitimacy*, *effectivity* en *accountability*. Etnisch profileren past binnen het vraagstuk van de maatschappelijke legitimiteit van de politie/ het politieoptreden.

In datzelfde kader gaf politie Haaglanden in 2011 medewerking aan een onderzoek van Clotilde Caillaut. Dit wordt verderop toegelicht.

Opdrachtgever

Joanne van der Leun verzocht destijds politie Haaglanden om medewerking aan de master onderzoeken. Politie Haaglanden was daar graag toe bereid was. Politie Haaglanden/eenheid Den Haag is niet de opdrachtgever.

Waar

Het veldonderzoek vond plaats in drie wijken van Den Haag, het verzorgingsgebied van de wijkbureaus Hoefkade, Laak en Scheveningen. In elk van deze wijken werden ongeveer vijf diensten meegedraaid.

Het plan was het onderzoek ook (door andere studenten) te doen uitvoeren in Amsterdam. De straatinterviews hebben daar al plaatsgevonden. Maar door de huidige media-aandacht en publieke discussie is het onderwerp nu beladen, waardoor het minder gemakkelijk is voor student-onderzoekers om 'onopvallend' hun waarnemingen te doen en gesprekken te voeren.

Wanneer

voerden het veldonderzoek in Den Haag uit in 2012. In 2013 kwamen hun scripties gereed.

Scripties

, *Vertrouwen in de politie en opvattingen over etnisch profileren: Een kwantitatieve en kwalitatieve studie naar het vertrouwen van jongvolwassenen in de politie en de opvattingen over etnisch profileren bij jongvolwassenen en politieambtenaren.*

(2013) *De contacten tussen jongvolwassenen en agenten: Een kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar opvattingen, ervaringen en concrete interacties vanuit het perspectief van procedural justice.*

Een samenvatting van beide scripties is bijgevoegd.

Conclusie onderzoekers ten aanzien van etnisch profileren

Dat etnisch profileren door de politie, ook in Den Haag, wel eens voorkomt, wordt van politiezijde niet ontkend. Op basis van de ervaringen tot dusverre wijst volgens de onderzoekers echter niets erop dat etnisch profileren een structureel probleem is. Bij jongvolwassenen van allochtone afkomst leeft echter wel de *perceptie* van etnisch profileren bij staandehoudingen. Volgens een van de onderzoekers zou de politie er daarom goed aan doen om bij staandehoudingen extra goede uitleg te geven waarom iemand staande wordt gehouden, zeker als het gaat om personen met een niet-Nederlandse achtergrond.

Presentaties

Het was de bedoeling dat V. en J. in november/december 2013 de resultaten van hun onderzoek zouden presenteren aan de betreffende wijkbureaus. Vanwege de recente ophef is dit tot nader orde uitgesteld.

Scripties niet openbaar

De eenheid Den Haag en voorheen Haaglanden heeft als regel (voorheen korpsvoorschrift) dat scriptieonderzoeken in principe niet openbaar zijn. Mocht de betreffende student toch tot een publicatie willen komen, dan moet daarvoor apart toestemming worden gevraagd aan de eenheidsleiding. De studenten hebben zich hiermee akkoord verklaard.

Van tevoren is ook overeengekomen dat de scripties wel mede als basis zouden kunnen dienen voor wetenschappelijke artikelen, maar dat zal dan gebeuren in overleg en geanonimiseerd.

Eerder onderzoek van Caillaut

Clotilde Caillaut heeft in het voorjaar van 2011 vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar wijze waarop de Franse en de Nederlandse politie omgaan met minderheden. Zij heeft daartoe in Nederland enkele weken meegelopen aan bureau Segbroek. Haar thesis is van hoge kwaliteit en heeft interessante uitkomsten opgeleverd.

In haar thesis constateert Caillaut dat zowel de Nederlandse als Franse politiemedewerkers uit de basispolitiezorg stereotiepe beelden hebben van bepaalde etnische groepen, in het bijzonder Marokkanen. Het meest opvallende verschil tussen de Nederlandse en Franse agenten is de Nederlandse openheid waarmee deze stereotypen geuit worden versus het verbloemd taalgebruik in Frankrijk. In Nederland is de focus op bepaalde minderheden (Marokkanen, Polen) expliciet, in Frankrijk heeft men het over 'de jeugd uit de voorsteden'. De thesis beschrijft welke mechanismes bijdragen tot stereotypering en wat de doorwerking is bij het uitoefenen van de politietaak. Zie verder de bijlage 'Notitie en verzoek Caillaut'. Het verzoek van Caillaut aan de leiding van politie Haaglanden om een wetenschappelijk artikel te schrijven op basis van haar onderzoek is destijds gehonoreerd.

motie mbt onderzoek doen nav Etnisch Profileren (PvdA): minister heeft ontraden om nog een nieuw onderzoek te doen maar in ruil voor intrekken van de motie toegezegd om te bezien of het onderzoek in Leiden dat op stapel staat vwb onderzoeksvragen aansluit bij de zorgen van de Kamer, en in voorjaar over het onderzoek terug te koppelen, en om op korte termijn schriftelijk te reageren op het rapport van Amnesty

FACTSHEET ONDERZOEK

Wat

Onderzoek van twee master studenten van de universiteit Leiden naar de verhoudingen tussen de politie en (jonge) burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers.

Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autotochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond. Hierbij werd gekeken naar de perceptie van jongeren over aanwezigheid en optreden van de politie, de perceptie van de medewerkers uit de basispolitiezorg over de aanwezigheid en het optreden van de jongeren, en naar de gevolgen van die percepties voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers.

Daarbij is vanzelfsprekend ook gekeken naar (de perceptie van) etnisch profileren.

De perceptie van de politie is expliciet in het onderzoek betrokken vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

In 2012 vonden bij politie Haaglanden in de eenheid Den Haag veldonderzoek plaats

Het is de bedoeling zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van die perceptie voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers, waarbij kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek zal worden gekeken. De perceptie van de politie wordt expliciet in het onderzoek betrokken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

De onderzoeken van master studenten criminologie van universiteit Leiden vonden plaats op verzoek van prof. dr. Joanne van der Leun, ,

In het kader van het *criminal justice* programma van prof.dr. Joanne van der Leun en dr. Maartje van der Woude van het Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden deden twee master studenten in 2012/2013 in Den Haag onderzoek naar

Het is de bedoeling het onderzoek ook uit te voeren in Amsterdam-Amstelland.

zowel de perceptie van (jonge) burgers over aanwezigheid en optreden van de politie in kaart te brengen, als de perceptie van de kant van de politie. Ook wordt gekeken naar de gevolgen van die perceptie voor de dynamiek van de interactie tussen politie en (allochtone) burgers, waarbij kritisch maar ook met een open blik naar de problematiek zal worden gekeken. De perceptie van de politie wordt expliciet in het onderzoek betrokken, vanuit de gedachte dat de politie voor de opgave staat enerzijds adequaat in te spelen op lokale problemen, anderzijds de verhoudingen met burgers goed te houden.

N.B. Het onderzoek richt zich op de *interactie* tussen politie en burger en de invloed van percepties (aan beide kanten) op die interacties.

Het programma *Criminal Justice* richt zich op de vraagstukken *legitimacy*, *effectivity* en *accountability*.

De (veld)onderzoeken van [naam] [naam], die in 2013 in Den Haag plaatsvonden en waarin onder meer gekeken werd naar etnisch profileren, passen binnen het vraagstuk van de maatschappelijke legitimiteit van de politie/ het politieoptreden.

In datzelfde kader gaf politie Haaglanden in 2011 medewerking aan een onderzoek van Clothilde Caillaut. Dit wordt verderop toegelicht.

, te weten een vergelijkend onderzoek naar XXXX tussen de Nederlandse en Franse politie. Het veldonderzoek in Nederland vond plaats bij bureau Segbroek/ wijk Segbroek.

Op verzoek van prof. Joanne van der Leun, Instituut voor Strafrecht & Criminologie van universiteit Leiden, wordt medewerking gevraagd aan een onderzoek naar de verhoudingen tussen de politie en burgers met een verschillende achtergrond in drie Haagse wijken met hoge criminaliteitscijfers. Meer specifiek gaat het om (jonge) burgers met een autotochtone, een Marokkaanse en een Antilliaanse achtergrond. Het is de bedoeling het onderzoek ook uit te voeren in Amsterdam-Amstelland. (Zie ook verslag OKD van 8 nov 2011.)

Het plan was het onderzoek ook uit te voeren in Amsterdam. De straatinterviews hebben daar al plaatsgevonden. Maar door de huidige media-aandacht en publieke discussie is het onderwerp beladen geworden, waardoor het minder makkelijk voor student-onderzoekers om 'onopvallend' hun waarnemingen te doen en gesprekken te voeren.

Uitkomst onderzoek naar etnisch profileren bij politie Den Haag

(2013) *Vertrouwen in de politie en opvattingen over etnisch profileren: Een kwantitatieve en kwalitatieve studie naar het vertrouwen van jongvolwassenen in de politie en de opvattingen over etnisch profileren bij jongvolwassenen en politieambtenaren.*

(2013) *De contacten tussen jongvolwassenen en agenten: Een kwalitatief en kwantitatief onderzoek naar opvattingen, ervaringen en concrete interacties vanuit het perspectief van procedural justice.*

Afgelopen jaar hebben twee masterstudenten van het Instituut voor Criminologie & Strafrecht van de universiteit Leiden in Den Haag onderzoek gedaan naar vertrouwen van jongvolwassenen in de politie en wederzijdse opvattingen over etnisch profileren door de politie. Onlangs zijn hun scripties gereed gekomen. Dit najaar presenteren zij de uitkomsten aan de bureaus waar het onderzoek gedaan is: Laak, Hoefkade en Scheveningen.

Met kwantitatief onderzoek tonen de onderzoekers aan dat allochtone jongvolwassenen minder vertrouwen hebben in de politie dan autochtone jongvolwassenen en dat vooral allochtone jongvolwassenen van mening zijn dat de politie etnisch profileert. De politieambtenaren blijken het vertrouwen in de politie van jongvolwassenen en de opvattingen van jongvolwassenen over etnisch profileren, redelijk goed in te schatten.

De onderzoekers constateren dat politieambtenaren zich doorgaans professioneel opstellen. Niettemin zijn er voorzichtige aanwijzingen dat etnisch profileren zich in de praktijk voordoet. Agenten kregen de volgende omschrijving van etnisch profileren voorgelegd: "Er wordt gezegd dat sommige politieagenten mensen van bepaalde etnische groepen staande houden omdat zij denken dat deze groepen eerder bepaalde vormen van criminaliteit zouden plegen dan andere groepen". Bijna alle agenten zeggen dat dit in Den Haag voorkomt, ook in het eigen werkgebied. Meermalen voegen agenten hieraan toe dat bepaalde etnische groepen ook daadwerkelijk (bepaalde vormen van) criminaliteit plegen.

De onderzoekers wijzen erop dat in bovenstaande omschrijving sprake is van een generalisatie. Mensen van bepaalde etnische groepen worden namelijk staande gehouden op basis van het *algemene* idee dat de etnische groepen waartoe zij behoren eerder criminaliteit plegen dan andere groepen. Maar het hoeft niet zo te zijn dat die *specifieke* individuen ook criminaliteit plegen. Zij kunnen geheel onschuldig zijn.

Ruim een derde van de jongvolwassenen rapporteert een persoonlijke ervaring met etnisch profileren. Regressieanalyses tonen aan dat een dergelijke persoonlijke ervaring een significant negatief effect heeft op het vertrouwen, de bereidheid tot samenwerking en de tevredenheid.

... gaat in op identiteitscontroles. Jongvolwassenen leggen een verband tussen het controleren van identiteitsbewijzen en etnisch profileren. Politieambtenaren zeggen dat de etnische achtergrond nooit de reden is om iemand staande te houden. Etniciteit zou een rol spelen maar er zijn meer verdachte omstandigheden nodig om te mogen handelen.

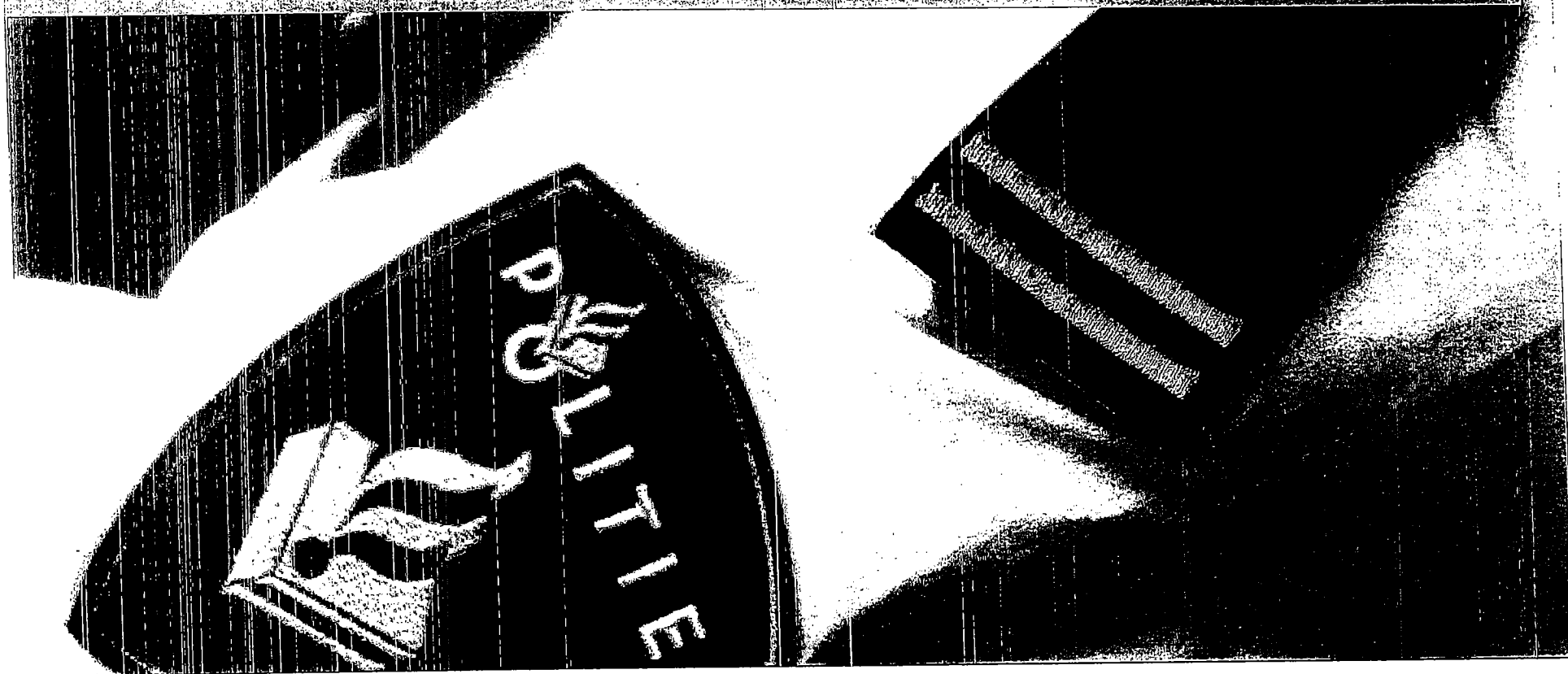
... constateert dat politieambtenaren zich niet erg bewust lijken te zijn van de negatieve gevolgen van etnisch profileren voor de legitimiteit van de politie.

benadert de kwestie van etnisch profileren vanuit het perspectief van *procedural justice*. Politiemensen hebben, net als jongvolwassenen, een sterk gevoel voor rechtvaardigheid. Door etnisch profileren te benaderen vanuit procedural justice ontdoet hij het begrip etnisch profileren van de politiek correcte lading die het aankleeft.

Een meerderheid van de agenten, en daarbij vooral agenten van de Hoefkade en Laak, uit zich in meer of mindere mate negatief over de contacten met jongvolwassenen. Zij wijst erop dat het niet ondenkbaar is dat voor procedural justice relevante factoren zoals de neutraliteit en een respectvolle behandeling, hierdoor in het gedrang komen.

Volgens [] zou de politie er goed aan doen om bij staandehoudingen extra goede uitleg te geven waarom iemand staande wordt gehouden, zeker als het gaat om personen met een niet-Nederlandse achtergrond. Dit om te proberen het gevoel onder jongvolwassenen dat de politie etnisch profileert en hen daarmee onrechtvaardig behandelt, weg te nemen.

Woordvoeringslijn 4 juni



« waakzaam en dienstbaar »

POLITIE

Reactie politiechef

- ◇ Wij herkennen ons in de conclusie van het rapport dat er geen sprake is van structureel etnisch profileren door de politie.
- ◇ Wat opvalt, is het verschil in beleving van personen die wij als politie controleren en waarom wij dat doen.
- ◇ We moeten altijd kritisch naar ons zelf blijven. Daarom nemen wij elk incident en elke klacht serieus en zoeken we deze tot op het bot uit. Als blijkt dat er fouten zijn gemaakt dan nemen we maatregelen. Daarnaast moeten we ons blijven ontwikkelen, verbinding blijven zoeken in de wijk en initiatieven intensiveren.
Denk aan
 - ◇ samenwerking met het Marokkaans Jongeren Geluid
 - ◇ stichting Next die ism ons jongerenpanels organiseert in de wijk
 - ◇ samenwerking met moskeeën
 - ◇ Samenwerking met in de wijk belangrijke onderwijsinstellingen (zoals het Johan de Wit College)
- ◇ De maatschappij verwacht van ons dat wij stevig optreden waar dat nodig is, maar óók dat wij die betrouwbare politie zijn voor iedereen.
 - ◇ Zie bijlage: Informatieverzoek Eenheidsleiding t.b.v. Gemeenteraad Den Haag (04-06-14)

Reactie politiechef

- ◇ Als agent moet je proactief optreden en op straat goed kijken naar afwijkend gedrag, dat betekent dat je op grond van talloze factoren zoals locaties, tijdstip, voertuig, leeftijd of gedrag kan besluiten om iemand aan te spreken. Essentieel is dat dit altijd onderbouwd kan worden en dat je uit kan leggen waarom je doet wat je doet. Dat zullen we dus moeten blijven doen én moeten uitbreiden. Dat is de enige manier om het verschil in die beleving die er volgens het rapport is te verkleinen.

Vragen en antwoorden

- ♦ **Welke bureaus zijn onderzocht?**
 - ♦ De onderzoekers hebben gezocht naar een goede afspiegeling van de stad Den Haag. Hier maakt de Schilderswijk onderdeel vanuit.
- ♦ **Gaat er een vervolgonderzoek komen?**
 - ♦ Dat is niet aan ons om dat te beslissen.
 - ♦ Voor de politie is daar overigens nu geen aanleiding voor.
- ♦ **Wat voor initiatieven zijn er gestart sinds de discussie over dit onderwerp is losgebarsten?**
 - ♦ Dit onderwerp staat al lang op de agenda. Zo verleende de politie al in 2011 haar medewerking aan het onderzoek van Van der Leun.
 - ♦ Er zijn dus geen initiatieven gestart sinds de discussie over dit onderwerp maar staat dit onderwerp al langere tijd op de agenda
 - ♦ Sinds de discussie oktober/november 2013 zijn er wel aparte bewustwordingsbijeenkomsten aan de bureaus georganiseerd. En hebben we openheid van zaken gegeven aan TV West die drie dagen meegelopen hebben met meerdere onderdelen van de politie, specifiek bureau De Heemstraat.
- ♦ **Wat zijn de initiatieven die de politie gaat intensiveren?**
 - ♦ Dit onderzoek heeft nog eens laten zien hoe belangrijk de verbinding met de burger is. Zowel tijdens het dagelijks handelen van politie met burgers, als daarbuiten in gesprek met de samenleving.
 - ♦ Initiatieven die daarbij horen zijn veiligheidsplatform bijeenkomsten met ondernemers en buurtbewoners en reflecteren op het handelen van collega's

Vragen en antwoorden

- ♦ **Hoe gaat het nu met klachten aan het adres van de politie?**
 - ♦ Iedere klachten nemen we serieus
 - ♦ We zien geen noemenswaardig verschil tussen bijvoorbeeld het aantal klachten in een wijk als de Schilderswijk en andere delen van Den Haag
- ♦ **Hoe zorg je voor die verbinding met de wijk?**
 - ♦ Zie de eerder genoemde initiatieven
 - ♦ Samenwerking met het Marokkaans Jongeren Geluid
 - ♦ Stichting Next die ism ons jongerenpanels organiseert in de wijk
 - ♦ Samenwerking met moskeeën
 - ♦ Samenwerking met in de wijk belangrijke onderwijsinstellingen (zoals het Johan de Wit College)
 - ♦ Jongeren Buurtpreventie Team
- ♦ **Hoe zorg je dat je kritisch naar jezelf blijft kijken?**
 - ♦ Bijvoorbeeld door de buitenwereld naar binnen te halen door externen van andere organisaties mee te laten kijken, het onderzoek van Van der Leun is daar een goed voorbeeld van
 - ♦ Intern reflecteren op het handelen, elkaar de spiegel voor houden

Vragen en antwoorden

- ♦ **Hoe verklaart u een daling in de Wet ID staandehoudingen waarover wordt gesproken?**
 - ♦ De cijfers zoals die er liggen onderschrijven niet het beeld dat er een afname is van het aantal staandehoudingen Wet ID in Den Haag.
 - ♦ Wij zijn wel nog alerter op het geven van een toelichting van het waarom
- ♦ **Hoe verhouden het onderzoek en de stellingen van het actiecomitee zich met elkaar?**
 - ♦ Als politie hebben wij nooit het idee gehad dat er structureel iets mis was. Dat wordt door het rapport van professor Van der Leun bevestigd.
- ♦ **Hoe verklaart u de kloof tussen burgers en politie**
 - ♦ Dat er een kloof bestaat tussen burgers en de politie zijn uw woorden.
 - ♦ Het rapport bevestigt het belang dat wij ook onderkennen: namelijk de verbinding met de burgers. Daarin investeren we al langere tijd en gaan we daar waar mogelijk verder intensiveren.

Reactie op anonieme brieven (*aanvulling 25/6*)

- ♦ Het reageren op anonieme brieven lijkt ons niet correct, het is reageren zonder de context en inhoud van verhalen en casuïstiek te kennen. Liever gaan wij in gesprek met de schrijvers. Wij nodigen iedereen dan ook uit om dat gesprek met ons aan te gaan, dat geldt natuurlijk ook voor (oud-)collega's.
- ♦ In de brieven worden verschillende suggesties gewekt op vele fronten die al eerder ook via andere media (met name TV West) eveneens via anonieme bronnen zijn gesuggereerd. Die stonden aan het begin van de discussie over geweldgebruik en etnisch profileren. Ook toen is in de media aangegeven dat de politie graag in dialoog gaat met deze personen.

Control

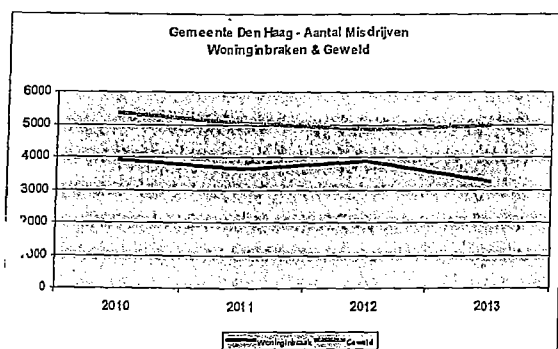
Informatieverzoek Eenheidsleiding t.b.v.

Gemeenteraad Den Haag (04-06-14)

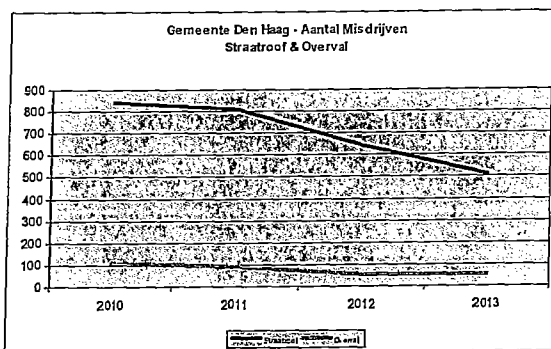
Afdeling: Control
Contactpersoon: —
Datum: 3 juni 2014
Status: Definitief

Ontwikkeling Gemeente Den Haag

In deze rapportage is gekeken naar de ontwikkeling van criminele jeugdgroepen, staandehoudingen Wet ID (D517) en HIC-feiten (woninginbraak, geweld, straatroof en overval) in de Gemeente Den Haag. Er is gekeken naar de ontwikkeling de periode 2010 tot en met 2013. Dit zijn afgeronde jaren en zijn hierdoor beter met elkaar te vergelijken. In het geval van de staandehoudingen is er een extra vergelijking gemaakt tussen de eerste vijf maanden van 2013 en 2014.



Grafiek 1: Aantal misdrijven woninginbraak en geweld, Gemeente Den Haag.



Grafiek 2: Aantal misdrijven straatroof en overval, Gemeente Den Haag.

		2010	2011	2012	2013	%
Woninginbraken (BVH)	Misdrijven	3928	373	483	438	-17%
	Verdachten afgehandeld	271	373	483	438	62%
	Verdachtenratio	7%	10%	12%	13%	
Geweld (BVH)	Misdrijven	5381	5038	4872	4976	-8%
	Verdachten afgehandeld	2584	3226	3312	3849	
	Verdachtenratio	48%	64%	68%	77%	
Straatroof (BVH)	Misdrijven	841	810	644	515	
	Verdachten afgehandeld	193	273	266	242	25%
	Verdachtenratio	23%	34%	41%	47%	
Overval (BVH)	Misdrijven	113	98	62	57	-50%
	Verdachten afgehandeld	36	69	56	52	44%
	Verdachtenratio	32%	70%	90%	91%	
Totaal Gemeente Den Haag	Misdrijven	10263	9607	9459	8821	-14%
	Verdachten afgehandeld	3084	3900	4081	4546	47%
	Verdachtenratio	30%	41%	43%	52%	

Tabel 1: Aantal HIC-misdrijven en afgehandelde verdachten, Gemeente Den Haag.

*De overvallen voor de verdachtenratio gekeken naar BVH, hierdoor zijn de afgehandelde verdachten met de andere misdrijven gelijk te trekken.

Op pagina 7 waar wordt ingezoomd op de overvallen wordt er gekeken naar cijfers uit LORS, hierdoor kunnen de cijfers van elkaar afwijken.

De bovenstaande grafieken en tabel laat het aantal misdrijven op alle HIC-feiten vanaf 2010 een dalende trend zien. Het aantal HIC-misdrijven binnen de Gemeente Den Haag is met 1442 misdrijven afgenomen (-14%). Het aantal afgehandelde verdachten laat juist een stijgende trend zien. Er zijn door de basisteams in de Gemeente Den Haag 1462 meer verdachten afgehandeld (+47%). De verdachtenratio op de HIC-feiten is gestegen van 30% in 2010 naar 52% in 2013. Naast de daling op de HIC-feiten is het aantal criminele jeugdgroepen sinds 2011 in de Gemeente Den Haag gehalveerd. Het aantal leden van deze jeugdgroepen is anderhalf keer meer geworden.

In 2013 is er een stijging van 636 staandehoudingen op de Wet ID ten opzichte van 2010, dit is een stijging van 15%. In de eerste maanden van 2014 is het aantal staandehoudingen op de Wet ID nagenoeg gelijk met de eerste maanden van 2013. Wanneer de maanden maart en april niet worden meegerekend (vanwege mogelijk verhoogd aantal door de NSS) is er een daling te zien.

Staanدهouding Wet-ID

Hieronder twee overzichten over staanدهoudingen "voor het niet voldoen aan de verplichting om een identiteitsbewijs ter inzage aan te bieden bij feiten en omstandigheden vermelden waarom vordering redelijkerwijze noodzakelijk werd geacht" (feitcode D517). In tabel 2 is gekeken naar de ontwikkeling van de staanدهoudingen vanaf 2010 tot en met 2013. In tabel 3 is gekeken naar de eerste vijf maanden van het huidige en voorgaande jaar.

Staanدهoudingen 2010 t/m 2013

In onderstaande tabel valt af te lezen dat het aantal staanدهoudingen in 2013 in de Gemeente Den Haag met 29% is gestegen ten opzichte van 2010. De grootste stijging wordt gerealiseerd door respectievelijk De Heemstraat (103%), Zuiderpark (48%), Laak (46%) en Jan Hendrikstraat (41%). Bij Hoefkade is het aantal gelijk ten opzichte van 2010. Loosduinen (-1%) en Ypenburg/Leidschenveen (-12%) zijn de enige bureaus waarbij het aantal staanدهoudingen op deze feitcode gedaald is.

	2010	2011	2012	2013	%
Bureau Jan Hendrikstraat	326	316	273	461	41%
Bureau Karnebeek	68	75	96	78	15%
Bureau De Heemstraat	249	509	567	506	103%
Bureau Hoefkade	504	414	377	504	0%
Bureau Overbosch	79	119	102	88	11%
Bureau Loosduinen	100	114	121	99	-1%
Bureau Scheveningen	139	119	198	174	25%
Bureau Segbroek	162	131	133	164	1%
Bureau Laak	194	179	230	283	46%
Bureau Beresteinlaan	155	105	72	182	17%
Bureau Zuiderpark	160	110	158	237	48%
Bureau Ypenburg / Leidschenveen	33	18	31	29	-12%
Totaal	2169	2209	2358	2805	29%

Tabel 2: Staandehoudingen op feitcode D517 in de Gemeente Den Haag (2010, 2011, 2012 en 2013)

Staanدهoudingen eerste vijf maanden 2013 en 2014

In de onderstaande tabel worden de eerste vijf maanden van het huidige en het vorige jaar vergeleken. Hierbij valt op dat het totaal nagenoeg gelijk is, maar dat er in de maanden maart en april meer staanدهoudingen zijn ingevoerd als in dezelfde periode vorig jaar. Mogelijk heeft dit een relatie met de NSS. Als deze maanden niet meegenomen zouden worden in de berekening daalt het aantal staanدهoudingen D517 met 20%.

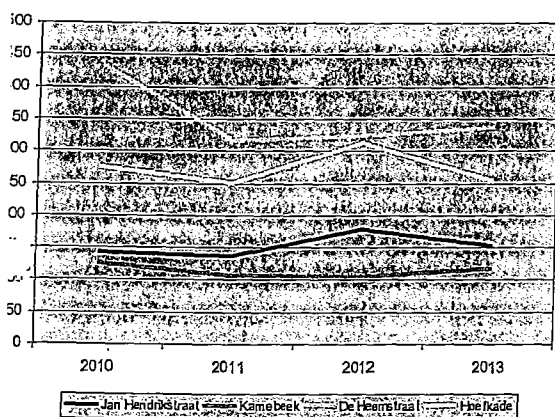
	2013						2014					
	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Totaal	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Totaal
Bureau Jan Hendrikstraat	26	34	17	32	35	144	41	17	51	54	20	183
Bureau Karnebeek	13	5	7	4	9	38	12	5	11	4	4	36
Bureau De Heemstraat	40	32	35	48	58	213	30	27	43	49	48	197
Bureau Hoefkade	51	32	35	34	34	186	38	9	42	26	5	141
Bureau Overbosch	6	7	9	5	6	33	10	4	11	12	5	42
Bureau Loosduinen	5	11	6	10	5	37	11	2	17	10	6	46
Bureau Scheveningen	14	8	6	12	20	60	3	■	6	5	2	21
Bureau Segbroek	7	5	12	21	19	64	27	■	24	16	15	98
Bureau Laak	15	16	18	16	19	84	21	■	25	22	7	93
Bureau Beresteinlaan	13	16	16	5	15	65	11	9	13	8	10	51
Bureau Zuiderpark	21	18	16	11	14	80	21	11	34	19	18	103
Bureau Ypenburg / Leidschenveen	2	4	1	1	4	12	2	1	1	5	1	10
Totaal	213	188	178	199	238	1016	227	■	278	230	162	1021

Tabel 3: Staandehoudingen op feitcode D517 in de Gemeente Den Haag (eerste vijf maanden 2013 en 2014)

Woninginbraken (BVH)

In onderstaande overzichten een grafische en schematische weergave per district van de woninginbraken in de Gemeente Den Haag van 2010 t/m 2013. In de tabellen extra informatie over de afgehandelde verdachten en de ontwikkeling.

District A - Aantal Misdrijven
Woninginbraken

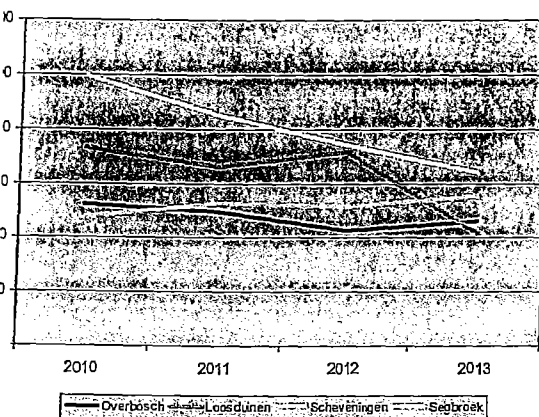


District A: Den Haag Centrum

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Jan Hendrikstraat	Misdrijven	137	179	153	7%	
	Verdachte afgehandeld				200%	
Karnebeek	Misdrijven	126	108	107	119	-6%
	Verdachte afgehandeld	6	22	14	17	183%
De Heemstraat	Misdrijven	434	316	325	337	-22%
	Verdachte afgehandeld		45	30		-17%
Hoefkade	Misdrijven	275	251	313	255	-7%
	Verdachte afgehandeld	28	51	36	36	29%
District Den Haag Centrum	Misdrijven	978	812	924	864	-12%
	Verdachte afgehandeld	75	122	117	98	31%
	Verdachtenratio	8%	15%	13%	11%	

In District A is het aantal woninginbraken in 2013, ten opzichte van 2010, met 12% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 30% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 8% in 2010 naar 11% in 2013.

District B - Aantal Misdrijven
Woninginbraken

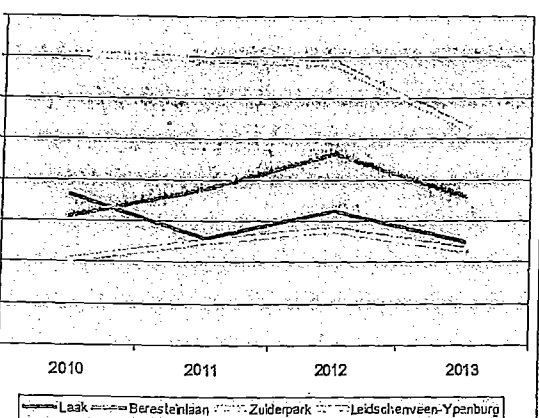


District B: Den Haag West

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Overbosch	Misdrijven	261	249	214	231	-11%
	Verdachte afgehandeld	19	25	33	29	53%
Loosduinen	Misdrijven	367	331	361	210	-43%
	Verdachte afgehandeld	10	21	39	38	280%
Scheveningen	Misdrijven	238	263	257	278	17%
	Verdachte afgehandeld	24	21	35	25	4%
Segbroek	Misdrijven	498	425	372	321	-36%
	Verdachte afgehandeld	45	49	42	47	4%
District Den Haag West	Misdrijven	1364	1268	1204	1040	-24%
	Verdachte afgehandeld	98	116	149	139	42%
	Verdachtenratio	7%	9%	12%	13%	

In District B is het aantal woninginbraken in 2013, ten opzichte van 2010, met 24% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 42% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 7% in 2010 naar 13% in 2013.

District C - Aantal Misdrijven
Woninginbraken



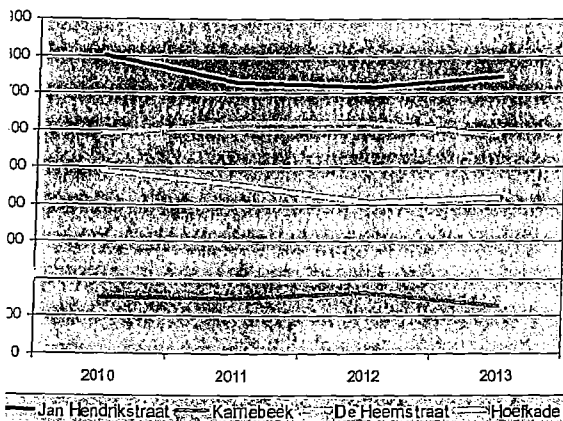
District C: Den Haag Zuid

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Laak	Misdrijven	353	260	325	249	-31%
	Verdachte afgehandeld	39	30	35	59	51%
Beresteinlaan	Misdrijven	311	377	495	362	16%
	Verdachte afgehandeld	20	43	63	41	105%
Zuiderpark	Misdrijven	708	695	683	527	-26%
	Verdachte afgehandeld	37	45	75	81	119%
Leidscheveen-Ypenburg	Misdrijven	204	249	279	231	13%
	Verdachte afgehandeld	2	17	44	20	900%
District Den Haag Zuid	Misdrijven	1586	1581	1753	1369	-14%
	Verdachte afgehandeld	98	135	217	201	105%
	Verdachtenratio	6%	9%	12%	15%	

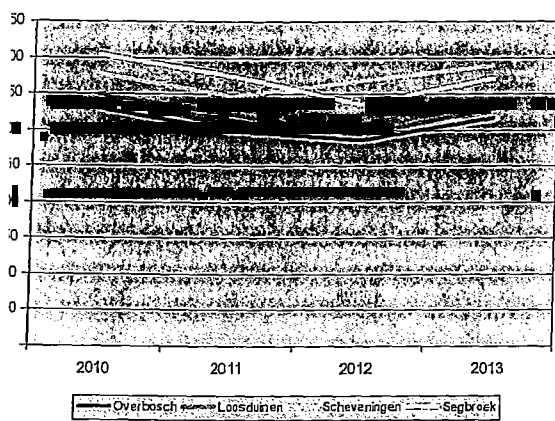
In District C is het aantal woninginbraken in 2013, ten opzichte van 2010, met 14% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 105% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 6% in 2010 naar 15% in 2013.

Geweld (BVH)

In onderstaande overzicht een grafische en schematische weergave per district van de geweldsmisdrijven in de Gemeente Den Haag van 2010 t/m 2013. In de tabellen extra informatie over de afgehandelde verdachten en de ontwikkeling.

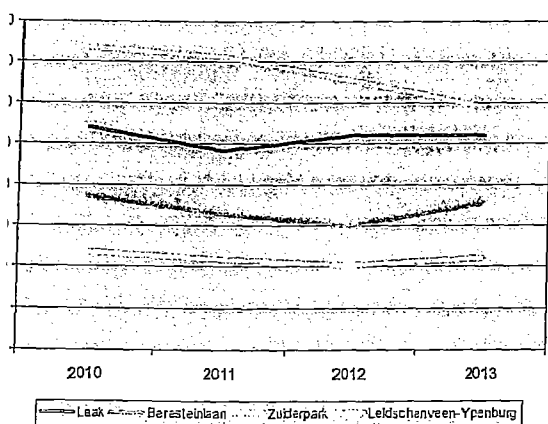
[illegible]

In District A is het aantal geweldsmisdrijven in 2013, ten opzichte van 2010, met 8% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 86% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 39% in 2010 naar 79% in 2013.



District B: Den Haag West		2012	2013	2014	2015	2016
Overbosch	Misdrijven	331	300	287	317	-4%
	Verdachte afgehandeld	199	209	182	221	11%
Loosduinen	Misdrijven	350	323	294	331	-5%
	Verdachte afgehandeld					
Scheveningen	Misdrijven					
	Verdachte afgehandeld					
Sagbroek	Misdrijven	404	375	336	372	-8%
	Verdachte afgehandeld	228	238	209	279	22%
District Den Haag West	Misdrijven	1463	1345	1285	1410	-4%
	Verdachte afgehandeld	728	845	922	1035	42%
	Verdachtelatio	50%	63%	72%	73%	

In District B is het aantal geweldsmisdrijven in 2013, ten opzichte van 2010, met 4% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 42% gestegen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 50% in 2010 naar 73% in 2013.



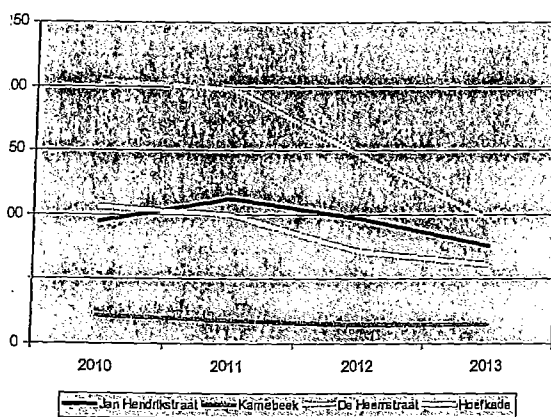
District C: Den Haag Zuid						
Laak	Misdrijven	541	483	521	522	-4%
	Verdachte afgehandeld	347	334	390	452	30%
Beresteinlaan	Misdrijven	372	328	300	354	-5%
	Verdachte afgehandeld	214	225	230	298	39%
Zuiderpark	Misdrijven	735	712	654	592	-19%
	Verdachte afgehandeld	353	376	382	409	15%
Leidschenveen-Ypenburg	Misdrijven	236	219	203	220	-7%
	Verdachte afgehandeld	148	125	169	180	22%
District Den Haag Zuid	Misdrijven	1884	1742	1678	1688	-10%
	Verdachte afgehandeld	1062	1060	1171	1339	26%
	Verdachteteratio	56%	61%	70%	79%	

In District C is het aantal geweldsmisdrijven in 2013, ten opzichte van 2010, met 10% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 26% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 56% in 2010 naar 79% in 2013.

Straatroof (BVR)

In onderstaande overzicht een grafische en schematische weergave per district van de straatroven in de Gemeente Den Haag van 2010 t/m 2013. In de tabellen extra informatie over de afgehandelde verdachten en de ontwikkeling.

District A - Aantal Misdriften
Straatroof

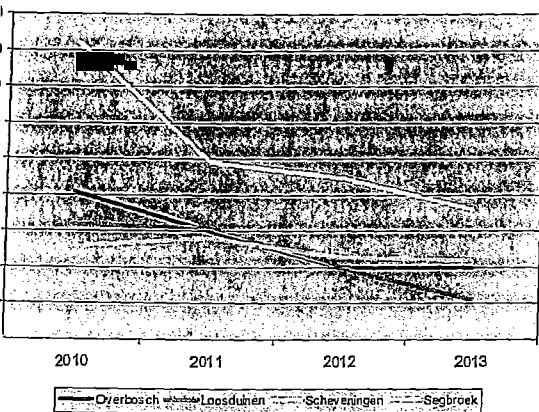


District A: Den Haag Centrum

		2010	2011	2012	2013	
Jan Hendrikstraat	Misdrijven	95				-20%
	Verdachte afgehandeld	18				128%
Karnebeek	Misdrijven	22				-27%
	Verdachte afgehandeld	8				-50%
De Heemstraat	Misdrijven	204	198	146	96	-53%
	Verdachte afgehandeld	27	45	43	61	48%
Hoefkade	Misdrijven	106	100	71	61	-42%
	Verdachte afgehandeld	12	30	28	25	108%
District Den Haag Centrum	Misdrijven	427	429	329	249	-42%
	Verdachte afgehandeld	65	129	131	110	69%
	Verdachtelratio	15%	30%	40%	44%	

In District A is het aantal straatroven in 2013, ten opzichte van 2010, met 42% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 69% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 15% in 2010 naar 44% in 2013.

District B - Aantal Misdriften
Straatroof

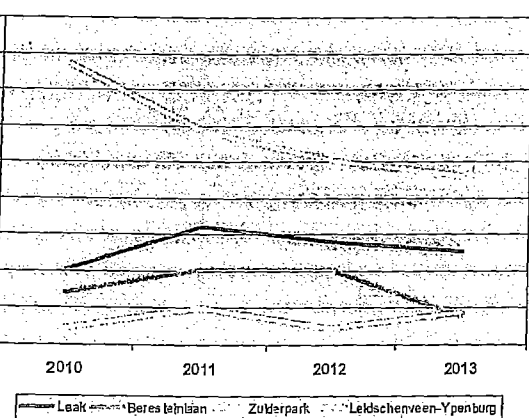


District B: Den Haag West

		2010	2011	2012	2013	
Overbosch	Misdrijven	41	30	20	20	-51%
	Verdachte afgehandeld	29	10	7	1	-97%
Loosduinen	Misdrijven	32	31	20	11	-66%
	Verdachte afgehandeld	4	10	9	2	-50%
Scheveningen	Misdrijven	26	28	23	22	-15%
	Verdachte afgehandeld	3	14	17	7	133%
Segbroek	Misdrijven	82	49	45	36	-56%
	Verdachte afgehandeld	20	20	15	9	-55%
District Den Haag West	Misdrijven	181	138	108	89	-51%
	Verdachte afgehandeld	56	54	48	19	-66%
	Verdachtelratio	31%	39%	44%	21%	

In District B is het aantal straatroven in 2013, ten opzichte van 2010, met 51% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 66% afgenomen. De verdachtenratio in het district is gedaald van 31% in 2010 naar 21% in 2013.

District C - Aantal Misdriften
Straatroof



District C: Den Haag Zuid

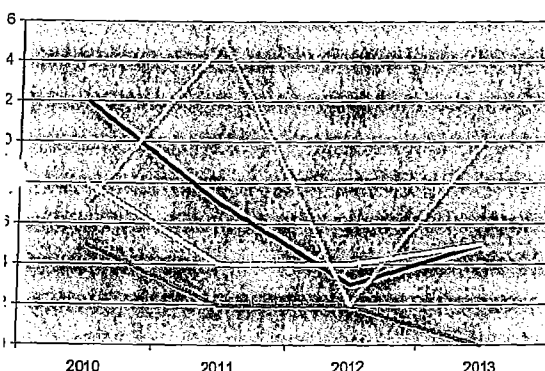
		2010	2011	2012	2013	
Laak	Misdrijven	41	65	56	51	24%
	Verdachte afgehandeld	19	18	15	17	-11%
Beresteinlaan	Misdrijven	29	41	41	16	-45%
	Verdachte afgehandeld	17	14	14	8	-53%
Zuiderpark	Misdrijven	154	117	101	92	-40%
	Verdachte afgehandeld	35	38	51	81	131%
Leidschenveen-Ypenburg	Misdrijven	9	20	9	18	100%
	Verdachte afgehandeld	1	20	7	7	600%
District Den Haag Zuid	Misdrijven	233	243	207	177	-24%
	Verdachte afgehandeld	72	90	87	113	57%
	Verdachtelratio	31%	37%	42%	64%	

In District C is het aantal woninginbraken in 2013, ten opzichte van 2010, met 24% afgenomen. Het aantal afgehandelde verdachten is met 57% toegenomen. De verdachtenratio in het district is gestegen van 31% in 2010 naar 64% in 2013.

Overvallen (LORS)

In onderstaande overzicht een grafische en schematische weergave per district van de overvallen in de Gemeente Den Haag van 2010 t/m 2013. In de tabellen extra informatie over de ontwikkeling en het aantal opgelost overvallen. De cijfers in dit overzicht wijken af van de overvallencijfers op pagina 2 aangezien op deze pagina LORS cijfers zijn gebruikt. Het aantal opgeloste overvallen kan nog verder stijgen daar er nog verschillende overvallen in behandeling zijn.

District A - Aantal Misdrijven
Overval

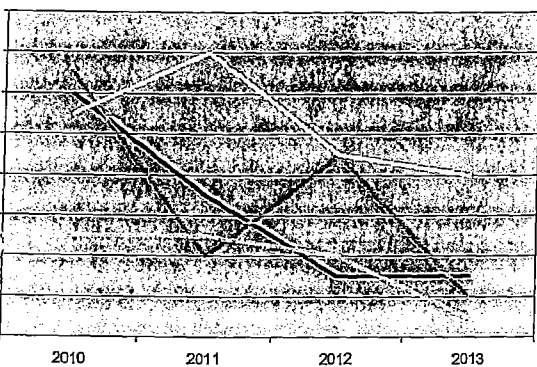


District A: Den Haag Centrum

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Jan Hendrikstraat	Misdrijven	12	7	3	3	-75%
	Opgelost	7	1	2	2	-86%
Karnebeek	Misdrijven	5	2	2	0	-100%
	Opgelost	0	1	0	0	nib
De Heemstraat	Misdrijven	7	15	2	10	43%
	Opgelost	5	4	0	0	-40%
Hoefkade	Misdrijven	8	4	0	0	-38%
	Opgelost	3	0	0	0	-33%
District Den Haag Centrum	Misdrijven	32	28	11	20	-38%
	Opgelost	15	9	6	6	-60%
Oplossingspercentage		47%	32%	55%	30%	

In District A is het aantal overvallen in 2013, ten opzichte van 2010, met 38% afgenomen. Het aantal opgeloste misdrijven is met 60% afgenomen. Het oplossingspercentage in het district is gedaald van 47% in 2010 naar 30% in 2013.

District B - Aantal Misdrijven
Overval

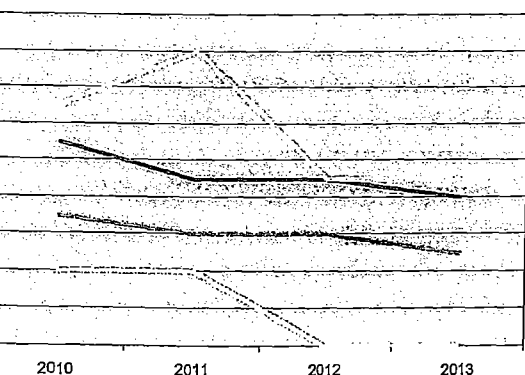


District B: Den Haag West

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Overbosch	Misdrijven	12	7	3	3	-75%
	Opgelost	7	1	2	2	-86%
Loosduinen	Misdrijven	13	4	9	2	-85%
	Opgelost	2	2	2	0	-100%
Scheveningen	Misdrijven	5	5	4	1	-80%
	Opgelost	0	2	2	0	nib
Segbroek	Misdrijven	11	14	9	8	-27%
	Opgelost	1	3	4	5	400%
District Den Haag West	Misdrijven	41	30	25	14	-66%
	Opgelost	10	8	10	6	-40%
Oplossingspercentage		24%	27%	40%	43%	

In District B is het aantal overvallen in 2013, ten opzichte van 2010, met 66% afgenomen. Het aantal opgeloste misdrijven is met 40% afgenomen. Het oplossingspercentage in het district is gestegen van 24% in 2010 naar 43% in 2013.

District C - Aantal Misdrijven
Overval



District C: Den Haag Zuid

		2010	2011	2012	2013	Ontw. 2013 tov 2010
Laak	Misdrijven	11	9	9	8	-27%
	Opgelost	3	4	0	4	33%
Beresteinlaan	Misdrijven	7	6	6	5	-29%
	Opgelost	2	1	1	0	-100%
Zuiderpark	Misdrijven	13	16	9	9	-31%
	Opgelost	5	4	3	1	-80%
Leidschenveen-Ypenburg	Misdrijven	4	4	0	0	-100%
	Opgelost	1	2	0	0	-100%
District Den Haag Zuid	Misdrijven	35	35	24	22	-37%
	Opgelost	11	11	4	5	-55%
Oplossingspercentage		31%	31%	17%	23%	

In District C is het aantal overvallen in 2013, ten opzichte van 2010, met 37% afgenomen. Het aantal opgeloste misdrijven is met 55% afgenomen. Het oplossingspercentage in het district is gedaald van 31% in 2010 naar 23% in 2013.

Criminele Jeugdgroepen

Er is gekeken naar het aantal criminele jeugdgroepen in de jaren 2011, 2012 en 2013. Het aantal criminele jeugdgroepen is in deze periode gehalveerd. De twaalf criminele jeugdgroepen die in 2011, waren aanwezig in vijf werkgebieden in de Gemeente Den Haag. Hiervan waren de meeste in het werkgebied van De Heemstraat aanwezig. In de huidige situatie zijn er nog zes jeugdgroepen in vier werkgebieden, de meeste zijn nog steeds in het werkgebied van De Heemstraat.

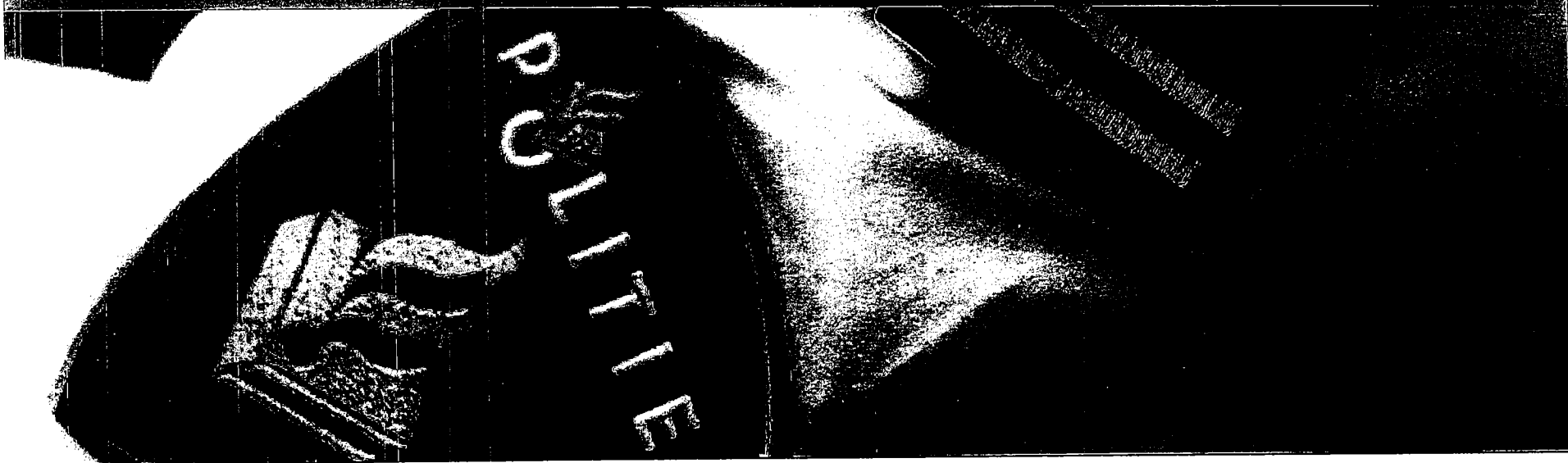
Het aantal leden van deze jeugdgroepen is ook gehalveerd, van 388 leden in 2010 naar 202 leden in 2013. Op het aantal aantal afgehandelde verdachten in BOSZ is een groei doorgegaan. In relatie tot het aantal leden van de criminele jeugdgroepen was dit in 2013 anderhalf maal hoger dan in 2011.

Werkgebied					2013				
					Verdachte BOSZ naar OM	Aantal groepen			
an Hendrikstraat	1	16	34	1	28	38	1	22	56
De Heemstraat	5	149	160	3	104	96	3	116	138
loefkade				1	9	15	1	24	31
verbosch				1	29	32			
aak	2	128	84	2	130	55			
eresteinlaan	3	70	66	3	107	172	1	40	61
osduinen	1	25	33	1	15	22			
indtotaal	12	388	377	12	422	430	6	202	286

h2

Etnisch Profileren of

Cruciaal belang van vertrouwen van alle burgers in de politie en belang van legitimiteit van politiewerk in de diverse samenleving.



« waakzaam en dienstbaar »

POLITIE

- ◇ **Uitspraken ombudsman**
- ◇ **Onderzoek Amnesty International**
- ◇ **Eerste item TV West**

- ◇ **Actiecomité Herstel van Vertrouwen**
- ◇ **Documentaire TV West**

Kritiek op de politie

- ◇ Klachtenprocedure wordt niet als onafhankelijk ervaren (“Burgers weten de weg niet en worden herhaaldelijk bij de wijkbureaus geweerd of van het kastje naar de muur gestuurd, zonder dat hun klacht fatsoenlijk in behandeling wordt genomen en wordt afgehandeld. Velen zien zich gedwongen om een advocaat in de hand te nemen terwijl dit in sommige gevallen onnodig hoeft te zijn wanneer de politie daar serieus werk van zou maken.”)
- ◇ de politieorganisatie moet, meer dan nu, een afspiegeling worden van de samenleving, dat betekent een divers personeelsbeleid;
- ◇ meer aandacht, naast de fysieke vaardigheid om geweldsmiddelen te gebruiken, voor de psychologische geschiktheid daarvoor bij agenten;
- ◇ maatregelen om de aangiftebereidheid in de buurten waar die nu het laagste is, te vergroten.

Wat willen wij?

- ◊ Erkenning van het probleem
- ◊ Onafhankelijke toegankelijk en effectieve klachtenprocedure
- ◊ Tegengaan etnisch profileren door middel van tools die effectief zijn



Long term:

- ◊ Etnisch Diverse wijkteams
- ◊ Cultuurverandering binnen de bureaus waar respect voor andere culturen de norm is
- ◊ Opnemen multicultureel vakmanschap in curriculum alle politieopleidingen
- ◊ Toezicht op gebruik van geweld door agenten anders dan nu het geval
- ◊ Een herstel en normalisering van de verhoudingen tussen burgers en politie
- ◊ Een herstel van vertrouwen in het vakmanschap en dienstbaarheid van de politie

- ◇ **Nederlandse politie heeft traditioneel goede verbindingen met de samenleving en de wijk (zie onderzoek Otto Adang)**
- ◇ **Ontwikkeling naar meer resultaatgericht politiewerk**

Definitie Etnisch Profileren

- ◇ “het disproportioneel vaak staande houden van burgers op grond van hun zichtbare etnische achtergrond en/of huidskleur, zonder dat daar een objectieve en redelijke rechtvaardiging voor bestaat”

Uitgangspositie voor de Politie

- ◇ **Politie is er voor alle burgers.**
- ◇ **Gelijke behandeling door de politie is essentieel onderdeel voor de legitimiteit en vertrouwen van de politie**
- ◇ **Vertrouwen in de politie is essentieel om ons werk goed te doen.**

Conclusies Onderzoek van der Leun

- ♦ De hoofdconclusie van dit *mixed methods* onderzoek in Den Haag is dat er een sterke discrepantie bestaat tussen de observaties van het politiehandelen, de uitleg die hierover wordt gegeven door de politiefunctionarissen, en de percepties van de jongvolwassenen op straat.
- ♦ Bij het observeren in de drie Haagse wijken zijn geen aanwijzingen gevonden voor structureel etnisch profileren, maar in de interviews wel voor problemen in de percepties over en weer. De observaties laten zien dat weliswaar veel personen met een migrantenachtergrond worden benaderd door de politie, maar ook dat het politieoptreden in veruit de grote meerderheid van de situaties goed te rechtvaardigen is op grond van concrete gedragingen, informatie of situationele omstandigheden. Van belang is dat de professionele afwegingen die agenten maken in hun dagelijks werk complexer zijn dan vaak wordt gesuggereerd.
- ♦ In de straatinterviews met jongvolwassenen komt echter naar voren dat velen van hen menen dat de politie etnisch profileert, weinig uitleg geeft bij staandhoudingen en onbeleefd en oneerlijk zou zijn. Daarnaast blijkt dat een deel van de jongvolwassenen gefrustreerd is over (veelvuldige) ID controles.
- ♦ Tegelijkertijd is het algehele beeld ten aanzien van de politie niet bijzonder negatief. Het gemiddelde beoordelingscijfer is een 6. Jongvolwassenen met een Marokkaanse en Turkse achtergrond zijn kritischer dan autochtonen en geven de politie respectievelijk een 5.5 en een 5.6, hetgeen niet erg positief is, maar geen dramatisch afwijkend beeld geeft, ook niet van landelijke cijfers (vgl. CBS, 2013).

Woordvoeringslijn (concept!!)

- ◇ Wij herkennen ons in de belangrijkste conclusie van het rapport.
- ◇ ■■at opvalt, is het verschil in beleving van personen die wij als politie controleren en waarom wij dat doen.
- ◇ De maatschappij verwacht van ons dat wij stevig optreden waar dat nodig is, maar óók dat wij die betrouwbare politie zijn voor iedereen.
- ◇ Als agent moet je proactief optreden en op straat goed kijken naar afwijkend gedrag, dat betekent dat je op grond van talloze factoren zoals locaties, tijdstip, voertuig, leeftijd of gedrag kan besluiten om iemand aan te spreken. Essentieel is dat dit altijd onderbouwd kan worden en dat je uit kan leggen waarom je doet wat je doet waarom je het doet. Dat zullen we dus moeten blijven doen én moeten uitbreiden. Dat is de enige manier om het verschil in die beleving die er volgens het rapport is te verkleinen.
- ◇ We moeten altijd kritisch naar ons zelf blijven en ons blijven ontwikkelen, verbinding blijven zoeken in de wijk en initiatieven intensiveren.

Q&A

- ◊ Welke bureaus zijn onderzocht?
Laak, Scheveningen, Hoefkade.
- ◊ Waarom is De Heemstraat niet meegenomen in dit onderzoek?
De Universiteit heeft zelf de afweging gemaakt voor de bureaus, wij hebben uitsluitend onze medewerking verleend. (klopt dat?)
- ◊ Gaat er vervolg onderzoek komen?
Niet op initiatief van de politie, wij denken dat met dit rapport een goede afspiegeling is laten zien.
- ◊ Wat voor initiatieven zijn er gestart sinds de discussie over dit onderwerp is losgebarsten?
**Aan verschillende bureaus zijn bewustwordingsbijeenkomsten georganiseerd.
We hebben openheid van zaken gegeven aan TV West die drie dagen meegelopen hebben met meerdere onderdelen van bureau De Heemstraat.**
- ◊ Wat zijn de initiatieven die de politie gaat intensiveren?
**Veiligheidsplatform bijeenkomsten met ondernemers en buurtbewoners
Reflecteren op handelen van collega's**
- ◊ Hoe gaat het nu met de klachten aan het adres van de politie?
Cijfers?
- ◊ Hoe zorg je voor die verbinding met de wijk?
Zie initiatieven
- ◊ Hoe zorg je dat je kritisch naar jezelf blijft kijken?
Buitenwereld naar binnen halen, door externen van andere organisaties mee te laten kijken

Tijdslijn

- Oktober: Uitspraken Brenninkmeijer over discriminatie bij de politie
- Medio oktober: uitzending Omroep West: oud agenten geven aan dat Haagse politie buitensporig geweld tegen allochtonen gebruikt
- 17 oktober: brief aan de raadscommissie over gebruik geweld door Heemstraat
- 28 oktober: Onderzoek Amnesty International (proactief politieoptreden vormt risico voor mensen rechten)
- 12 november: brief burgemeester aan raadscommissie over gewelduitoefening en etnische profilering door Haagse Politie.
- 4 december: Raadscommissie politiegeweld en etnisch profileren.
- 14 februari: overleg tussen eenheidsleiding Den Haag en Actiecomite
- Februari 2014: Managementmeeting Etnisch Profileren DHVD
 - Met deelname Amnesty, allochtone jongeren en Jongerenwerk. Alle Bureauchefs en teamchefs eenheid den haag
- Februari 2014: Reflectie / Bewustwordingscongres voor alle medewerkers Heemstraat
 - Deze dag is voorbereid door een tiental collega's van het bureau.
 - Sprekers waren: Joanne van der Leun (etnisch profileren)
 - Otto Adang (hoe om te gaan met spanningen in wijken)
 - Karima Sahla (ervaringen van jongeren in de wijk)
 - Sidney Mutueel. (een collega die zijn eigen ervaringen weergaf mbt etnische profilering)
- 21 maart: participatie aan debat over etnisch profileren met deelname van oa Hans Nieuwstraten, Ahmed Marcouch en Actiecomite

Tijdslijn

- ◇ 29 maart: documentaire over Schilderswijk op TV
- ◇ 1 april: mondelinge vraag Marcouch aan minister Opstelten nav documentaire TV West
 - ◇ Klachtenprocedure
 - ◇ Samenstelling en diversiteit personeelsbestand, expertise in de politieams
 - ◇ Herkenbaarheid politie.
 - ◇ Werving agenten, maar ook expertiseverhoging om met deze complexiteit om te kunnen gaan.
- ◇ Maart/April: start inzet Bodycams in de Schilderswijk
- ◇ 3 april: beantwoording brief Haifi over boetes en ID controle
- ◇ 7 april: beantwoording vragen landelijk onderzoek ombudsman naar oa etnisch profileren
- ◇ 23 april: bewonersbijeenkomst Hoefkade “Stagehuis op het Tenierplantsoen”
- ◇ 30 april: brief Van Aartsen naar Opstelten over klachtencommissie:
 - ◇ Voorstel benoem leden en vz van commissie door minister onder voordracht van gezag in de regio
- ◇ 17 mei: Anti Discriminatie event in Transvaal met deelname Achkar en de Roos
- ◇ 19 mei: gesprek burgemeester met Actiecomité met deelname Paul E+M
- ◇ 4 juni: Presentatie onderzoek Leiden aan de Raad
- ◇ 6 juni: Landelijke expertmeeting

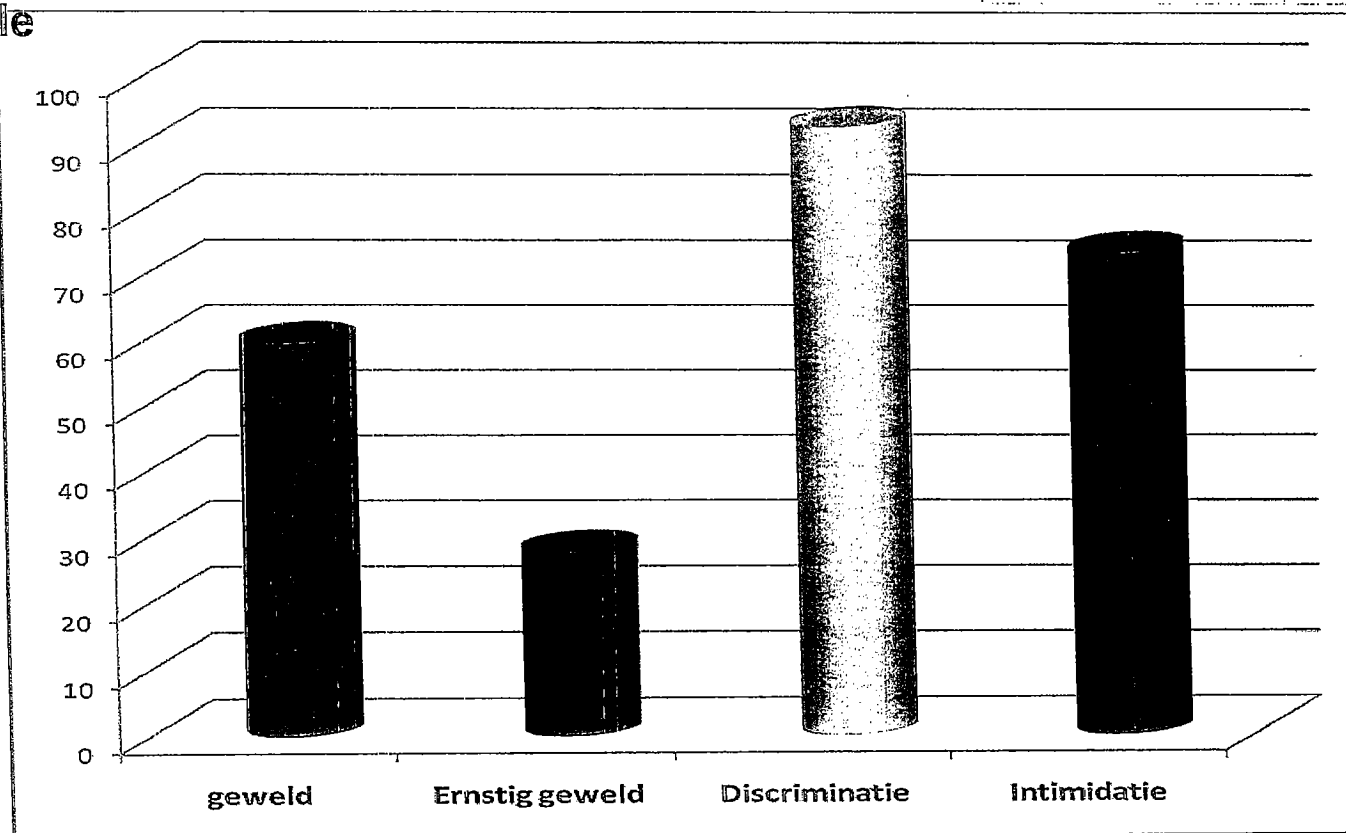
Ontvangen klachten



59 klachten naar Nationale
Ombudsman

26 zelf ontvangen

33 via BDZ



Klachten Actie Comité

- Er zijn in totaal 17 klachten door de NOM doorgezonden aan de onafhankelijke klachtencommissie. Daarnaast worden 33 klachten onderzocht of deze 'klachtwaardig' zijn. Het comité heeft in de afgelopen maanden nog 5 klachten doorgezonden aan de onafhankelijke klachtencommissie.
- Maar het is wellicht goed om als achtergrond te weten – en ter nuancering van het eerder vermelde aantal van 59 (!) klachten – dat van de 17 klachten er tot nu toe 7 in behandeling zijn genomen. De andere zijn opgeschort vanwege een lopende strafzaak, dan wel niet ontvankelijk verklaard, dan wel kon het actiecomité geen machtiging van de klager overleggen.
 - Tot dusver zijn 7 klachten in behandeling genomen.
 - Van 4 klachten is de behandeling opgeschort omdat tegelijkertijd een andere procedure loopt, namelijk een strafzaak.
 - 1 klacht wordt niet in behandeling genomen (niet ontvankelijk, betreft een gebeurtenis die langer dan een jaar geleden plaatsvond).
 - 1 klacht wordt nog onderzocht op het punt van ontvankelijkheid.
 - 4 klachten zijn niet in behandeling genomen, ondermeer omdat mevr. Haifi van het actiecomité geen machtiging van de betreffende klagers heeft overlegd.
- Van de andere 5 zijn er 4 in behandeling genomen. Van de 5e kon geen machtiging worden overlegd.
- 8 klachten waren al eerder ingediend. Een gedeelte ervan was reeds afgehandeld (informeel door de bureauchef). Van een ander gedeelte was de klachtbehandeling opgeschort; deze opschortingen blijven gehandhaafd. 9 nieuwe klachten.
- Het actiecomité wenst dat elke klacht (alsnog) door de klachtencommissie wordt behandeld. Dat gaat plaatsvinden als hiertegen geen beletselen zijn, zoals niet-ontvankelijkheid, opschorting, machtiging is overlegd.
- De klachten zijn overigens niet allemaal van De Heemstraat e.o. / Schilderswijk. Er zitten ook klachten bij over het politieoptreden in Delft, Loosduinen en Beresteinlaanlaan, waaronder klacht over het politieoptreden n.a.v. gevaarlijk rijgedrag.

Klachtenprocedure

- Van Aartsen: “De huidige klachtenprocedure voor de politie, zoals vastgelegd in de Politiewet 2012, is wat mij betreft onvoldoende onafhankelijk vorm gegeven. Onlangs nog heb ik de Minister van Veiligheid en Justitie hier, namens de regioburgemeesters, op gewezen^[1]. Ik heb de minister voorstellen gedaan om de onafhankelijkheid van de klachtenprocedure en van de klachtencommissie te bevorderen. Het comité is geïnformeerd over het (wetgevings) traject dat nodig was om de ontstane omissie te herstellen. Inmiddels verzeker ik mij door een praktische afspraak met de eenheidsleiding van een inzage en advies positie binnen de klachtenprocedure.

Onderzoeksvragen Nationale Ombudsman

Onderwerp van onderzoek

- ♦ Met dit onderzoek wil de Nationale ombudsman onderzoeken op welke wijze de politie omgaat met bewoners van de multiculturele Schilderswijk. Doel van dit beschouwende onderzoek is het scheppen van een kader waardoor voor bewoners en politie duidelijk is wat zij over en weer redelijkerwijs van elkaar mogen verwachten.

Bij dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- ♦ Wat mogen bewoners van de Schilderswijk, die aangifte willen doen jegens een politieambtenaar en/of een klacht tegen de politie willen indienen, verwachten van de politie?
- ♦ Wat mogen bewoners van de Schilderswijk verwachten van de politie wanneer zij uitvoering geeft aan de bevoegdheid tot het uitvoeren van een ID-controle ingevolge artikel 8 Politiewet en de Wet op de Identificatieplicht?
- ♦ Op welke wijze geeft de politie in de Schilderswijk uitvoering aan een behoorlijke bejegening? Daarbij valt te denken aan fysiek geweld, verbaal geweld, communicatie en het onderscheid maken naar etnische achtergrond.
- ♦ Aan de hand van de bevindingen van de ombudsman, zal worden gekeken of het gewenst en/of mogelijk is, een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verstandhouding tussen de politie en bewoners van de Schilderswijk.

Het is niet de bedoeling een behoorlijkheidsoordeel te geven over het politieoptreden in individuele gevallen. Wel zal, daar waar nodig, aandacht worden besteed aan casuïstiek om de problematiek inzichtelijk te maken.

Onderzoeksopzet Nationale Ombudsman

- ◆ **Het onderzoek start met het verzamelen van (schriftelijke) informatie en het voeren van gesprekken met politieambtenaren, burgers die klachten hebben over de politie en verschillende mensen die beroepsmatig in de Schilderswijk werkzaam zijn dan wel op andere wijze bij de Schilderswijk betrokken zijn. Zo heeft er reeds een gesprek plaatsgevonden met de chef van bureau De Heemstraat en met één van de oud-politieambtenaren die in de uitzending van TV West zijn verhaal heeft gedaan. Ook zullen medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman een aantal diensten met de politie meedraaien.**
- ◆ **Wanneer die gesprekken zijn afgerond en er voldoende informatie is vergaard, zal er een ronde-tafelbijeenkomst worden georganiseerd, waarvoor betrokkenen worden uitgenodigd.**

Beantwoording schriftelijke vragen ombudsman

Hoeveel klachten heeft de politie-eenheid in ontvangen over gedragingen van politieambtenaren van bureau De Heemstraat? Antwoord: 33 klachten.

Hoeveel van deze klachten zijn voorgelegd aan de klachtencommissie? : 7 klachten, waaronder één klacht na tussenkomst door het Actiecomité Herstel van Vertrouwen.

Hoeveel burgers hebben in 2013 aangifte gedaan tegen een politieambtenaar / politieambtenaren:

- a. Eenheid Den Haag? 85 (55 afgehandeld, 30 x nog in behandeling OM)
- b. Bureau De Heemstraat? (9 (5 afgehandeld - 5x rechtmatig opgetreden, 3 x nog in behandeling, 1 x art. Sv procedure)

)

In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot een intern onderzoek?

- a. Eenheid Den Haag? Antwoord: 1
- b. Bureau De Heemstraat? Antwoord: 0

In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot strafvervolgning?

- a. Eenheid Den Haag? (Antwoord: 1. (Geldboete € 500 i.v.m. veroorzaken aanrijding)
- b. Bureau De Heemstraat? Antwoord: :0

Stand van zaken Onderzoek NOM

- ◇ Onderzoek loopt nog steeds.
- ◇ Onderzoek ingewikkelder dan men had verondersteld.
- ◇ 22 mei: bespreking met
- ◇ Er komen nog rondetafelgesprekken
- ◇ Men wil het politiewerk in de Schilderswijk vergelijken met andere gebieden.
- ◇ Conclusies nog onbekend

↑ ◇

Interne Actie's politie

- ◆ Voortdurend aandacht bij het management. Besproken met top 100 (DHVD)
- ◆ Thema als portefeuille belegd bij specifiek belegd binnen de eenheidsleiding en er is een programmamanager benoemd;
- ◆ In de opleiding van de politie worden aspiranten getraind in gesprekstechnieken en juiste toepassing van geweld volgens de ambtsinstructie;
- ◆ Er worden specifieke trainingen, o.a. multicultureel vakmanschap, gegeven en zijn onderdeel van scholing en bijscholing. Hierbij wordt aan uitvoerenden en leidinggevendenden van de politie geleerd om te gaan met de vele culturen en leefstijlen binnen de eigen organisatie. Landelijk worden er door het LECD studiedagen georganiseerd. Er is contact met gerenommeerde wetenschappers over volgende stappen in dit veld, bijvoorbeeld de mogelijke toepassing van peer reviews. Hiertoe is Otto Adang van de Politieacademie benaderd;
- ◆ Er wordt in alle management overleggen en briefings aandacht aan het onderwerp besteed;
- ◆ Op bureau de Heemstraat is er voor alle medewerkers een themabijeenkomst over dit onderwerp georganiseerd;
- ◆ Specifieke aandacht voor bejegening is als policy ingevoerd.
- ◆ Best practices in de eenheid worden met zowel wijkagenten als surveillanten verder besproken en uitgerold. Hierbij is ook aandacht voor het hanteren van de richtlijnen van de PG's met betrekking tot vragen van het ID-bewijs. De eerste effecten zijn zichtbaar. De eenheidsleiding heeft aangegeven dat in de afgelopen periode 20 % minder processenverbaal zijn uitgeschreven vanwege niet tonen ID-bewijs. Dit neemt niet weg dat het beleid om overlast en criminaliteit met integrale controles hard aan te pakken ongewijzigd wordt gecontinueerd;

Actie's politie gericht op verbinding

- ◊ Er is verbinding met de wijk (panels, rolmodellen, BIT's, buurtvaders etc.) en er wordt actief geparticipeerd in debatten over dit onderwerp;
- ◊ Er vinden gesprekken plaats met het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) over dit onderwerp;
- ◊ Het Stagehuis, de politie en de gemeente organiseren gesprekken met bewoners van het Teniersplantsoen om onderling ervaring uit te wisselen, best practices te bespreken en om belevingen te delen;
- ◊ Vanuit bureau Hoefkade worden er gesprekken gevoerd met het Marokkaans Jongeren Geluid om onderwerpen als etnisch profileren en vermeend politiegeweld bespreekbaar te maken;
- ◊ Er is samen met een aantal bewoners en politiebureau Hoefkade een veiligheidsplatform opgericht. De eerste (voorbereidende) bijeenkomst vond plaats op 15 april jl. Een volgend (inhoudelijk) overleg is voorzien op 1 juni as. Bij dit platform zitten bewoners, de bureauleiding en OOV. Het doel van het veiligheidsplatform is het bespreken van actuele veiligheidsproblemen, gezamenlijk oplossingen bedenken en uitvoeren. Thema's die hier besproken worden zijn onder meer: vermeend politiegeweld, etnisch profileren en de lage meldingsbereidheid in de Schilderswijk. Ook wordt in het verlengde van het veiligheidsplatform gewerkt aan meerdere wijkpanels en is een vast spreekuur in de wijk ingesteld waarin de bureauleiding in gesprek gaat met bewoners.
- ◊ Bij Bureau de Heemstraat komt periodiek onder voorzitterschap van de bureauchef een 'strategisch wijkoverleg' samen, waarin directeurs van VO scholen en bredebuurtscholen, de besturen van de grootste moskeeën, de Stichting Sabr, de directeur van de welzijnsorganisatie Zebra, de directrice van het buurthuis Boerenplein en de gemeente participeren. Daarin wordt onder meer gesproken over het positief in beeld brengen van de Schilderswijk/Transvaal en de goede initiatieven die in gang zijn gezet. Vanuit de wijk zelf ontstaan als tegenwicht tegen de negatieve beeldvorming ook nieuwe initiatieven op het gebied van buurtpreventieteams in de wijk, voornamelijk bestaand uit jongeren. Zij willen actief bijdragen aan een leefbare en veilige wijk. De politie zal deze nieuwe teams uitnodigen om nader kennis te maken en werkafspraken te maken. De Einder gaat vanuit een stageconcept gasteren en vrouwen inzetten in de wijk, met name rond de markt en vanuit de basisscholen is enkele maanden geleden een project gestart 'de regels van de wijk'. Leerlingen hebben gezamenlijk de 4 belangrijkste regels voor de wijk vastgesteld om de wijk leefbaar en veilig te houden. Hier zijn prachtige borden van gemaakt die op verschillende plekken in de wijk komen te hangen, zo ook bij bureau De Heemstraat.

Actie's voor de komende periode

- ◇ Landelijke expertmeeting met wetenschappers, eenheden en belangenorganisaties over dit onderwerp op 6 juni
- ◇ Agendering in KMO van dit onderwerp
- ◇ Mini symposium met maatschappelijke organisatie om resultaten van der Leun te bespreken.
- ◇ Roadshow “in gesprek met jongeren over vertrouwen in de politie”, waarbij we succesvolle initiatieven breder uitrollen, zoals wijkpanels, Amsterdamse plan, etc...
- ◇ Onderzoek naar mogelijke verbeteringen in de klachtprocedure (doel: toegankelijker maken)
- ◇ Blijven ondersteunen van MSO'ers in een goede intake bij klachten.
- ◇ Blijvende aandacht voor multicultureel vakmanschap en diversiteit in het personeelsbestand.
- ◇ Uitwisselen en uitrollen van succesvolle pilots (zoals Second Wave) .
- ◇ Blijven investeren in motivering van reden van staandehoudingen en id controle
- ◇ Gesprekken met jongeren en jongerenorganisaties om te werken aan het vertrouwen en aan het verbeteren van je informatiepositie. Gesprekken zijn niet vrijblijvend en duurzaam.
- ◇ Reflecteren op handelen in de politieorganisatie stimuleren.
- ◇ Blijvende aandacht bij leidinggevend en collega's.

Bijlages

Actuele ontwikkelingen Bureau Hoefkade

- Vele contacten, projecten en overleggen - in het bijzonder in de werkgebieden van de politiebureaus De Heemstraat en Hoefkade - die gericht zijn op of bij kunnen dragen aan het herstel van vertrouwen. Ik heb gemerkt dat deze initiatieven in achterliggende periode door zowel de politie als ook door de jongeren zijn geïntensiveerd en bovendien worden gewaardeerd. Ook is er een aantal nieuwe initiatieven ontstaan vanuit personen die wel het thema bespreekbaar willen maken maar daarin een andere koers willen varen dan het actiecomité Herstel van Vertrouwen. In dit verband noem ik als voorbeeld de door het Stagehuis, de politie en de gemeente georganiseerde gesprekken met bewoners van het Teniersplantsoen om onderling ervaring uit te wisselen, best practices te bespreken en om belevingen te delen. Ook het Marokkaans Jongeren Geluid zet zich op positieve wijze in om onderwerpen met politie, gemeente en jongeren bespreekbaar te maken.
- Daarnaast wordt er samen met een aantal bewoners en politiebureau Hoefkade een veiligheidsplatform opgericht. De eerste voorbereidende bijeenkomst vond plaats op 15 april jl. Bij dit platform zitten bewoners, de bureauleiding en OOV. Een 1e bijeenkomst is gepland op 3 juni 2014. Het doel van het veiligheidsplatform is het bespreken van actuele veiligheidsproblemen, gezamenlijk oplossingen bedenken en uitvoeren. Thema's die hier besproken worden zijn onder meer: vermeend politiegeweld, bejegening en de lage meldingsbereidheid in de Schilderswijk. Tevens wordt ook gewerkt in het verlengde van het veiligheidsplatform aan meerdere wijkpanels en een vast spreekuur in de wijk waarin de bureauleiding in gesprek gaat met bewoners. (hebben reeds 2x plaats gevonden)

Actuele ontwikkelingen Heemstraat

- ◇ Gisteravond is er weer (onder voorzitterschap van onderstaande) een 'strategisch wijkoverleg' geweest. (samenstelling: schooldirecteuren VO scholen, directeur bredebuurtscholen, VZ 2 grootste moskeeën, Karima van de Stichting Sabr, directeur welzijnsorganisatie Zebra, gemeente Den Haag en directrice buurthuis Boerenplein). Ivm de actieve/ agressieve manier van benaderen van o.a scholen door het actiecomite 'herstel van vertrouwen' was ook dit een agendapunt. Ervaringen werden gedeeld en zonder uitzondering werd geconstateerd dat dit actiecomite geen enkel draagvlak heeft binnen de wijk. (op een groep ontspoorde jongeren na). Geen van de aanwezigen wenste geassocieerd te worden met dit comite. Strategie wordt: volledig negeren en uitgaan van eigen kunnen en professionaliteit
- ◇ In dit overleg werd ook gesproken over het positief in beeld brengen van de Schilderswijk/Transvaal en alle mooie en goede dingen die er gebeuren. VO school de Einder gaat in samenwerking met verschillende partners een film maken over 'de parels en de mooie ontwikkelingen' in de wijk. Dit is een idee vanuit de leerlingen. Bekeken zal worden op welke wijze dit (eventueel financieel) ondersteund kan worden. Alle aanwezigen hebben hun medewerking toegezegd.
- ◇ Hierbij is besproken dat dit nadrukkelijk niet een contrageluid op de TV West documentaire moet worden, maar een fris nieuw initiatief.....
- ◇ Geconstateerd wordt dat ook steeds meer jongeren in de wijk de negatieve (media)berichtgeving 'zat' zijn. Dit resulteert inmiddels in 3 nieuwe initiatieven van buurtpreventieteams in de wijk, voornamelijk bestaand uit jongeren. Zij willen actief bijdragen aan een leefbare en veilige wijk. De politie zal deze nieuwe teams uitnodigen om nader kennis te maken en werkafspraken te maken. De Einder gaat vanuit een stageconcept gastheren en vrouwen inzetten in de wijk, met name rond de markt en vanuit de basisscholen is enkele maanden geleden een project gestart 'de regels van de wijk'. Leerlingen hebben gezamenlijk de 4 belangrijkste regels voor de wijk vastgesteld om de wijk leefbaar en veilig te houden. Hier zijn prachtige borden van gemaakt die op verschillende plekken in de wijk komen te hangen, zo ook bij bureau De Heemstraat.

Activiteiten Bureau Hoefkade (1)

Naam project	Projectdoel	
Buurtpreventieteam 'Voor Elkaar'	Surveillance rondes in het afgesproken omliggende gebied.	Burgers
Jongeren Buurtpreventieteam Van Ostade / Samsom	Surveillance rondes in het afgesproken omliggende gebied.	Burgers
Jongeren BIT Jacob van Campenplein	Surveillance rondes in het afgesproken omliggende gebied.	Marokkaanse jongeren (80 man)
Next projecten	Verbetering relatie politie + jeugd Trajectbegeleiding Adoptie Orac	Politie/burgers
Denktank Deal Schilderswijk	Gevraagd / ongevraagd adviseren t.b.v. uitvoeringsprogramma Deal Schilderswijk waaronder veiligheid	Gemeente
De Paraplu	Bewonersorganisatie	
Brede Buurtoverleg Schilderswijk West	Overleg waar bewoners met de bewonersorganisatie en gemeente in contact kunnen komen.	Gemeente/politie
Brede Buurtoverleg Schilderswijk Midden-Oost	Overleg waar bewoners met de bewonersorganisatie en gemeente in contact kunnen komen.	Gemeente/politie
Periodiek gesprekken met jongeren van Marokkaans Geluid.	Er vinden regelmatig gesprekken plaats met de jongeren van Stichting Marokkaans Geluid over o.a. de spanning tussen jongeren en de politie. Stichting Marokkaans Geluid heeft een signalerende functie en legt de verbinding tussen de jongeren en de politie.	Politie/Marokkaanse jongeren
1x per 2 weken overleg met de jeugd van het Jacob van Campenplein het Hannemanplantsoen.	Eén keer per twee weken vindt er overleg plaats tussen een groep jongeren (ongeveer 80 personen) van het Jacob van Campenplein en het Hannemanplantsoen en de politie over o.a. de spanningen tussen politie en de jongeren. De jongeren worden hierin begeleid door het jongerenwerk van The Mall en de Mussen en door de straatcoaches. Daarnaast is er bijna dagelijks contact met de wijkagent en de jongeren.	Politie

Activiteiten Bureau Hoefkade(2)

Naam project		Participatiesoort
Project Politiekids	Het project Politiekids zet kinderen van 7 – 10 jaar in voor de veiligheid van de wijk door hen informatie te laten verstrekken aan bewoners en verkeersdeelnemers. De kinderen ontwikkelen vaardigheden en verwerven kennis die nodig is om deze taak adequaat te vervullen. Ouders, scholen en welzijnsinstellingen worden actief bij de uitvoering betrokken. De ca. 55 deelnemertjes zijn afkomstig van basisscholen uit de Schilderswijk en van een kinderproject van een welzijnsinstelling. Inmiddels is er een stabiele groep 'Kids' gevormd die qua omvang rond de 50 is gebleven. De acties vallen goed in de buurt. De scholen zien dat de deelnemertjes 'groeien'. Middels het project maken de kinderen op een positieve manier kennis met de politie en de politie op een positieve manier met de kinderen. Dit draagt bij aan wederzijds respect.	Politie ism Gemeente, scholen en buurthuis Samson.
Burgers in blauw	Burgers/ Buurtbewoners worden uitgenodigd om een dienst mee te draaien, om zo een kijkje in de keuken te nemen. Geeft in 2 ^e instantie respect voor elkaars werkzaamheden.	politie
Social Media	Twitterende wijkagenten, Facebookaccount voor Bureau Hoefkade.	politie
Wijkagent als Familieagent	Door de vele "uitreizigers" naar Syrie heeft de wijkagent er een taak bijgekregen. Veel informatie en een goede verbindingen met vaak wanhopige ouders. Minimaal 1 keer per week gaat de wijkagent bij een familie langs.	Politie
Antiliaans project	Maandelijks overleg met de wijkagenten en een afvaardiging van Antilliaanse bewoners in buurthuis de Mussen.	Politie
Alle moskeeen.	Periodieke gesprekken met alle bestuursleden van de Moskeeen, welke gelegen zijn in het verzorgingsgebied van de Hoefkade.	Politie ism IPPR (gemeente)
Buurthuisoverleggen	Buurthuizen in het verzorgingsgebied Hoefkade worden periodiek, edoch minimaal 1 keer per week bezocht door de wijkagent.	Politie
Stagehuis Teniersplantsoen	Door 4 studenten HHS is een pilot gestart "praten met de politie". Dit houdt in dat er 1 keer per maand 4 collega's een gesprek voeren met voornamelijk Marokkaanse jongeren.	Burger ism politie
Co-creatie	Co-creatie is een eenheidsinitiatief om burgers, welke normaal niet worden gehoord, bij elkaar te brengen. Dit om ook de "zwijgende meerderheid" aan het woord te krijgen. Eind april 2014 vindt de 1 ^e vergadering plaats aan bureau Hoefkade	Politie
Politie voor Burgers	Pilot aan bureau Hoefkade waarin burgers in een sessie van 5 avonden inkijk krijgen in het dagelijks werk van de politie. Enige wet en regelgeving, maakt hier onderdeel van uit. Afsluiting na deze 5 sessie, is een dag (na keuze) mee als burger in het blauw.	Politie/ Burgersamenwerking.
Voetbaltoernooi	Samen met de jeugd uit de Schilderswijk is in de maand mei 2014 een voetbaltoernooi georganiseerd. Deze wordt gehouden op het JvCampenplein. Gezamenlijk initiatief van jongeren en politie.	Jongeren en Politie

Activiteiten Bureau Hoefkade(3)

Naam project	Projectdoel	
Wijkpanels	Komende maand wordt de laatste hand gelegd aan de oprichting van 4 wijkpanels. Deze kunnen gevraagd en ongevraagd de wijkagent van advies dienen bij wijkvraagstukken en vice versa.	Politie
Blauw vakmanschap Veiligheidsplatform In gesprek met Politie Hoefkade	Binnen het bureau wordt dit item voor 2014 uitgerold. Het houdt onder meer in, hoe gaan we met ons vak om. Wat is een correcte bejegening. Doen wij de goede dingen en spreken wij elkaar hier op aan. Vanuit de wijk een vertegenwoordiging van bewoners waarmee, periodiek, op strategisch niveau overleg wordt gevoerd over de problematiek in de wijk. 1^e bijeenkomst 3 juni 2014 Op initiatief van bewoners samen met leden van het veiligheidsplatform gaat de bureauleiding in gesprek met bewoners over hun positieve en negatieve ervaringen met de politie. 1^e bijeenkomst 23 april	Ism politieacademie

Activiteiten Heemstraat

	Project	Beschrijving/ stand van zaken	Planning	actiehouder
1	'Jaarlijkse wijkgerichte trainingsdagen'	Training is gericht op het politiewerk in een multiculturele wijk. Hierbij wordt op iedere trainingsdag een locatie (stichting, school, moskee etc) in de wijk bezocht. Ook in 2014 zullen deze dagen voor alle nieuwe medewerkers aan de Heemstraat verzorgd worden. In 2014 staat 'verbinding met de jeugd' centraal	3 dagen in september 2014	1 (ondersteund door wijkagenten en model...)
2	Project 'nazorg'	Uit gesprekken en onderzoeken is gebleken dat het uitleggen van wat we als politie doen en waarom we dingen doen verbeterd kan worden. Dit vergroot het begrip voor het politiewerk bij de burger. Hiertoe is het project 'nazorg' gestart. Dit houdt in dat er door een ieder bij handelingen in de wijk zoveel mogelijk uitgelegd wordt waarom we dingen doen. Voorbeeld: Bij geplande aanhoudingen van de recherche in de wijk gaan nu bijvoorbeeld ook 1 of meerdere wijkagenten mee, om bij eventuele ontstane onrust direct te sussen/ de situatie toe te lichten. Ook bij staande houdingen wordt zoveel als mogelijk uitgelegd waarom iemand staande gehouden wordt. Ook 'communicatie' dient hierbij betrokken te worden.	Start februari 2014. Verdient periodiek aandacht om het volledig in het werkproces te integreren; deel uitmaakt van een ieders handelingspatroon.	... (handhaving) opsporing)
3	Project 'scholen'	In afstemming met de lagere scholen is de politie op vaste tijdstippen aanwezig bij de school. Dit om ook de jongere leerlingen en hun ouders vroeg te leren kennen en de verbinding met deze groep te maken en te houden. Deze pilot is bij 1 school gestart	April 2014 start gemaakt bij eerste school. Verdere uitrol 2e helft 2014	
4	Project 'Framing'	In nadrukkelijke afstemming met partners en gemeente werken aan framing van de problematiek. Uit de gesprekken met de verschillende werkgroepen in de wijk waarin scholen, stichtingen, buurthuizen, Moskeeën etc betrokken zijn is er brede consensus over de kern van de problematiek: uitzichtloosheid en beperkte socialisatie van een groep voornamelijk Marokkaanse jongeren. Daarbij is ook reeds gekeken naar oplossingsrichtingen. Hierbij wordt aangesloten bij de inzichten van prof. Hans Werdmuller: verbinding school, straat en thuis is noodzakelijke voor een goed socialisatieproces van jongeren.	Reeds gestart. In 2014 Nadere afstemming: - intern in politieorganisatie. - Met strategische partners in de wijk (2 maandelijksSPO) - Met gemeente	

Activiteiten Heemstraat (2)

	Project	Beschrijving/stand van zaken	Planning	aanhouder
5	Project 'socialisatie Marokkaanse jongeren'	-brainstormgroep binnen het bureau om te komen tot nieuwe aanpakken. -VO scholen willen als volwaardige veiligheidspartner gezien worden en zijn nu vaste partner in het veiligheidshuis. -'Socialisatie jongeren' wordt opgenomen in onderhandelingsnota voor de komende 'coalitiebesprekingen' binnen de gemeente. Getracht budget vrij te maken om ouders mee te laten ontwikkelen met de kinderen teneinde de kloof tussen de cultuurmodellen te verkleinen. -Framing van de wijk en de problematiek komt voorzichtig op de agenda bij de gemeente. Communicatiedeskundigen gaan hiermee aan de gang.	Overleggen reeds gestart (continuering in 2014) Gerealiseerd vanaf april 2014 Gesprekken reeds geweest. Notitie wordt opgemaakt (mei 2014) 2014	
6	Project 'bodycams'	In nauwe afstemming met de medezeggenschap zijn 10 bodycams aangeschaft voor bureau De Heemstraat, 5 voor de Hoefkade en 5 voor de Jan Hendrikstraat. Aan de Heemstraat zijn er 5 reeds enige weken in gebruik. De eerste resultaten lijken indrukwekkend. De camera's worden bij dreigende escalatie aanzet. Daarbij wordt het aanzetten vermeld. In veel gevallen werkt dit zeer deescalerend. Aantal geweldsrapportages lijkt tientallen procenten te dalen.... Uiteraard is de meetperiode tekort om er echt iets van te zeggen.	Reeds aangeschaft februari 2014. Aanvulling mei 2014	
7	Project 'social media'	Ook via twitter en facebook duidelijk maken wat de politie waarom doet. Verbinding op social media in een wijk met 125 nationaliteiten is niet eenvoudig. Aangezien de jeugd relatief veel gebruik maakt van Whats app zijn er 6 wijkagenten gestart met een pilot 'whats app'. Zij maken nu deel uit van whats app groepen in de wijk. O.a gebruik van facebook en Twitter dient een nieuwe impuls te krijgen	Maart 2014: 6 wijkagenten beschikken over Whats app en maken deel uit van Whats app groepen in de wijk. Evaluatie september 2014. Op basis daarvan voorstel voor vervolg.	
8	Project 'onderzoek en verbinding'	Dit is een initiatief wat op dit moment ism de gemeente ontwikkeld wordt. Het streven is om door de collega's(bureaubreed) (in combinatie met de gemeente) bij iedereen in de wijk aan de bel te gaan. Primaire doel: verbinding met de wijk, vertrouwen en benaderbaarheid van de politie vergroten. Dit doen we aan de hand van opgestelde (vragen)lijsten waarbij er tevens inbraakpreventietips, info omtrent burgernet, 112, 8844, facebookpagina, twitter, M melding etc verstrekt wordt, er info gevraagd wordt omtrent de criminaliteit en	Mei 2014: uitwerking plan Eind mei, begin juni 2014 aanvang uitvoering project.	

22 mei 2014

CONCEPT OVERZICHTSDOCUMENT ETNISCH PROFILEREN

30

Activiteiten Heemstraat (3)

	Project	Beschrijving/ stand van zaken.	Planning	actiehouders
9	Project 'Meertalige voorlichting'	Om de communicatie met de wijk te vergroten worden (preventie) folders nu in meerdere talen gedrukt	Eind 2013 gerealiseerd	
10	Project 'briefing'	Leermomenten aan de hand van casussen worden periodiek besproken in dfe briefing.	Continue	
11	Project 'Media'	We trachten dmv het mee laten draaien van o.a TV west een ander beeld te laten zien van de wijk. Dit is beperkt gelukt.	Februari maart 2014	
12	Project 'Burgers in blauw'	'Actief worden burgers uitgenodigd om mee te draaien met diensten. Hierdoor is het aantal de afgelopen maanden sterk toegenomen. De afgelopen maanden heeft ook een groot aantal politici meegedraaid. Zij hebben zelf 'het werken in een dergelijke wijk kunnen ervaren'. Daarnaast hebben vele partners zoals recahters en reclaseringsmedewerkers kennis gemaakt met het politiewerk in een dergelijke wijk.	Begin 2014 intensivering Burgers in Blauw	
13	Nader uit te werken plannen (o.a uitkomsten (op)borrelclub)	• nadere verdieping in de voor- en nadelen van rolmodellen. Te succesvolle rolmodellen kunnen een averechts effect hebben op de jongeren. Nieuwe inzichten geven aan dat 'rolmodellen met een calvinistische inslag effectiever' zijn. Vb: de Marokkaanse loodgieter die hard werkt voor 1400 euro per maand een een gelukkig leven heeft. • Haalbaarheids onderzoek 'educatieve maatregel ouders' (emo) indien thuiswonende kinderen zich (meerdere malen) schuldig hebben gemaakt aan strafbare feiten • 'Inkapselaanpak.' Personen uit de directe omgeving van criminele jongeren uitnodigen indien de jongere zich schuldig maakt aan strafbare feiten. Deze personen de aanpak van de politie uitleggen en betrekken bij het op het rechte pad krijgen van de jongeren. AHW een vangnet creëren/ schild om de jongen heen creëren. • Meer differentiatie in ISD maatregel: Jongeren eerder in aanmerking laten komen voor een lichtere en kortere ISD maatregel	Mei juni 2014 Mei juni 2014 Voorjaar 2014 Voorjaar 2014	

VERTROUWELIJK



Verslag LOKALE DRIEHOEK DEN HAAG van dinsdag 6 mei 2014

Aanwezig:

Gemeente: Van Aartsen (voorzitter).

OM: Korvinus,

Politie: Van Musscher,

..... (verslag)

1. Openina en mededelingen

2. Verslag vergadering lokale driehoek maandag 28 april

De driehoek stemt zonder opmerkingen in met het verslag.

3.

5. Rondvraag en sluiting

Van Musscher meldt dat het rapport van professor Van der Leun van de Universiteit van Leiden in een afrondende fase zit. Dit onderzoek richt zich op mogelijk etnisch profileren binnen de politie in Den Haag. Een concept-versie van het rapport is inmiddels naar de burgemeester van Den Haag gestuurd. Van Musscher heeft kennis genomen van het concept, waarin de algemene conclusie is dat de politie in Den Haag niet structureel etnisch profileert. Van de 60 onderzochte gevallen was er slechts één waarbij twijfel bestond of er niet vooringenomen is gehandeld. Volgens Van Musscher geeft het rapport ook een duiding van etnisch profileren en discriminatie. Het rapport stelt wel als aandachtspunt, dat de politie enigszins vervreemdt van de samenleving: het optreden wordt niet herkend door jong volwassenen en al helemaal niet door jong volwassenen van allochtone afkomst. Op dat punt kan de politie dus duidelijk nog wat bereiken. De politie moet immers verbonden blijven met de samenleving. Een samenleving die volgens het rapport zeker in dit opzicht wel buitengewoon complex is. De driehoek staat stil bij de resultaten en spreekt de voorkeur uit na kennisneming door de hoofdofficier van justitie om professor Van der Leun te vragen het rapport zo spoedig mogelijk in de raadscommissie te laten presenteren.